Nullꝰ em̄ ſufficienter laudare pt illā quā ſic hūiliter ſalutauit angelꝰ: quā ſic ſingulariť elegit pr̄ eternꝰ: iuxͣ illō ps̄. Elegit eā deꝰ ꝛ ꝑelegit eā. quā ſic reuererēter honorauit filiꝰ: iuxta illō Lu.ij. Et erat ſbditꝰ illis. cui ſic totaliter ſe cōmiſit ſpūſſctūs: iuxͣ illō Lu.j. Spiritusſctūs ſupueniet i te. quā ſic vniūſaliť adorat ꝛ collaudat totꝰ mūdꝰ. vn̄ ipa ait vbi s̄ Ecce em̄ ex h̄ beatā me dicēt omēs ḡnatiōes.

Rogemꝰ ḡ ipam ꝟginē beatā vt nob gratiā ipetrare digneť a filio ſuo: q̄ ſic eā bn̄dicamꝰ in h̄ ſeculo: vt poſtmodū cū illa bn̄dicta eſſe mereamur in futuro. Amen.

Incipit ſexta pars huiꝰ ſmonarij qō mariale appellať: in qua tractať de bn̄dicte ꝟgis marie viſitatiōe. Sermo.j.

A — Quare ꝟgo abijt in mōtana

Exurgēs maria abijt in mōtana: Luce.j. Quiqȝ de cāis bꝛiſſima ꝟgo poſt āgelicā ſalutatōz abijt i mōtana ad ſalutādā Elizabeth. Prio ꝑpť pietatē. pietas em̄ ipaz ad h̄ ſduxit. Qō i ſpū ꝓuidit ſalomō Can̄.iij. di. Que eſt iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſertū ſic ꝟgula fumi ex aromatibꝫ mirrhe ꝛ thurꝫ: ꝛ vniūſi pulueꝫ pigmētarij. Fuit nāqȝ bt̄a ꝟgo ꝟgula. i. flexibiľ ad pietatē. quā ꝛ ſi habuerit ad oīs vniūſaliť: ꝑticulariť tn̄ ꝛ ꝑcipue exercuit eaz circa elizabeth. Diciť aūt ex aromatibꝫ: qꝛ fuit plena odoꝛibꝫ oīz graꝫ. nec mirū: qꝛ vt ait Oraciꝰ li.j. eplaꝫ: epl'a.ij. Quo ſemel ē ibuta recēs ſuabit odorē Teſta diu. Uas ei qō a ꝓncipio ſue nature fuit repletū aliq̄ bono odore ſuabit diu odorē illū. ꝛ ſic ꝟgo ab exordio ſue ꝯceptiōis plena deo: i q̄ ſt oēs ꝟtutes remāſit ſꝑ oīm aromatizātiū ꝟtutū odoꝛibꝰ reſperſa: iuxͣ illō ꝓuerbiū. Qō noua teſta capit iueterata ſapit. Addiť aūt. vniūſi pulueris pigmētarij. qꝛ oēs grās q̄s alij ſcti habuerunt ꝑticulariť ipa habuit vniūſaliť. Scdō eā viſitauit ꝑpť ſctificatē. Maria em̄ veīt ad elizabeth: ꝛ xp̄s ad iohem vt ipm ſctificaret: ſic etiā poſtea venit ad baptiſmū iohis vt eū ſctificaret: vt inq̄t Amb. ſup Luc. vn̄ Pet. rauen̄. in q̄dā ſer. ſic ait. Idcirco etiā maria pꝰ ꝯceptū ad elizabeth ꝓꝑerat. qꝛ xp̄s q̄ i vtero ſuo erat: iohem adhuc puulū i vētre mr̄is poſitū ſctificare feſtinat. Hec ille. Tertio eā viſitauit ꝑpť ꝯgrulatiōz ꝛ officioſitatē. vn̄ō Amb. i occurrēteꝫ diei emeľ. inq̄t. Morale ē oībꝫ vt q̄ fidē exigūt fidē aſtruāt. ꝛ iō cū āgelus abſcōdita nūciaret: vt fides aſtrueret exēplo ſenioꝝ feie ſterilíſq̄ꝫ ꝯceptū marie ꝟgini nūciauit: vt poſſibile deo oē qō ei placuerit aſſereret. Ubi aūt h̄ audiuit maria nō q̄ſi incredula de oraculo: nec q̄ſi dubitās de exēplo ſꝫ q̄ſi leta ꝓ voto: religioſa ꝓ officio: feſtina ꝓ gaudio in mōtana ꝓrexit. Quarto viſitauit eā ꝑpť ipellētē charitatē ſiue ꝑpť ſpūſſcti gratiā eleuātē. vn̄ Amb. vbi. s̄. ait. Quo em̄ iā deo plena niſi ad ſupioꝛa ꝟgo cū feſtinatiōe ꝯſcēderet. neſcit em̄ tarda molimina ſpūſſcti gr̄a. De h̄ ec̄ Pe. rauen̄. vbi. s̄. ait. Accepto igiť ꝯſenſu ꝟginis vt ſine virili ſemīe ꝯciperet dei filiū diſceſſit angelꝰ ab ea: viſum vtrīqȝ ſb trahēdo n̄ famulatū atqȝ celeſtia ꝑetit. Quē ꝟgo ſequiť dū i mōtana ꝓgrediť. Inſuꝑ plane ꝛ vltra angelos gr̄a ſupueniente ꝑuenit. Eſt ḡ nimiꝫ ꝛ in angeľ charitas: q̄ ſupenitus it i maria. hec ille. Quīto viſitauit eā ꝑpť humilitatē. Tādē em̄ hūilitatē quā angelo maria exhibuerat di. Ecce ancilla. hoībꝫ etiā exhibere curabat. ꝛ iō feſtinārer abijt in montana ꝛ zacharie domū itrauit vt elizabeth viſitaret: ac ꝑgnāti vetule iuuencula miſtraret vn̄ Amb. vbi. s̄. ait. Didiciſtꝫ ꝟgines pudorē marie: diſcite hūilitatē: venit ꝓpinq̄ ad ꝓximū: iunioꝛ ad ſeniorē. nec ſolū venit ſꝫ etiā ꝓoꝛ ſalutauit. Decet em̄ vt q̄to caſtioꝛ ꝟgo ſit tanto hūilioꝛ. nouerit deferre ſenioꝛibꝫ: ſit magr̄a hūilitatꝫ: in q̄ eſt ꝓfeſſio caſtitatꝫ: ē ꝛ cā pietatꝫ: eſt etiā norma doctrine. ꝯtuedū eſt em̄ qꝛ ſupioꝛ venit ad iferiorē vt iferioꝛ adiuueť: maria ad elizabeth: xp̄s ad iohem. Hec Amb. Hāc etiā cām viſitādi affirmat Aug. in q̄dā ſer. di. Deniqȝ in mōtana cū feſtinatiōe ꝟgo abijt: ꝛ elizabeth ſalutata i eiꝰ miſterio q̄ſi mēſibꝫ tribꝫ hūiliť ſtetit. Tertiꝰ h̄ fuit ꝟgis aſcēſus vt difficile rūpeť triplex funiculꝰ. Feruebat ſiq̄dē in q̄renda gr̄a charitas ſplēdebat in carne ꝟginitas: i obſeq̄o eminebat hūilitas. Hec ille. De q̄ viſitatiōe ꝟginali tres ꝯſideratiōes faciemꝰ.

Prima diceť l'ralis expoſitiōis.
Scd̄a moralis inſtructiōis.
Tertia ꝟo ꝟtualis aſcēſiōis.

¶ Pars ꝓma hꝰ ſmōis q̄ dr̄ l'raľ expoſitiōis. — B

Narrat euāgeliū hodiernū Lu.j. deſcriptū: q̄ maria exurgēs. ſ. a quiete orōis ꝛ deuotiōis: q̄ erat breuia oībꝫ opibꝫ ſuis: vt inq̄t Nico. de ly. ſup hoc ꝟbo: Abijt in mōtana. ꝓpriū eſt nomē loci ſm q̄ſdā. qꝛ locꝰ i q̄ manebat zacharias erat altioꝛ galilea a q̄ receſſit maria: diſtans circa. 74. miliaria a domo zacharie: q̄ erat ꝓpe hierl'm circa q̄ttuoꝛ miliaria. Theophiꝰ aūt expoſi- — Popilla euāgelij

tor ait. Propt̄ hoc aūt abijt ī mōtana: q2 za/
charias in mōtanis habitabat. cū feſtinatio
ne. qd̄ exponit Nico. de ly. eā feciſſe vt oñde
ret ꝙ ỽgo nō dʒ morari ī loco publico: nt̄ ibi
ꝯhere colloq̄a. Origē. aūt dr̄. Jeſus q̄ in vt̄o
illi⁹ erat feſtinabat adhuc ī vēt̄re mr̄is Johā
nē poſitū ſctificare. vel abijt ad viſitādū eli/
zabeth cū feſtinatōe. q2 op⁹ bonū q̄ʒto fit citi⁹
tāto eterno regi eſt gratius: iux̄ illud puerb.
xxij. Vidiſti hoīem velocē ī ope ſuo: corā re/
gib⁹ ſtabit. Dicit̄ em̄ ꝙ q̄ cito dat bis dat: vt
no. in. §. itē ſi ille. iſti. de fideiuſ. 7 i. §. pl⁹ aūt.
iſti. de acti. Et ſalutauit elizabeth. qd̄ fecit ſʒ
Nico. de ly. tū q2 erat hūillima: tū q2 erat iu/
nior: ideo ꝑus eam ſalutauit. forte dicēs illi.
Pax tibi: ſicut dixit poſtea fili⁹ ei⁹ diſcipul'.
Pax vob: Joh. xx. 7 Lu. xxiiij. q2 etiā ad ei⁹
obſequiū venerat: ideo ꝑor eā ſalutauit. Et
factū eſt vt audiuit ſalutatiōez marie eliza/
beth 7c. qd̄ exponens Amb. vbi. s. ait. Cito
aūt euēt⁹ marie 7 p̄n̄tie dn̄ice bn̄ficia declarā
tur. Nā ſequit̄. Et factū eſt vt audiuit ſalu/
tatiōz marie elizabeth: exultauit infās in vt̄o
ei⁹. Vide diſtictionē ſingl'orūq; ỽboꝝ ꝓpe/
tates. vocē ꝑor elizabeth audiuit ſʒ iohēs ꝑor
grām ſenſit: illa nature ordīe h̄ exultauit rōe
myſterij: illa marie iſte dn̄i ſenſit aduentū.
Greg⁹ ỽo expoſitor ſup Luc. dr̄. Propheta
em̄ parēte acuti⁹ videt 7 audit: ſalutatq; pro
phetarū. ſʒ qm̄ ỽbis nō poterat: ſaltat ī vte/
ro: qd̄ maximū exiſtit ī gaudio. qs vnq; no/
uit tripudiū natiuitate āteqꝫ: inſinuauit
grā q̄ nature ignota extiterāt. recluſus vētre
miles agnouit dn̄m ac regē orituꝝ: vētr̄ʒ te/
gmine nō obſtāte myſtice viſiōi: iſpexit nāq;
nō palpebris ſʒ ſpū. Origē. aūt inq̄t. Nō an
tea repler⁹ fuerat ſpū donec aſſiſteret q̄ xp̄m
gerebat ī vtero. tūc aūt 7 ſpū erat plen⁹ 7 re/
ſalutabat ī parēte. vn̄ ſequit̄. Et repleta ſpū
ſctō elizabeth: 7 exclamauit voce magna di.
Bn̄dicta tu int̄ ml'ieres. Cui⁹ rōnē aſſignat
Origē. di. Nll'a ei vnq; tāte fuit grē ꝑticeps
aut eē poſſit. vni⁹ ei diui germis parēs ē vni
ca. Beda ỽo dr̄. Eadē āt voce ab elizabeth q̄
a gabriele bn̄dicit̄: q̄ten⁹ 7 angelis 7 hoīb⁹ ve
nerāda monſtret̄. Theophil⁹ ỽo addit. Oz
aūt alie ſctē ml'ieres fuerūt: q̄ tn̄ genuerūt fi
lios pctō inq̄natos. adiūgit. 7 bn̄dict⁹ fruct⁹
vētris tui. Origē. etiā inq̄t. Fructū aūt ven
tris dei genitricʒ dn̄m dixit: q2 neq; ex viro
ſʒ ex ſola maria ꝓceſſit. Nā q̄ ſemen ſumpſe
rūt a p̄rib⁹ fruct⁹ eoꝝ exiſtūt. Seuer⁹ ỽo ait
In qua pte emergit Euticis redargutio dū
fruct⁹ ventris xp̄us aſſerit̄. Omis em̄ fruct⁹

eſt eiuſdē nature cū planta. Vn̄ 7 ỽginē re/
linquit̄ eiuſdē fuiſſe nature cū ſecūdo adam
qui tollit pctā mūdi. Sed 7 qui fantaſticā
opinionē de carne xp̄i confingūt: in vero dei
genitricʒ ptu erubeſcāt. nā ipſe fruct⁹ ex ipſa
ſubſtātia ꝓcedit arboris. vbi ſunt etiā dicen
tes quaſi per aqueductū xp̄m trāſiſſe ꝑ ỽgi/
nem. Aduertāt ex dictis Elizabeth: quam re
pleuit ſpūſſanct⁹ xp̄m fructū vētris. Hec il/
le. Seq̄t. Vn̄ h̄ mihi vt veniat mr̄ dn̄i mei
ad me. Iſta aūt (vt ait Nico. de ly.) nō pote
rat ſcire Elizabeth niſi ꝑ reuelatiōez ſpūſſctī
Sup q̄b⁹ ỽbis inq̄t Amb. vbi. s. Nō quaſi
ignorans dixit: ſcit em̄ eſſe ſctīſpūs gratiā 7
opatiōnē vt mater dn̄i matrē ꝓphete ad pro
fectū ſui pignoris ſalutet. ſʒ q̄ſi nō humani
hoc meriti ſed diuīe gratie mun⁹ eſſe cogno/
ſcat ita dicit. Origē. etiā ait. Cōuenit autē
hoc dicēs cum filio. nā 7 Johēs indignū ſe
ſentiebat aduētu xp̄i ad ip̄m. Diuina autē
ꝓmiſſio duxerat mariā ad Elizabeth: vt io
hānis teſtimoniū ab vtero ꝓueniret ad dn̄ʒ
Tunc em̄ Johēm dn̄s in ꝓphetā conſtituit
Hec ille. Qui itēꝝ ait. Venerat aūt mr̄ dn̄i
viſura elizabeth miraculoſuʒ cōceptū quem
retulerat angel⁹: vt ꝑ hoc ſequat̄ credulitas
potioris ad ỽginē manaturi. Et ad hāc fidē
facit ſermo Elizabeth dicētis. Et beata q̄ cre/
didiſti. qm̄ ꝑficient̄ in te ea q̄ dicta ſunt tibi
a dn̄o. vbi Amb. inq̄t. Vides minime dubi
taſſe mariā ſʒ credidiſſe: 7 ideo fructuʒ fidei
ꝯſecutā. Beda ỽo inq̄t. Nec mirū ſi dn̄s re
dēptur⁹ mūdū opationē ſuā ī choauit a mr̄e
vt ꝑ quā ſal⁹ oīb⁹ pabat̄: eadē pſona fructuʒ
ſalutis hauriret ex pignore. Ambro. autē ſu
per Lucā dicit. Sed 7 vos beati q̄ audiſtis
7 credidiſtis. Queciūq; em̄ crediderit aīma:
7 ꝯcipit 7 generat dei ỽbū: 7 opa ei⁹ agnoſcit
Beda ỽo addit. Omis aūt aīa que verbū
dei mēte cōcipit: virtutū ſtatim celſa cacumi
na greſſu cōſcēdit amoris. quaten⁹ ciuitatē
iuda. i. cōfeſſiōis 7 laudis arcē penetrare: et
vſq; ad ꝑfectionē fidei ſpei 7 charitatʒ quaſi
trib⁹ in ea menſib⁹ valeat cōmorari. Greg.
autē ſup Ezech. dicit. Simul 7 de p̄terito et
de p̄ſenti 7 de futuro ꝑ ꝓphetie ſpm̄ elizabeth
tacta eſt. que 7 eā ꝓmiſſiōib⁹ angeli credi
diſſe cognouit. 7 matrē nominās: q2 redem/
ptorē humani generis in vtero portaret in/
tellexit. Et cū om̄ia ꝑficienda p̄diceret: quid
etiā de futuro ſequeret̄ aſpexit. Hec ille. Di/
cit aūt Ambroſi⁹ 7 Bern. ſup Lucā ꝙ cū in
primo aduētu ỽginis ex ſalutatōe eius tātū
vtilitatis ſenſerit beat⁹ Johānes 7 mater ei⁹

ꝑfecto ꝯſtat eos multũ ꝓfeciſſe ex diuturna eiꝰ mãſiõe.ſ.ꝑ tres meſes qͥbꝫ morã traxit in domo elizabeth. Differũt gaudere et exultare Nã ꝗ̃ uo dr̃ euãgeliũ ꝙ exultauit iohes i vtero mr̃is: eſt ſciẽdũ ꝙ eſt drĩa iter gaudere ⁊ exultare. qꝛ gaudere eſt i aio letari: exultare aũt eſt oñdere gaudiũ aliq̃ ſigno extriſeco ⁊ manifeſto. Et ſi q̃rat̃ qd̃ fuit h̃ ſignũ: rñdet̃ ꝙ vt dicũt phiſici: maxie Auicẽna.xxj.tertij.c.de gñatiõe embriõis. filius exñs i vtero mr̃is tenet terga ſeu ſpatulas ꝟſus ventrẽ mr̃is: faciẽ ꝟo ꝟſus terga ⁊ ſpatulas mr̃is. Cum igit̃ btiſſima ꝟgo ſalutaret ⁊ dulcit̃ ãplexaret̃ ſanctã elizabeth: ſtati b. Johãnes ꝟtit faciẽ ꝟſus vẽtrẽ mr̃is ſue: ⁊ genibus flexis adorauit xp̃m exñtẽ in vtero ꝟgis bñdicte: q̃ſi q̃rẽs ãplexari xp̃m ſic mr̃ xp̃i amplexata erat matrẽ eiꝰ. Nõ eñ diſtabat nec ſepabat̃ a xp̃o niſi ꝑ tenuẽ vẽtrꝫ parietẽ. Sauiſus eſt ẽ iohes nõ ſolũ iteriꝰ in aio ex pñtia ſaluatorꝫ ⁊ mr̃is eiꝰ: ſ3 etiã tali ſigno mirabili voluit idicibilẽ exultatiõz ſuã demõſtrare.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſermonis que dicit̃ moralis inſtructiõis.

A Que exẽplo Marie facere debemus

In occurrẽti euãgelio dicunt̃ octo de btã ꝟgine: q̃ ⁊ nos eiꝰ imitatiõe debemus facere. Primo ꝙ exurrexit ſtatĩ poſt ꝯceptiõz filij dei: vt nos inſtrueret ꝙ ſtatim qñ ꝯcepimꝰ ꝓpoſitũ bonũ ⁊ ſalubre) iux̃ illd̃ Iſa.xxvj. A facie tua ꝯcepimꝰ ⁊ q̃ſi parturiuimꝰ ſpm̃ ſalutꝫ) debemꝰ exurgere a ſenſualitatibꝫ ⁊ pctĩs ⁊ a corpore accidie: iux̃ ꝯſiliũ ꝓphe Iſaie.lij.di. Cõſurge ꝯſurge induere fortitudine tua ſyon. ⁊ Pau. Eph.v. exortantis ⁊ dicẽtꝫ. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuiabit te xp̃s. ⁊ Prouẽ.vj. ait Salomõ. Uſq̃ꝫ piger dormis: qñ exurges a ſomno? ¶ Scd̃a dr̃ ꝙ abijt.ſ.a galilea: q̃ iterptatur rota vel volubilis: vt nos iſtrueret diſcedere ab amore ⁊ affectiõe rerũ mũdanaꝝ volubiliũ: ſm ꝯſiliũ ꝓphe.ij.di. Surgite ⁊ ite qꝛ nõ habebitꝫ h̃ requiẽ. vl̃ vt inſtrueret nos ſtatĩ ꝯcepto ꝓpoſito bono abire ad illd̃ i opꝰ ꝑducẽdũ: iux̃ illd̃ Joh.v. Surge tolle grabatũ tuũ ⁊ ãbula. ¶ Tertio addit̃ cũ feſtinatiõe. vt iſtrueret nos debere eẽ feruẽtes ⁊ veloces ad bñ opandũ: ⁊ ad currẽdã viã diuiorũ pceptoꝝ: vt dicere deo valeamꝰ cũ ꝓpha. viã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri cũ dilataſti cor meũ. De q̃ via etiã puer.iiij. inq̃t deꝰ. Viã ſapie mõſtrabo tibi: ⁊ ducam te ꝑ ſemitas eq̃tatis quas cũ igreſſus fuerꝫ nõ arctabunt̃ greſſus tui: ⁊ currẽs nõ habebis offendiculũ. Beda ꝟo dr̃. Feſtinãter ire ẽ nõ pedũ greſſus accelerare: ſed in fide ſꝑ ac ꝟtute ꝓficere. Itẽ hoc egit vt nos inſtrueret ſine mora ⁊ feſtinãter conuerti ad pñiam: iuxta illud Eccĩ.v. Ne tardes cõuerti ad dñm: ⁊ ne differas de die ĩ diẽ. Sicut ergo maria feſtinauit: ita et nos debemus feſtinare ad bona opa accelerãdo. ⁊ quicq̃d boni agere valemꝰ inſtãter opando iuxta illud Eccs.ix. Quodcũq̃ꝫ poteſt facere manꝰ tua inſtãter opare: qꝛ nec opꝰ nec ratio nec ſciẽtia nec ſapiẽtia erit apud iferos q̃ tu ꝓperas. Ait eñ Chryſ. in quodã ſmone Nihil eſt quod vitã noſtrã ita valeat euertere vt opeꝝ actionẽ diſſimlare: ſempq̃ꝫ differre. ſepe eñ illud oibꝫ nos bonis fecit excidere Hec ille. Uñ dixerũt aliq̃ ſapiẽtes ꝙ bonnꝫ opus nunq̃ꝫ eſt differẽdũ: ne forte aliq̃ caſu ſupueniẽte impediat̃: iuxta illud Lucani in pmo. Tolle moras ſemꝑ nocuit differre paratis. ⁊ ideo Catho moral' in ſuis documẽtꝫ ait. Rem tibi quã noſcis aptã dimittere noli: Ne rurſus q̃ras q̃ iam neglexeras ante. ⁊ Oraciꝰ in epl'is inq̃t. Tu quamcũq̃ꝫ deꝰ tibi fortunauerit horam Grata ſume manu: nec dulcia differ in horã. ⁊ Proſper in li. epigrãmatũ canit. Quid iuuat i longũ cãs ꝑducere morbi? Cur dubiũ expectat cras hodierna ſalꝰ. Marcial' ꝟo ait. Uiuẽdi recte fatuꝰ ꝓcraſtinat horã. ⁊ Ouid. in.j. de reme. amoris exhortat̃ di. S3 ꝓpera nec te vẽturas differ in horas: Qui nõ ẽ hodie: cras minꝰ aptus erit. ⁊ ibidẽ. Uidi ego ꝙ pmo fuerat ſanabile vulnꝰ: Dilatũ lõge damna tuliſſe more. Dicũt etiã pdicti ſapiẽtes ꝙ malũ ſꝑ differri dꝫ: ſi forte aliq̃s caſus ſupueniẽs ipediat eiꝰ ꝑpetratiõz. ¶ Quarto addit̃: i mõtana: vt nos iſtrueret aſcẽdere ad vite altitudinẽ: appetẽdo celeſtia ⁊ appropinq̃ndo ad ea: Euando ꝯſiliũ ãgeli q̃d dedit loth Geñ.xix.c.di. Ne ſtes i oĩ loco circa regiõz: ſ3 i mõte ſaluũ te fac: vt ꝟificet̃ de vnoq̃ꝫ nr̃m illd̃ pſ. Aſcẽſiões i corde ſuo diſpoſuit i valle lachrymaꝝ i loco quẽ poſuit. Etei bñdictiõz dabit legiſlator. ibũt de ꝟtute i ꝟtutẽ: videbit̃ deꝰ deoꝝ i ſyon. Abijt q̃ꝫ i mõtana vt oñderet ꝙ l3 via ꝟtutũ ſit difficilis.ij.eth. tamen nõ debet homo rõe difficultatis deſiſtere. ſic nec illa ceſſauit ab aſcẽſu mõtano: incedendo ꝑ viã ſaxoſam ⁊ arduã: ⁊ pedeſter ambulãdo. Ad acq̃rendas eñ ꝟtutes nõ ſine labore ꝑuenit̃ ſicut nec ad mõtana ſine difficultate aſcendit̃. vñ metrice dicit̃. Abſq̃ꝫ labore graui nõ pñt magna parari. In hoc etiã labore quẽ ſuſtinuit btã ꝟgo aſcendẽdo per hãc viã difficilẽ oſtẽdit nobis verã eſſe illã Senece ſentẽtiam in ſecundo libro de ira dicentis. Nihil eſt tam

Differũt gaudere et exultare

Que exẽplo Marie facere debemus

B

C

Bonum nõ eſt differendũ

D Celeſtibꝰ appropinquare iubemur

difficile ꝛ arduū qḋ nō hūana mens vincat
Et ideo lȝ verꝫ ſit qḋ ait impator in. §. ſanci
mus. in aut. de mona. ſ. ꝙ nō facil' eſt vite mu
tatio: ſȝ cū magno fit aī labore. Nos tñ ſcien
tes ꝙ anim⁹ oīa vincit: atqȝ etiā vires corp⁹
hēre facit: ſm ſniam Ouidij in. ij. de pōto: de/
bemus pficiſci p viā altā que ducit ad vitā.
Matth. vij. ſ. p viā ꝟtutis: que eſt ardua: ꝛ
nō ire p viam facilē que deſcēdit ad infernū:
vt inqt Virgilius. vj. Eney. i pſona Sybil
le di. Facilis deſcēſus auerni ꝛc. ¶ Quinto
addit. in ciuitate iuda. Judas autē cōfitens
interptatur vt nos inſtrueret ad ꝯfitēda pec
cata nr̃a ꝛ diuulgādas diuinas laudes: ma
xime eūdo ad eccl'ias: ad pdicatōes ꝛ miſſas
ac alia diuina officia. Vel abijt in ciuitatē
iuda vt nos inſtrueret ad intrandū clauſtꝝ
regularis obſeruātie: qḋ eſt ciuitas ꝯfitētiū
peccata: ꝛ laudes deo canentiū. De qua ciui
tate exponi moralit̃ poteſt illud Eccl. x. La/
bor ſtultoꝝ affligit eos q̇ neſciūt i vrbē pgere
¶ Sexto addit. in domū Zacharie. vt nos i
ſtrueret nō debere ſequi cogitatōes vanas: ſȝ
ſemp memores eſſe mādatoꝝ dei ad faciēdū
ea: iuxta illud Nume. xv. Memores prece/
ptorū dñi faciūt ea. Zacharias eñ mēor dñi
interptat. Intrauit etiā in domū Zacharie
vt ſuiret elizabeth: mr̃ regis mr̃i militis. In
quo dedit nobis exemplū humilitatis vt ſer
uemus illud Matth. xx. Quicūqȝ voluerit
iter vos maioꝛ fieri erit veſter ſeru⁹. Qḋ fa/
ciebat paul⁹: q̇ dicebat. j. ad Cho. ix. Cū li/
ber eſſem ex oībus: oīum me feci ſeruū vt plu
res lucrifacerē. Hoc aūt pfectiſſime adimple
uit magr̃ humilitatis dñs noſter ieſus xpus
qui de ſeipo inqt Matth. xx. Nō veni mini
ſtrari ſȝ miſtrare. ꝛ Luce. xxij. dicebat aplis
Ego aūt in medio veſtrū ſum tāqȝ qui mini
ſtrat. Ob quā cām papa vocat ſe ſeruū ſuo/
rum dei: vt patȝ i phemio decretaliū: ſexti ꝛ
clemētinaꝝ. ꝛ ſil'r impator eodē reſpectu ap/
pellat ſe ſuū: vt i. l. j. circa pn. C. de p. pto. af/
fri. Item intrauit in domū Zacharie ſenis
ꝛ muti: vt oñderet ꝙ fortiores debent ire ad
domos infirmoꝝ: ꝛ ſani frēs vt infirmis mi/
niſtrēt: ſuādo cōſiliū Eccl. vij. dicen̄. Nō te
pigeat viſitare infirmū. ex h eñ in dilectiōe
firmaberis. ¶ Septimo additur. ꝛ ſalutauit
elizabeth. vt nos inſtrueret i ſolo deo ſctitatē
nr̃i deſiderij ꝛ ſpēm nr̃am collocare: vt poſſi/
mus dicere cū ppha illud pſ. lxxij. De⁹ cor/
dis noſtri ꝛ pars noſtra de⁹ in eternū. Eliza
beth nanqȝ dei noſtri ſanctitas iterptat. Itē
ſalutauit Elizabeth vt nos inſtrueret bonū
ppoſitū ꝛ gratiā pconceptā primis cōlcare.
ſicut ipa fecit elizabeth ꝛ puero ei⁹. Item ſa/
lutauit elizabeth pregnantē: vt nos inſtrue/
ret debere ꝯgaudere de bono ppoſito ab altero
cepto. Quia ſcriptū eſt Eccl. xlij. Erubeſce
a ſalutātibꝫ de ſilētia. Ve g̃ illis q̇ pregnātes
ſpūaliter faciunt abortiri: ꝛ prauis conſilijs
ſuffocāt partū in vtero. Sc̃ptū ē eñ Amos
j. Sup trib⁹ ſceleribꝫ filioꝝ Amon ꝛ ſup q̄t
tuoꝛ nō cōuertā eū: eo ꝙ diſſecuerūt pregnā/
tes Galaad. Itē beata virgo intrauit domū
ꝛ ſalutauit elizabeth int⁹ in domo vt oſtēde
ret ꝙ illi q̇ extrauagant̃ indigni ſunt ei⁹ ſalu
tatiōe. Qꝛ inqt dñs Matth. x. Neminē in
via ſalutaueritis. Et Amos. v. dr̃. In cun/
ctis que foris ſunt dicet̃ ve. Ambitioſi nāqȝ
amāt ſalutatiōes forēſes. ſ. ſalutari i foro: vt
inqt dñs Mat. xxij. Eſau aūt qꝛ foris erat
amiſit benedictionē paternā primogeniture
Gen̄. xx. Chryſ. autē ſup Matth. inquit ꝙ
ideo viſitauit elizabeth vt archanū dei incar
natiōis myſteriū quod ppalare nolebat ipi
elizabeth cognate ſue ſancte apriret: ꝛ ſimul
cū ea de acceptis a deo bn̄ficijs grās illi refer/
ret. Alijs ꝟo nō māifeſtauit rōe quā Chryſ.
vbi. ſ. aſſignat dicēs. Celabat q̇ ſupra dicta
ſunt in ſe ꝟgo: nec cuiqȝ hoīm pādit. Nō eñ
credebat ab alijs poſſe fidē adhiberi miran/
dis relatibꝫ: imo magis putabat ſe pati ꝯui
cia ſi diceret. q̄ſi volēs ſcelus ppriū palliare.
Grec⁹ ꝟo expoſitoꝛ ſup Lu. ait. Ad ſolē aūt
refugit elizabeth. ſic eñ ꝯſueuerat ppter co/
gnationē ꝛ ppt̃ certā hmōi ꝯiūctōꝫ. ¶ Octa
uo addit̃ ꝙ manſit in domo Zacharie q̄ſi tri
bus mēſibꝫ: vt. ſ. nos inſtrueret pſeuerare in
bonis opib⁹ ꝛ fugere hoīm cōuerſatiōes. q̇ de
bet euitari maxie a ꝟgib⁹ ꝛ alijs iuuēcul' mu
lieribꝫ. Ait ei Hiero. i ſuo trāſitu. Ego puto
ꝙ ſi cū virꝫ ſeſe hitauerit viſcariū diaboli nō
derit. ¶ Has āt rōes tāgēs Amb. i omel'. oc
currētꝫ diei inqt. Diſcite ꝛ vos ſctē ml'ieres
ſedulitatē quā pgnātib⁹ debeatis exhibere co
gnatꝫ. Maria q̇ añ ſola in itimis penetrali/
bus ꝟſabat̃. nō a publico ꝟgitatꝫ pudoꝛ: nō
a ſtudio aſpitas mōtiū: ñ ab officio plixitas
itinerꝫ retardauit. In mōtana ꝟgo cū feſtia
tiōe: ꝟgo officij memoꝛ: iniurie imemoꝛ: affe
ctu vigēte ñ ſexu relicta preiit domo. Diſcite
ſacre ꝟgies ñ circūcurſare p alienas edes: nō
demorari i plateis: ñ aliqs i publico miſcere
ſmōes. Maria i domo ſera feſtiat i publico
manſit apud cognatā ſuā ꝛ tribus menſibꝫ
Etenī q̇ ppt̃ officiū venerat iherebat officio
Manſit autē trib⁹ menſib⁹: nō ꝙ domus eā

G
Peccata confiteri docemur

H
Nō ſeq cogitationes vanas

I

K

delectaret aliena. ſ; q₂ frequẽti⁹ videri in pu
blico diſplicebat. hec ille. Myſtice aũt p ma
riã (q̄ ſtella mar; ĩterp̄tat̄) figurat̄ p̄lat⁹: q̄ d₂
cũ ſbdit; manere tribꝫ menſibꝫ. ſ. documẽtis
ĩbuẽdo: exẽplis ꝯfortando ⁊ tp̄alibꝫ fouẽdo.
Vñ petro dictũ fuit a dño Joh. vlt. ter. Pa
ſce oues meas. Poſtea vo d₂ reuerti ĩ domũ
ſuã: ne ꝓpt̄ aliena negocia negligat ſua: iux̄
illud Geñ. xxx. Juſtũ eſt vt aliqñ ꝓuideam
domui mee.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis que dicitur
ſp̄ualis aſcenſiõis.

I
Exurge/
re d₂ q̄s
triplicit̄.

IN ſacra ſcriptura d₂ q̄s exurgere
triplicit̄. Aliqñ a ſomno culpe: vt
dictũ eſt ĩ p̄te p̄cedẽti. vñ dicebat
ap̄ls ad Ro. xiij. Hora eſt iã nos
de ſomno ſurgere. In peccat; em̄ p̄manẽs d₂
dormire. q₂ ſicut in ſomno dormiẽs nil meri/
torij opis agit: q₂ vſus liberi arbitrij eſt liga/
tus. ita pctõr in tali ſtatu l; op⁹ agat de gene
re bonoꝝ: nihil meret̄ q̄ ad vitã eternã ꝯſeq̄n
dã. Et ſicut dormiẽti in ſomnis videt̄ ſibi ali
qñ h̄re mltas diuitias ⁊ delicias ⁊ ĩ eis gau/
dere: ſ; euigilãs ſe illis vacuũ videt ⁊ q̄ſi illu
ſum vnde triſtat̄. ita pctõri videt̄ ꝙ iſta bona
mũdi teneat ⁊ poſſideat: ⁊ dũ ſperat ſe in eis
p̄manere ĩ morte q̄ſi euigilat: ⁊ tũc cernit illa
bona fallacia fuiſſe ⁊ tranſitoria ⁊ eis carere:
ſeu illa dimittere p mortẽ. ſicq; affligit̄ ⁊ mul
tũ dolet. vñ Ps. inq̄t. Dormierũt ſomnũ ſuũ
⁊ nihil inuenerũt oẽs viri diuitiaꝝ in mani/
bus ſuis. Aliqñ aũt d₂ exurgere penitẽs ĩ ſpe
venie. Qñ em̄ q̄s de pctis ſuis pñiaȝ agit d₂
ſedere p humiliatõȝ ſui. Nã ⁊ de more loq̄n
di eſt: vt cũ q̄s hũiliat̄ dicat̄ poſit⁹ ad ſedẽdũ
Vñ xp̄us p ps. p̄l. xxxviij. humiliationẽ ſue
paſſionis vacat ſeſſionẽ: dũ patri ait. Tu co
gnouiſti ſeſſionẽ meã. i. approbaſti: ⁊ gratã
habuiſti humiliatiõeȝ meã. Tali igit̄ humi/
liato ⁊ ſedenti in pñia d₂. Vt exurgat. ſ. ſpe
rando veniã pctõꝝ: ⁊ adiutoriũ gr̄e ad bene
opandũ. Nam vt ait Amb. de pñia diſt. j. c.
nemo. Nemo põt digne agere pñiaȝ niſi q̄
ſperauerit veniã. Vñ ip̄is penitẽtibꝫ d₂ pro/
pheta ps. cxxvj. Surgite poſtq̄ ſederitis q̄
mãducatis panẽ doloris. i. vos q̄ paſcimi do
lore ⁊ lachrymis contritiõis: poſtq̄ ſederit;:
id eſt humiliaueritis vos: ſurgite ad ſpem ve
nie. ¶ Aliqñ vo d₂ quis ſurgere ad profectũ
gratie: eleuando ſe ad cõtemplandũ celeſtia
⁊ ad illa feſtinãdo. Et iſto modo loquit̄ ſpi/
ritus ſancti⁹ anime a deo dilecte Cañ. ij. c. di/
cens. Surge propera amica mea: columba
mea: formoſa mea ⁊ veni. ſ. ad cõtẽplatiõeȝ
ſupnoꝝ ⁊ pfectionẽ v̄tutuȝ. Jam em̄ hyems
ſcȝ peccatoꝝ tranſijt: imber. ſ. paſſionũ abijt
⁊ receſſit: flores. ſ. ſanctoꝝ deſiderioꝝ appa/
ruerũt in terra noſtra. i. in anima ſancta. Et
iſto tertio modo ſurrexit benedicta v̄go cum
dicit̄. Exurgens maria abijt in montana cũ
feſtinatiõe. Unde dicere poſſumus ꝙ abijt
primo in mõtana diuinoꝝ. ſ. ſanctiſſime tri
nitatis. Nam tota trinitas in ea ſuas excel/
lẽtiſſimas ꝓprietates poſuit. Secũdo abijt
in montana angeloꝝ. Om̄es em̄ eoꝝ digni
tates ⁊ om̄ia eoꝝ miniſteria ip̄a vna ⁊ ſola
in ſe cõp̄hẽdit. Tertio abijt in mõtana ce/
loꝝ. quia recte ip̄a dicit̄ celum ꝓpter ſui am
plitudinẽ. Habuit em̄ amplũ affectũ ad di/
ligendũ: amplũ vterũ ad deũ concipiẽdum
amplũ intellectũ ad cognoſcendũ: ⁊ amplũ
ſinũ ad cõpatiẽdũ. Quarto abijt ĩ mõtana
patriarchaꝝ. Om̄es nãq; gr̄as ⁊ excellẽtias
quas habuerũt patriarche quibꝫ deo fuer̄t
accepti: multo excellenti⁹ habuit beata v̄go
Quinto abijt in mõtana prophetarũ. Ipſi
em̄ quãdoq; ꝓphetabãt de p̄terito: quãdoq;
de futuro ⁊ qñq; de p̄nti occulto. Beata autẽ
virgo om̄ibꝫ his modis excellẽtiſſime ꝓphe
tauit. Sexto abijt in mõtana feminarum.
Oẽs em̄ b̄ndictiões quas habuerũt dñe ve
teris teſtamẽti ſparſim ⁊ ſingulatim: hec vna
v̄go ſimul cõpleta eſt. Septimo abijt ĩ mõ/
tana creaturarũ. ſ. recipiẽs in ſe om̄s pfectio
nes eaꝝ. Que oĩa (q₂ patẽt ex dict; ĩ alijs ſer
monibꝫ) breuitat; cã p̄trãſeo ad pñs. ſolũ in
tendẽs hic declarare quõ ip̄a glorioſa virgo
aſcẽdit in mõtana vere humilitat;: fraterne
charitatis ⁊ cõtẽplatiue iocũditatis. Quã/
tũ ad primũ. ſ. de vera humilitate põt expo/
ni illud Geñ. xix. In monte ſaluũ te fac. nã
vt ait Gracian⁹ in. §. taciturnitas. de pe. di.
j. Sine hũilitate nemini poteſt eſſe ſal⁹. Di
citur aũt humilitas ⁊ vallis ⁊ mõs diuerſis
reſpectibꝫ. Nã vallis d₂ que eſt in imo. Per
humilitatẽ aũt habet̄ vera cognitio ꝓprie vi
litatis. Eſt em̄ humilitas (vt ait Bern.) vir
tus qua homo veriſſima ſuipſi⁹ cognitione
ſibi vileſcit. Et ſm̄ hoc expõit̄ illud ps. q̄ ait
deo. Emittis fontes. ſ. graꝝ in cõuallibꝫ. i. in
mẽtibꝫ humiliũ. Mons vo d₂ hũilitas in/
q̄ztũ p eã eleuat̄ mẽs ad cognitiõȝ dei ⁊ alia
rũ v̄tutũ: ⁊ demũ exaltat̄ in celũ. q₂ qui ſe hu
miliat exaltabit̄ Mat. xiij. Et ſm̄ hoc Anſ.
in li. de ſilitudinibꝫ aſſimilat eã mõti ad quẽ
aſcẽdit̄ ſeptem gradibꝫ. Exurgẽs igit̄ maria
aſcẽdit hũc montẽ vere hũilitatis: ⁊ viſitauit
elizabeth ſe hũiliando inferiori: p̄gens regi/

Multi/
plr abijt
maria in
mõtana

Humili/
tas dicit̄
mons ⁊
vallis

na ad vaſallã: dñã ad ancillã: mater dñi ad
matrẽ ſeruuli. Quod intelligẽs Elizabeth viſi
tata ⁊ a ſpũſctõ edocta: exclamauit voce ma/
gna. Quod exponẽs Bern̄. ait. Nõ tã clamo/
roſa ꝙ deuota. Deuotõ em̄ clamoꝛ eſt. Nam
Exo. xiiij. moyſes. ⁊ Dan̄. xiij. Suſãna. ⁊ .j.
Regũ. j. Anna: ſine voce clamauerũt. vnde
nõ clamoꝛ ſed amoꝛ clamat in aures dei. Ex
clamauit aũt. i. ex pleno clamauit. Repleta
em̄ ſpũſancto Elizabeth tacere non potuit.
Nam ex abundãtia cordis os loquitur Mat
thei. xij. Dixit ãt. Vñ. i. qua iuſticia vel qb⁹
meis factꝭ vl' meritis accidit h̄ mihi ſterili ſe
ni ac maledicte vt veniat mr̄ dñi mei virgo
fecunda iuuenis ac bñdicta ad me: ⁊ nõ ego
ad illã dñam ⁊ reginã meã. Et ita exponit
M Caritas dr mõs. beatus Amb. in qdã omel'. ¶ Scdo btã ꝟgo
aſcẽdit in mõtana fraterne charitatis. Cha
ritas em̄ dr mõs ille de q̃ inqt pph̄a ps. xlvij
Mõs dei mõs piguis: mõs ĩ q̃ bñplacitũ ẽ
deo habitare ĩ eo. De⁹ nãqꝫ charitas ẽ. j. Jo.
iiij. ⁊ trãſſumptiue in. c. abijt. xj. q. iij. Per
iſtũ igitur mõtẽ aſcẽdit beatiſſima ꝟgo vt ſalu
taret elizabeth: quo eã ꝯſolaretur de donis a deo
receptis: ⁊ illã a verecũdie pena liberaret. Vt
em̄ dr Lu. j. Erubeſcat elizabeth ſe grauidã
repiri in ſenectute: ⁊ carnalib⁹ actib⁹ operã
dediſſe: ⁊ iõ occultabat ſe. ſed ꝯfortata ex ver
bis beate ꝟginis que prius verecundabatur ſe
eſſe grauidam. poſtea in dño gloriabatur ſe ꝓ/
phetã ⁊ pl⁹ ꝙ ꝓphetã ꝯcepiſſe: vt inqt Am/
broſi⁹ vbi. s̄. Aſcẽdit ergo regia celi ſup iſtũ
montẽ charitatis vt ſua ſanctiſſima ſalutati
one ſpũſancto repleri faceret beatũ Johãnẽ
⁊ matrẽ ei⁹. vñ dr in euãgelio hodierno. Et
factũ eſt vt audiuit ſalutatiõẽ marie eliza/
beth: exultauit infans in vtero ei⁹. Et ſic ſpi/
ritũſctm̄ recepit ꝟtute ꝟbi ꝟginei. ⁊ p ipſum
ſpm̄ſctm̄ baptizat⁹ eſt: ⁊ ab origiali pctõ mũ
dat⁹ eſt: vt inquit Petr⁹ damian⁹ in quodã
ſmone. Quã repletionẽ ſpũſſancti ſentiens
beat⁹ Johes filiũ dei venire ad ſe: pre gaudio
ĩ matris vtero tripudiauit ⁊ motu ſalutauit
quẽ voce nõ potuit. Exultauit em̄ q̄ſi geſtiret
ſalutare dñm ſuũ ⁊ matrẽ ei⁹: eiſ ꝙ aſſurgere
Ideo Chryſ. ſup Lu. ait. Ideo xp̄s fecit ma
riam ſalutare Elizabeth: vt ſermo procedẽs
de vtero matris vbi habitabat dñs: per au/
res elizabeth ingreſſus deſcẽderet ad Johã/
nem: vt illic eũ vngeret in ꝓphetã. Hec ille.
De repletiõe qꝫ ſpũſſancti ipſius elizabeth ex
virtute ſalutatiõis virginalis dicitur vbi ſup̄
Et repleta eſt ſpũſancto elizabeth: ⁊ ꝓpheta
uit beate virgini dicẽs. Bñdicta tu inter mu/
lieres. i. inter om̄s mulieres benedictas ma
iori bñdictiõi inſignis: iuxta illõ Eccl. xxiiij
In multitudine electoꝝ habebit laudẽ ⁊ in/
ter benedictiões benedicetur. Itẽ benedicta tu
ſingulariter q̃ es ꝟgo cũ fecũditate ⁊ mater
cum ꝟginitate: ⁊ genuiſti deũ qui creauit te
¶ Tria ꝓo fuerũt in beata ꝟgine ꝑpter q̃ ſin Propter tria fuit Maria bñdicta.
gulariter fuit bñdicta. Primũ fuit hũilitas
Qꝛ em̄ ſeuacuã oſtẽdit: ideo impleri meruit
Vñ ei dixit angel⁹. Aue gratia plena. Se/
cũdũ fuit ꝟginitas: quã vt melius cuſtodirꝫ
frequẽtias hoim fugiebat. ꝑpter qd dñꝫ co/
mite hẽre meruit. vñ ei dictũ eſt: dñs tecum.
Tertiũ eſt dei ⁊ primi charitas: cui⁹ amore
hoim maledicta ꝯtempſit. ⁊ ideo benedicta
fuit ab angelo: qꝛ triũphantẽ eccl'iam repa/
rauit. Benedicta qꝫ fuit ab elizabeth: quia
eccl'iam militantẽ iam q̄ſi mortuã ſuſcitauit
Quãtũ em̄ fuerit btĩſſima ꝟgo repleta cha/
ritate: apparuit ex h̄ ꝙ ipſa poſtqꝫ ſalutauit
elizabeth manſit cũ ea quaſi trib⁹ menſibus
Quia em̄ vt habetur Lu. j. qñ ipa bñdicta dei
mater ꝯcepit filiũ ſuũ erat ſextus mẽſis ꝯce/
ptiõis beati Johis. Ideo ipa piiſſima virgo
voluit ibi circa tres mẽſes ꝑmanere vt iter/
eſſet natiuitati beati Johis: ⁊ illi charitatis
obſeq̃a impẽderet. O igitur gl'ioſe pco q̃ regi/
nã ãgeloꝝ ĩ tuo ortu tibi miſtrãtẽ ⁊ fuiẽtẽ ha
bere meruiſti. O imẽſa regine celi charitas:
q̃ deũ in vtero ſuo hñs cognate ſue elizabeth
ac puero ei⁹ vt empticia ancilla humillime
ſeruiebat. ¶ Tertio aſcẽdit ĩ mõtana ꝯtẽpla N Cõtẽplatio dicitur mons
tiue iocũditatis. Cõtẽplatio em̄ dr mons io
cund⁹. de quo inqt de⁹ Iſa. lvj. Adducã vos
ad montẽ ſanctũ meũ: ⁊ letificabo eos in do/
mo oratõnis mee. holocauſta eoꝝ placebunt
mihi ſup altari meo. qꝛ dom⁹ mea dom⁹ orõ/
nis vocabitur cũctis pplis. hec ibi. Figuratur ãt
mons iſte p montẽ thaboꝛ: ad cui⁹ ſũmitatẽ
ducẽs Ieſus petrũ iacobũ ⁊ iohannẽ tranſfi
gurat⁹ eſt an̄ eos: Matth. xvij. oſtẽdẽs eis
aliqua liter gl'iam ſuã. Ex cui⁹ viſiõis ſuauita
te inebriat⁹ Petr⁹ ait. Dñe bonũ eſt nos hic
eſſe. Ad hui⁹ g̃ montis aſcẽſum oportet du/
cere petrũ: q̃ interp̄tatur diſcalciat⁹. ⁊ iacobum
q̃ iterpretatur ſupplãtans. ⁊ iohem q̃ iterp̄tatur
in q̃ eſt gr̃a. i. oportet mundũ contẽnere: dia/
bolũ ⁊ ei⁹ tẽtatões ſupplãtare: ⁊ carnis caſti
moniã gratioſam habere. ⁊ p hãc ꝯtẽplatio/
nẽ aſcẽdit mẽs humana vſqꝫ ad exercitiũ pa
trie ſupne. de qua Iſaie. lj. dr. Gaudiũ ⁊ leti
cia inuenitur in ea gratiarũ actio ⁊ vox laudis
Per hũc montẽ contẽplatiõis tranſiuit bea
ta virgo que mentẽ ſemper in diuinoꝝ con

cōplatōe eleuatā tenuit. qđ clariſſime in ſuo
mirabili cātico myſticꝫ ſentētijs pleno oñdit
de quo in ſequēti ſermōe diſſerem⁹. Sep qꝫ
delectata eſt habitare in mōtanis: qꝛ funda-
mēta ei⁹ fuerūt i mōtibꝫ ſctis: vt dꝛ pſ. lxxxvj.

Q Quomō nos aſcē-dere i mō-tana debe-mus

¶ Debem⁹ igit̄ ꝛ nos ꝑ mōtana iſta aſcēdere
ꝛ ibi tribꝫ mēſib⁹ morari. i. i alto ꝯtēplatōis
ꝑſeuerare quiſqꝫ in nobis defecerit iordinat⁹
amor mūdi: nr̄i ꝛ nr̄oꝝ. Siq̄dē mēſis a me-
ne dꝛ: qđ eſt defect⁹. Et h̄ ē qđ dictū ē Abraā
Gen. xij. Egredere de t̄ra tua ꝛ de cognatiōe
tua: ꝛ de domo pr̄is tui: ꝛ vade in terrā quā
mōſtrauero tibi. Ad h̄ aūt faciēdū nos hor-
tat̄ de⁹ dicēs cuilibet nr̄m illđ Exo. xxiiij. Ac-
cede ad me in mōtem ꝛ eſto ibi. Iſte naqꝫ eſt
mōs ille de q̄ ſpūalit̄ exponi p̄t illđ qđ i eodē
c. dꝛ. ſ. Habitauit gl'ia dñi ſup montē ſynai.
In iſto mōte exaudit de⁹ orōnes ſibi factas.
vñ dicebat pſ. Exaudi me de mōte ſctō tuo.
Oportet aūt nos eē mūdos corde ſi cū puriſſi-
ma ꝟgine ad ſūmitatē hui⁹ mōtis volumus
ꝑuenire. Dic̄ em̄ ꝓpha pſ. xiiij. Dñe q̄s ha-
bitabit in tabernaculo tuo: aut q̄s requieſcet in
mōte ſctō tuo? Et r̄ndit. Innocēs manibꝫ ꝛ
mūdo corde. Jđ dormiētes i pctis ꝛ ſomnolē-
ti ac pigri nō p̄nt aſcēdere mōtē iſtū: iuxͣ illđ
Exo. xix. Nō poterit vulg⁹ aſcēdere i mōtē.
in montē. ſ. ꝯtēplatōis. de quo pſ. lxxxiij. dꝛ.
Mōs ſyon in q̄ hitaſti in eo. Syon q̄ppe i-
terptat̄ ſpeclatio. quē mōtē de⁹ valde diligit
dicēte ꝓpha pſ. lxxvij. Induxit eos i montē
ſctificatiōis ſue: mōtē ſyon quē dilexit. Qui
aūt ſup iſtū montē deuote aſcēderit ſaluabit̄.
Scptū eſt em̄ Abdie vnico. c. In mōte ſyon
erit ſaluatio. Nō eſt ꝟo mirādū ſi btā ꝟgo li-
bent̄ mōtana aſcēdit. nā ꝛ fili⁹ ei⁹ ſolit⁹ erat
aſcēdere mōtes cā orōnis. vñ Mat. xiiij. dꝛ
Aſcēdit i mōtē ſol⁹ orare. ꝛ idē h̄r Mar. vj.
Iſte eſt mōs de q̄ Apoc. xxj. inq̄t btūs Joh.
euāg. Suſtulit me in ſpū in mōtē magnū ꝛ
altū. In iſtꝫ qꝫ mōtanis ꝯtemplatiōis btīſſi-
ma ꝟgo bibebat aq̄s dulciſſimas diuīe cōſo-
latiōis. Prophetatū em̄ fuerat Johel. iij. et
Amos. ix. Stillabūt mōtes dulcedinem. ſ.
mr̄i dei. De iſtis etiā mōtibꝫ p̄dixerat dauid
pſ. ciij. Rigās. ſ. de⁹: mōtes de ſupiorībꝫ ſuis
ſup mōtes ſtabūt aq̄. ſ. diuīe ꝯſolatōnis. In
iſtis qꝫ mōtibꝫ paſcit fili⁹ ꝟgis deuotos ſuos
tanq̄ꝫ i paſcuis. de q̄bꝫ dici p̄t illđ Job. xxxix.
Circūſpicit mōtes paſcue ſue. In iſtꝫ mōti-
bus ſtāti ꝟgi bn̄dicte veniebat ei⁹ dulcꝫ fili⁹
ad eā recreādā. vñ ipa inq̄t Cañ. ij. Ecce iſte
venit ſaliēs in mōtibꝫ. Sup iſtos mōtes ex
charitate ꝛ cōpaſſiōe deflebat ipa ꝟgo pꝗſſi-
ma pctā hoīm. ſicut ꝓphetatū fuerat Hiere-
mie. ix. vbi dꝛ. Sup mōtes ſumā fletū. Vñ
ꝛ nos debem⁹ in iſtis mōtibꝫ pctā nr̄a deflere.
vt ſim⁹ de illis de q̄bꝫ dꝛ Ezech. vij. Erūt in
mōtib⁹ ſicut colūbe. Colūba em̄ habet gemi-
tū ꝓ cātu. In iſtꝫ aūt mōtibꝫ paſcent̄ ſil' cum
btā ꝟgine aīe nr̄e ſpūalis ꝯſolatiōis refectōe
ſicut p̄dictū fuit Ezech. xxxiiij. vbi dꝛ. In pa-
ſcuis pinguib⁹ paſcent̄ ſup montes iſrl'. Iſrl'
em̄ vidēs deū vel dei viſio iterptat̄. Et iđ de⁹
nos hortat̄ aſcēdere mōtes iſtos Joſue. ij. di.
Ad mōtana ꝯſcēdite. Verificabit̄ em̄ de nobꝫ
illud Judic̄. j. Fuit dñs cū iuda: ꝛ mōtana
poſſedit. Ad iſta aūt mōtana nō p̄nt ꝑueni-
re cū btīſſima ꝟgine illi q̄ ſunt implicati i ter-
renis cupiditatib⁹: qui dicere p̄nt illđ Joſ.
xvij. Nō poterim⁹ ad mōtana ꝯſcēdere. Ad
ipa mōtana maxie dñt paſtores ꝛ plati ꝯſcē-
dere. Scptū eſt em̄ Hiere. xxxiij. Habitacu-
lū paſtoꝝ in ciuitatibꝫ mōtuoſis. In monti-
bus em̄ iſtis iuenient̄ beatā ꝟginē: q̄ viſitabit
eos ſicut viſitauit cognatā ſuam Elizabeth
A qua nos etiā facit viſitari ipe bn̄dict⁹ ei⁹
filius. Amen.

¶ De eiuſdē ſctiſſime ꝟginis viſitatiōe
Sermo. ij.

Magnificat aīa
mea dñm: Lu. j. Inq̄t diu⁹ am-
broſi⁹ ſup Luc̄. Sicut peccatū
a mulieribꝫ incepit: ita ꝛ bona a
mulierib⁹ inchoant̄. Vñ nō ocioſum videt̄:
q̄ ꝛ añ Johem Elizabeth ꝓphetizat: ꝛ Ma-
ria añ dñi generatiōez. Sequit̄ aūt: vt ma-
rie quo ꝑſona melior: eo ꝓphetia ſit plenior.
Hec ille. Btūs ꝟo Baſili⁹ addit di. Virgo
em̄ intētiōe ſublimi ac ſpeculatiōe ꝓfunda i-
mēſitatē ꝯtēplās myſterij: q̄ſi ꝓfundi⁹ gradi-
ens magnificat deū dicēs. Magnificat aīa
mea dñm. Hoc aūt dulciſſimū canticū tym-
paniſtria nr̄a decātauit i domo elizabeth: q̄ñ
viſitata ac ſalutata ipa cognata ſua: ſentiēs
hūillima dei mr̄ ſe beatā p̄dicari ab elizabeth
prim⁹ in laudes dei prupit ꝟba thematis nr̄i
decantās. q. d. ſm̄ Nico. de ly. ſup Lu. O eli-
zabeth tu me magnificas. ſꝫ ego totū deo at-
tribuēs ipm magnifico in hoc cantico. De q̄
tres ꝯſideratiōes faciem⁹.

Prima dicet̄ ſublimitatꝫ.
Scđa modalitatis.
Tertia ꝟo appellabit̄ cauſalitatis.

¶ Pars p̄ma hui⁹ ſermonis que dicitur
ſublimitatis.

Sermo .II. De viſitatiōe Marie

Q. Excellentia cātici magnificat oſtenditur.

Sublimitas ꝛ excellētia cātici virginal' oñdiť tripliciť. Primo rōne ordinatiōis. Nā vt dicūt doctores catholici. oīa cātica veterꝫ teſtamēti ſunt ſubordinata canticis noui teſtamēti. maxime iſti excellētiſſimo cantico matris dei. cui oīa illa cantica velut vmbra deſeruiūt. Preceſſit eñ pmo canticū Moyſi Exo. xv. ſ. Cātem⁹ dño ꝛc. Et ſm ſpūalem ſenſum ſignificat liberatiōem a ſeruitute peccatoꝝ. Secūdo cāticū populi iſrael. ſ. Aſcēdit puteus ꝛc. Numeri. xxj. Et notat largitatē gratiaꝝ ꝛ donorum. Tertio canticum Delboꝛe. ſcilicet qui ſpōte obtuliſtis aīas veſtras ꝛc. Judicū. v. ꝛ inſinuat obediētiā ſubditoꝝ. Quarto canticū eiuſdē Moyſi. ſ. Audite celi que loq̄r. Deuť. xxxij. ꝛ demonſtrat inſtructionē diuiniorum eloquioꝝ. Quinto canticū Anne. ſ. Exultauit coꝛ meū in dño. j. Reg. ij. Et ſignat vbertatē gratuitoꝝ. Sexto cantica diuerſa Dauid in pſalmis. ꝛ figurāt varietatē dulciū ſonoꝝ. i. gaudioꝝ mentaliū. Septio cātica cāticoꝝ Salomōis. ꝛ ſignificāt ꝯiūctionē amoꝝ. Hec āt oīa cātica deſeruiſſe cātico ꝟginali patꝫ. Nā ipam tympaniſtriā nr̄am deſcribit euāgeliſta a vicijs denudatā: cum ei ꝑ angelū dr̄. Aue. i. ſine ve. id eſt ſine peccato. Itē gratijs fecundatā cū ſb̄dit. grā plēa. ac dei ſolius imperio ſb̄iugatā cū infert: dñs tecū. bn̄dicta tu in mulierib⁹. q̄ſi diceret. Mulieres cetere ſb̄ viri ptāte ſunt. Tu ſoli dño q̇ eſt tecū. Itē inſinuat eā diuinis eloquijs illuſtratam: q̄n cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio: rumināſ ſcripturas ꝛ iterū q̄rēs. Quō fiet iſtud? Itē tanti filij delicijs plenā: quia inuenta eſt in vtero hn̄s de ſpū ſancto. ꝛ modulatis gaudijs p̄dotatā. ac ꝑ amorē totaliť deo ꝯiunctā. cū ad montē ꝯtēplationis ꝛ diuine laudis aſcēdēs cecinit dicens. Magnificat aīa mea dñm. Et exultauit ſpūs me⁹ in deo ſalutari meo.

Oīa i cāticꝫ ſcp̄ta ī mḡt dicūtur

¶ Et aduerte diligēter ꝙ quicq̇d in cāticis canticoꝝ petiť: aut factū eſſe deſcribiť: totū ꝛ plus hic lucide habitū inſinuatur. Nā ibi petiť oſculū cuꝫ dr̄. Oſculeť me oſculo oris ſui. vt habeť Cañ. j. c. hic habeť ꝯiunctio. ſ. diuīe nature cū humana. Ibi poſtulať tractio dū dr̄ in eodē. c. Trahe me p⁹ te. Hic hr̄ diſcurſio. nā Maria ꝑgit cum filio ī vtero ad Elizabeth. Ibi q̄riť loc⁹ paſt⁹ ꝛ accubitus dū dr̄ in eodē. c. Indica mihi quē diligit aīa mea. vbi paſcas. vbi cubes in meridie. Hic habeť cubans in vtero ꝟginis ꝛ paſtus eius alimētis. Ibi videbať lōge ſaliens in mōtib⁹. vt habeť. ij. c. Hic feſtinater duciť in mōtanis. Ibi querebať in lectulo ꝛ nō reperiebať. vt habeť. iij. c. Hic claudiť ī corpuſculo ꝛ repiť in p̄ſepio. Ibi vocať dilectus vt deſcēdat. vt habeť. vj. c. Hic humiliatur vt ſe oſtendat. Ibi ꝯuerſio eius ad humanā naturam ſperať. vt habeť. vij. c. Hic iā factā demōſtrať. Ibi incarnandus petebať ad oſcula ꝛ amplexus. vt habeť. viij. ca. Hic incarnatus alitur ꝛ dať omib⁹ eius deſiderātib⁹ amplexus.

℞ Magnificat ꝯp̄hēdit cāticū vite eterne

¶ Secūdo apparet hui⁹ cantici excellētia rōne cōp̄henſionis. Hoc eñ canticū comp̄hendit in ſe cāticū vite eterne ſiue ſignificatiōnē eius. De quo celeſti cantico dr̄ Apoc. xiiij. ꝙ ſancti cantabāt canticū nouū añ ſedē dei ꝛ agni. Sciendū ḡ ꝙ pmus grad⁹ ꝛ ſummus beatitudinis eſt viſio diuinitatis: in q̄ ꝯſiſtit felicitas. ꝛ ieiuniū. de ꝯſe. diſ. v. Et ex hoc gradu tanq̄ꝫ ex fonte oīs ali⁹ gradus beatitudinis deriuať. vt inq̇t btūs Thomas in. iiij. diſ. xlix. ꝛ oīs alij theologi ibidē. In qua viſione aīa eleuata mox deū magnificat vt pmus verſus inſinuat. Et quia tanti boni viſio ſine immēſo gaudio eſſe nō poteſt: ſtati exultat ſpūs in deo ſalutari ſuo. vt dič ſecundus ꝟſus. In h̄ aūt lumine ꝛ gaudio anima ſeipſam cognoſcit ꝛ videt ſe illa tāta glīa indignā. ꝛ ſic fateť ſe humilē ancillā. vt tertius verſus ſonat. Hinc cōparat p̄mia ad merita ꝛ p̄miatū ad p̄miantē. ꝛ addit. Quia fecē mihi magna. mihi indigno magna premia tribuēdo p̄mians q̇ potens eſt. vt habetur in quarto ꝟſu. Inde ꝟo pſpicit nō ex meritꝫ humilitatis: ſed ex mera miſericordia oēs beatos beatitudinē ꝯſecutos. ꝛ dicit in quinto verſu. Et miſericordia ei⁹ a ꝓgenie in progenies ꝛc. Poſtmodū de ipſa improportionata ꝓportiōe. ſ. p̄mij ꝛ p̄miāte anime differēs. cū anima habeat vltra id quod de ſui natura ꝯſeq̇ poteſt: fateť id euenire ex mera dei potētia dicēs in ſexto verſu. Fecit potentiā ī brachio ſuo. Sed ipſa potētiſſima manu intuetur eq̄ſſimā iuſticiā malos merito punientem ꝛ dič. Diſperſit ſupbos mēte cordis ſui. ꝛ depoſuit potētes de ſede. in ſeptio ꝟſu. Et q̄m nō eſt pua portio illi⁹ ſumme felicitatꝫ ſocietas beatoꝝ repleta ad ſupabūdantiā. ꝛ iebriata ab vbertate dom⁹ dei: ipos intueť. ꝛ ait ī ꝟſu octauo. Eſurientes ipleuit bonis ꝛc. Q̄m ꝟo iſta eſuries nō ē in pr̄ia ſꝫ fuit ī via. ibi intueť p̄miſſiōes factas ſb̄ duplici teſtamento teſtāte pš. Sič audiuim⁹ ſic vidim⁹ ꝛc. exultatq̄ꝫ in tali pſpectu. Iuxͣ illud Cañ. j. Exultabim⁹ ꝛ letabimur in te. memores vberꝝ tuorū. i. teſtamentoꝝ. Et ſicut ſunt duo teſtamē/

ta. ſic ſubmittit duos vſus. ſ. Suſcepit iſrł
puez ſuũ. ⁊ ſicut locutꝰ eſt. p nouo teſtamen
to. Sic igit̃ apparet quõ iſtud cãticũ cãtico
rum. ſ. Magnificat. oĩa cãtica ↄtinet padiſi
Magt᷑ vbi effectualit̃ ſine ceſſatiõe cãtat̃ ħ cãticum
dr̃ cãticũ nouũ Magnificat. ſm illud pſ̃. Cãtate dño
nouum. cãticũ nouũ: laus eiꝰ i eccłia ſctõꝝ. Nõ can/
ticũ dr̃ nouũ nouitate vniuerſitatis. qꝛ ſctm̃
eſt a mr̃e ⁊ dña vniuerſoꝝ. Itẽ nouitate po/
teſtatis. qꝛ nũq̃ viſa eſt tãta poteſtas ſicͤ illa
de qua Hiere. xxxj ſ. Nouũ faciet dñs ſuper
terram: femina circũdabit viꝝ. Itẽ nouitate
iocũditatis. Nullũ eñ canticũ cantat̃ in ec/
cleſia tãta iocũditate ſicut magnificat. Hec
¶ Johes dñici cardinalis ſup Magnificat.
Gerſon ¶ Magiſter vo Johes gerſon cancellarius
exponit pariſieñs in ſuo tractatu pmo ſup Magni/
magt᷑ ficat dic. quid approbatiꝰ q̃d ve diuiniꝰ po
terimꝰ accipe q̃ʒ ipmmet pſalteriuʒ Marie
decacordũ habes decẽ verſus quaſi totidẽ cor/
dulas ſonoriſſimas ↄformit̃ ad illud vniũ/
ſale dcacordũ totius rõnalis creature qõ cõ
necritur ex nouẽ ordinibꝫ angłoꝝ q̃ſi. ix. fidi
bus argutis. iuncta ex hoĩbꝫ decima. quam i
pmis parẽtibꝫ p pctm̃ ruptã ſummꝰ noſter ci
thariſta repauit. vt ↄcordaret pſalteriũ iocũ
dum cũ cythara. Eſt itaq̃ʒ pma huius pſalte
rij Marie cordula ſonãs dei magnificẽtiaʒ
qꝛ dñs eſt cuiꝰ eleuata eſt magnificẽtia ſuper
celos. Magnificat inq̃t aĩa mea dñm. nõ di
cit illum vel illũ. ſʒ ſimplicit̃ ⁊ anthonoma/
tice dñm. Scdo magnificat̃ in ſalutatione.
ppterea vocat ipm ſalutare. qꝛ dñi eſt ſalus
Tertio magnificꝰ eſt i reſpectiõe humiliũ ⁊
beatificatõne. qm̃ excelſus dñs ⁊ humilia re
ſpicit. Quarto magnificꝰ i magnoꝝ opatõe
⁊ noĩe ſui ſanctificatõe. Quia inq̃t fecͭ mihi
magna q̃ potẽs ẽ: ⁊ ſctm̃ nomẽ eiꝰ. Cõſonat
pſ̃. Quia magnificaſti ſup oĩe nomẽ ſctũm
tuũ. Quinto magnificꝰ ẽ i miſcdia ⁊ miſera/
tiõe timẽtibꝫ eũ. Sexto magnificꝰ i ſupboꝝ
mẽte: cordis ſui deiectiõe ſiue diſperſiõe Se
ptimo magnificꝰ i humiliũ exaltatõe potẽti/
bus de ſede depoſitis. Octauo magnificũs in
eſuriẽtiũ impletõe cũ diuites dimiſit ianes.
Nono magnificꝰ i pditoꝝ liberatõne. qꝛ ſu/
ſcepit iſrł puez ſuũ. Decio magnificꝰ i pmiſ
ſoꝝ ſuoꝝ ↄpletõe. Sicͭ locutꝰ ẽ ad pr̃es nr̃os
Abraã ⁊ ſemi eiꝰ i ſecła. Hec ille. Cui cũ rn̄/
diſſet eiꝰ diſcipulꝰ ſibi placere hãc expoſitõeʒ
Nã ille tractatꝰ pcedit p dialogũ. ſbiunxit
pdixit doctoꝛ dicẽs. Quid vo ceſeres ſi vari
os oĩm organoꝝ ſacre ſcptũre modulos imo
voces oĩs generꝭ muſicoꝝ ↄcordare facerem̃ꝰ
cũ hoc Marie pſalterio decacordo? Et iteꝝ
dicit. Scias ſilr̃ q̃ i auribꝫ ſuis nr̃a pſaltes
copioſiſſime ⁊ diſtrictiſſime faciebat reſona
re voces oĩm muſicoꝝ: dum mẽtis intuitum
ſilr̃ cũ plectro meditatiõis liberrimo diſcurſu
miraq̃ʒ celeritate diffundebat vbiq̃ʒ. duʒ q̃ſi
ſimul in oĩes ⁊ ſingulos ſe diffundebat affe
ctus. q̃s ſolet humana mens ſingulatim va/
riare canẽdo. Hec ille. Et iõ poſſumꝰ dicere.
q̃ btã vgo figurat̃ p philomenã. qꝛ ſicut iſta
auis ſupat oĩes alias aues in cãtu: ita btã v
go oĩes ſctõs. Et iõ illi dicere poſſumus il/ Laus
lud qõ canit Ouidiꝰ in li. de philomena di. Ouidij
Dulcis amica veni noctis ſolatia preſtans. de philo/
Int̃ aues eteni nulla tui ſimilis. Tu philo/ mena
mena potes vocũ diſcrimina mille. Mille
valẽs varios rite deferre modos. Nã q̃uis
alie volucres modulamĩe tẽtent. Nulla po/
teſt modulos equalere tuos. Inſup eſt auiũ
ſpacijs garrire diurnis. Tu cãtare ſilr̃ nocte:
dieq̃ʒ potes. Sctã tñ dño depromis mũera
laudis ⁊c. Ex q̃bꝫ oĩbꝫ pʒ ſblimitas hꝰ cãtici
rõe ↄphẽſiõis. qꝛ i ſe ↄphẽdit oĩm alioꝝ cãti/
coꝝ pfectões ¶ Tertia rõ oñdẽs excellẽtiaʒ ⁊ T
ſblimitatẽ hꝰ dr̃ ↄcordatõis. Hoc eñ cãticũ
ↄcordat cũ orõe dñica quã fecͭ ſaluatoꝛ nr̃ et
docuit: vt habet̃ Matth. vj. ſ. Pr̃ noſter ⁊c.
Et hãc ↄcordantiã declarat Johes dñici vbi
ſup. cuiꝰ vba cauſa breuitatis omitto. Poſt
orõnem g̃ dñicam nulla eſt excellẽtioꝛ. nulla Pꝰ pr̃ nr̃
ſublimioꝛ. nulla dignioꝛ. nulla vtilioꝛ ac ſa/ magt᷑ ex/
lubrioꝛ iſto benedicto cãtico. Et iõ cuilibet de cellit ali/
uoto inq̃t ppheta Iſa. xxiij. Bñ cane. frequẽ as orões
ta canticũ. Et Ezech. vij. Canite tuba. i. vo/
ce ſonora. pparent̃ oẽs. ſ. ad canendũ deuote
ħ canticũ. Hoc eñ eſt illud cãticũ qõ ſuaui
ſono canit̃ Ezech. xxxiij. Hoc etiaʒ eſt illud
canticũ de q̃ pdixit Dauid pſ̃. xxxix. dicens.
Immiſit i os meũ canticũ nouũ: carmen deo
nr̃o Vñ dicebat pſ̃. lxviij. Laudabo nomen
dei cum cãtico ⁊ magnificabo eũ in laude Et
pſ̃. xcv. oẽs inuitabat ad canẽdũ dicẽs. Cãta/
te dño cãticũ nouũ: cãtate dño oĩs terra. Et
Eccl. xxxix. dr̃. Collaudate cãticũ ⁊ bñdicite
dñm. Et Iſa. xlij. Cantate dño cãticũ nouũ
laus eius ab extremis terre. Et Michee. ij.
ſcriptum eſt. Cantabo canticũ cum ſuauita/
te. Beata autẽ virgo dicebat cum propheta
pſ̃. xij. Cantabit̃ dño qui bona tribuit mihi
⁊ pſallam nomini dei altiſſimi. Et. pſ̃. lviij.
Vt cantem fortitudinẽ tuam. qõ fecit cum
dixit. Fecit potentiã in brachio ſuo ⁊c. Iteꝝ
dicebat illud pſ̃. lxxviij. Miſericordias do/
mini i eternũ cãtabo. Quod fecit cum dixit.

Et miſcdia ei⁹ a pgenie i pgenies ⁊c. Ipa ḡ ſeruauit pceptū ſpūſſci dicētꝫ p os dauid pſ. xcviij. Cātate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Vn̄ ⁊ ei⁹ pſona pdixerat idē ppha pſ. lxx. Exultabūt labia mea cū cantauero tibi. Dicebat ḡ ipa benedicta ṽgo illud pſ. c. Miſericordiam ⁊ iudiciū cātabo tibi dn̄e. Quod fec̄ quādo cecinit dicēs. Depoſuit potētes ď ſede ⁊ exaltauit humiles. In hoc autē cantu ſuo dedit beata virgo exemplū illis qui ſunt diuino cultui deputati. vt deuote cantarent cantica diuinā ſm ordinem eccleſiaſticū. c. in die. de cōſe. diſt. v. Et cum ipa exultauit in deo: dedit exemplum cantādi ⁊ iubilādi magis corde q̄ ore. ſicut poſtea ordinauit eccl'ia in. c. non mediocriter. de conſe. diſt. v. ⁊. c. ſedulo. xxxviij. diſ. ⁊. c. cātantes. vbi glo. xcij. diſ.

¶ Pars ſecunda hui⁹ ſermonis que dicit̃ modalitatis.

Lyra exponit magnificat.

Inquit Nicolaus de lyra ſup Lucā. q̄ in cantico beate ṽginis. Primo ponit̃ modus cātandi. ⁊ hec eſt ps pns. Secūdo ſubdit̃ cauſa cantādi. ibi. Quia reſpexit ⁊c. ⁊ hec eſt pars ſequens. Circa pmū declaratur laus ṽginis tāq̄ magna cū dicit̃. Magnificat. Secūdo vt deuota. ibi. aīma mea. nō tm̄ labia mea. Tertio vt debita. cūz dicit̃. dominū. cui debet̃ laus ⁊ honor. Quarto vt iocūda. ibi. Et exultauit ſpiritus meus. Quinto vt recta. ibi. in deo ſalutari meo Et dicit in deo ratione creatiōis. ſalutari rōne recreatiōis. meo rōne aſſumpte humanitatis. quia ſic fuit ipſi⁹ ṽginis ⁊ nō alterius Hec ille. Dicit aūt Magnificat aīma mea dn̄m. nō tm̄ addēdo aliq̄d ad eius maieſtatꝫ magnitudinē: q2 immēſa eſt. nec augeri pōt nec minui. Vn̄ Ecci. xviij. dr̄. Quis inueſtigabit magnitudinē eius? nō ē minuere nec addere nec inuenire magnalia dei. Magnificauit aūt eū ei⁹ magnificentiā omnib⁹ nūciādo. ſicut faciebat Dauid dicēs pſ. xxxiij. Magnificate dn̄m mecū. Et hāc expoſitōꝫ

De⁹ quō magnificatur

approbat Johānes gerſon vbi ſup di. Dn̄s a creatura magnificat̃. nō in augmentū ſui i ſe. ſed q2 magn⁹ eſſe pdicat̃: canitur ⁊ laudat̃. aut certe q2 magnificā facit aīam cui magna facit qui potēs eſt. Nā q̄s iuſtificauit hos et magnificauit. Nunq̄d paruū tibi videt̃ magnificata btē Marie ṽginis anima. q̄ opationi ſupra modū magnifice fuit auſa pbere ɔſenſum? Fiat inq̄t mihi ſm verbū tuum. i. fiā mater illi⁹ filij cui eſt pater de⁹. Quid excelſius. q̄d ſublimi⁹ ⁊ magnificēti⁹ poterit cogitari? q̄d ⁊ vidit cū pphetice ſubiūxit. Ecce em̄ ex h̄ btām me dicēt oēs generatōes. Hec ille. ¶ Itē Maria magnificauit dn̄m hūiliando ſe. iux̄ illď pſ. Accedet hō ad cor altū ⁊ exaltabit̃ de⁹. Magnificauit dn̄m: illū oībus pponēdo: dicēs cū ppha pſ. cxliiij. Exaltabo te de⁹ me⁹ rex ⁊c. Magnificauit dn̄m ei⁹ corp⁹ myſticū augēdo. iux̄ illď Iſa. xxxiij. Magnificat⁹ ē dn̄s q̄m repleta ē ſion iudicio ⁊ iuſticia. Magnificauit dn̄m: ipm laudādo ac dicēdo cū ppha pſ. lxviij. Magnificabo eū in laude. Magnificauit dn̄m ipm bn̄dicēdo. iux̄ illď Ecci. xliij. Benedicentes dn̄m exultate illū q̄tū poteſtis: q2 eſt maior omī laude. Magnificauit dn̄m: ei⁹ inimicos expugnādo. iux̄ illud Exo. xv. Cantem⁹ dn̄o glorioſe em̄ magnificat⁹ eſt ⁊c. Dicebat ḡ ɔtinue ipa btā ṽgo ſpōſo ſuo celeſti cum pſ. Repleat̃ os meū laude vt cātem tota die magnitudinē tuā. Itē dicebat cūz eodē ppheta. Magnificabo eū nimis in ore meo. Oēs quoq̄ inuitabat ad idē faciēdū dicēs cum ppheta pſ. lxvj. Oēs gētes magnificate eū Dicebat aūt deo illud Exo. xv. Quis ſimilis tui magnific⁹ i ſctitate? Et illď pſ. viij. Eleuata ē magnificētia tua ſup celos. Ex h̄ autē cātico apparet excellētia ⁊ altitudo atq̄ audacia iſti⁹ digniſſime ṽgis. q̄ illū magnificare attētauit. de q̄ dr̄ Ecci. xliij. Quis magnificabit eū ſicuti ē. q̄ſi dicat null⁹. Ipe naq̄ ē ille de q̄ b. Job. xxiij. ſui lib. c. dicebat. Nolo multa fortitudine ɔtēdat mecū. neq̄ magnitudinis ſue mole me pmat. Et rōꝫ aſſigbat. xxxix. c. dicēs. Eſt ei magn⁹ fortitudie ⁊ iudicio ⁊ iuſticia. ⁊ errari nō pt. Vera ē em̄ pphe ſnīa dicētꝫ. pſ. 47. Magn⁹ dn̄s ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudīs ei⁹ nō ē finis. Et tn̄ iſta nobiliſſima puella eū magnificauit. id eſt magnū fec̄. Quia em̄ de⁹ magn⁹ i eius vtero puul⁹ fact⁹ ē. ⁊ i viſcerib⁹ ei⁹ creuit. ⁊ lacte ei⁹ nutrit⁹ magn⁹ fact⁹ ē. Jō merito inq̄t ei⁹ m̄r ſe illū magnificare. i. maiorem facere. Sctūs aūt Bern̄. inq̄t. Nō laudat̃ hic magn⁹ dn̄s ⁊ laudabil' nimis: ſꝫ pu⁹ dn̄s ⁊ amabilis nimis. Dic̄ ḡ btā virgo. Magnificat aīa mea. q2 lingua nō ſuffic̄. Vn̄ glo. inquit. Quia tāto munere dn̄s me ſblimauit vt nullo lingue officio explicare poſſim. iō tm̄ aī interiorꝫ affectū i agēdis graꝫ laudib⁹ offero. Vel dic̄. Aīa mea. q. d. nō ſolū corp⁹ ⁊ lingua ſꝫ pncipalit̃ aīa mea magnificauit dn̄m De⁹ ei vt ē. dixim⁹ magnificat⁹ ē ⁊ laudād⁹ magꝫ mēte q̄ voce. iux̄ illď apl'i Ephef. iiij. Cātātes i cordib⁹ vr̄is deo. vn̄ dicebat. Pſallam ſpū pſallā ⁊ mente. Ex q̄b⁹ patet ſuaui/

Maria deū magnificauit

Suaui/tas hui⁹ cantici. tas cãtici h⁹ ỽginalis. Licʒ ei dicaꝝ Eccl.xl
Tybia ⁊ pſalteriū dulcē faciūt melodiā ⁊ ſu
per vtrūqʒ lingua ſuauis. tñ dulcior ē cãtus
ſpūal'.ſ.iubil⁹ cordis ⁊ mētal' melodia. Scri
ptū ē ei Eccl.xx. Nō ē oblectatio ſup̄ cordis
gaudiū. Quis ḡ erit tãte ſufficientie vt vale
at explicare vl' ꝑcipe quãte melodie eſt canti/
cū qđ inſtrumētalr̄ ỽgis ſancte aīma cãtat.
Cōſidera ſi vales q̄lis ſit cythareda. q̄lis cy
thara. q̄lis ⁊ cãtici materia. Nā etiaʒ bonus
cãtor ſi voce rauca vtaꝝ: male cãtat. ⁊ bon⁹ cy/
thareda fracto inſtrumēto male cytharizat.
Nec etiā ſufficit vox pulcra ⁊ inſtrm̄ nobile:
ſi autor artis ſit imperit⁹. Iuxͣ illđ Ouiđ. in
iiij. li. de ponto. c. x. Nō bñ cãtãtes labor ē au/
dire puellas. Itē data peritia artꝭ ⁊ inſtroꝝ
cōpoſitiōe ꝑfecta. ſi materia ſit diſplicibilis:
de ſuauitate cytharizantiū ⁊ canentiū aliq̄d
ſtrahit. Ad faciēdā ḡ ꝑfectā ⁊ delectabilem
melodiā requiriꝝ bon⁹ mgr̄. bonū inſtrumen/
tū: ⁊ materia ſuauis ⁊ delectabil'. q̄ oīa erãt
in eo. De quo inq̄t Virgi. in. i. eney. cythara
crinitus iopas ꝑſonat aurata docuit que
maxim⁹ athlas. In iſto aūt cãtico cythareda
Spūſſāc⁹ cytha reda eſt ſpūſſctūs. q̄ etiā in omī inſtrumēto ieptoꝝ
vili ſuauiter ſonat. Ut em̄ inq̄t Gregori⁹ in
ſmone apl'oꝝ. Tetigit pueꝝ cytharedā Da
uid ⁊ pſalmiſtā fecit. Tetigit etiā pueꝝ iuni
orem Danielē. ⁊ iudicē ſenū fecit. Paſtorem
armentariū Amos ⁊ ꝓphetā cōſtituit. Pi/
ſcatorē Petrū ⁊ ꝑncipem apl'orū ordinauit.
Thelonearium ⁊ publicanū Matheū. ⁊ apo
ſtolum ac euāgeliſtā creauit. Perſecutorē fi/
deliū Paulū: ⁊ p̄dicatorē gentiū fecit. Qua/
liter ḡ cãtabit ⁊ armonizabit ſpūſſanct⁹: vbi
inſtrm̄ eſt aīa ỽginis ſctiſſime: Sed adde
nobiliſſimo cytharede: ⁊ ſuauiſſimo acopti/
mo inſtrumēto ꝑcioſam ac delectabilem ma/
teriam. Quia in h̄ digniſſimo cantu cantan
tur magnalia diuine laudis. Vn̄ bñ cecinit
ỽgo glioſa dicēs. Magnificat aīa mea dn̄ʒ
q̄ſi diceret cū ꝓpha. Cōfitebor dn̄o nimis in
ore meo. ⁊ in medio multoꝝ laudabo eū. pſ.
cviij. Nimis inq̄t nō reſpectu magnificati:
ſed reſpectu audientiū: q̄ tam magna capere
nequeūt Velmelius exponendo. Cōfitebor
dn̄o nimis ī ore meo: id eſt ſi voluero magni
ficare deū ore meo: nimis eēt ⁊ nimis ꝑlitum
ſmo īpoſſibile. vn̄ ⁊ Paul⁹ q̄ in ꝑadiſo vidit
loq̄ nō potuit. ij. ad Cor. xij. Magnificat ḡ
aīa mea dn̄m. q̄ rapta ē ad vidēdū ei⁹ magni
ficētiā. q̄r ỽbis h̄ bñ fieri nō poſſet. ¶ Et bñ
¶ notandū eſt ꝙ dicꝭ aīa mea. Null⁹ em̄ ꝓprie
dicere poteſt mea: niſi q̄ totalr̄ hʒ aīam libe/
ram ab omni ſeruitute. vt inq̄t Archiepus
florentin⁹ in quarta parte ſumme. titulo. xv
Triplex ſuit⁹ q̄ facit aīam eē nō ſuā c. xxviij. §. ij. vbi etiā dicit ꝙ triplex eſt ſerui/
tus a qua oportet eſſe liberā ⁊ immunē vt ſit
aīa ſua. Prima eſt ſeruit⁹ criminis ſiue vicio
rum. de qua dꝛ Ioh. viij. Qui facit pctm̄: ſer
uus eſt peccati. Sʒ pctm̄ ſicut eſt triplex: ita
⁊ ei⁹ ſeruit⁹ eſt triplex. Eſt em̄ triplex pctūm
ſcʒ mortale. qđ ꝑfecte facit hoīem ſeruū pcti
⁊ diaboli. iuxͣ illđ. ij. Pe. ij. A q̄ q̄s ſupat⁹ eſt
ei⁹ ⁊ ſeru⁹ eſt. Et vt dicꝭ Aug⁹. Quis ē ſeru⁹
tot dn̄oꝝ quot vicioꝝ. ⁊ h̄ maxie ipedit aīam
ne poſſit deo vacare. Per originale aūt pec/
catū ſenſus hoīs ⁊ cūcta cogitatio ei⁹ ꝓna eſt
ad malū ab adoleſcētia ſua. vt dꝛ Geñ. viij.
⁊. c. oīs etas. xij. q. i. Nec liberatur aīa ab
impedimēto talis ſeruitutis pugne carnis ꝯ
ſpūm. vnde nō pōt ita libere volare ad deum
ꝑ ꝯtemplationē ⁊ vacare diuinis. Nec aliq̄
ſacramento circūciſionis vel baptiſmatꝭ vel
alterius liberaꝝ a tali ſeruitute. licet ſubleue/
tur pl⁹ ⁊ minus. ſʒ ſp remanet pugna carnis
q̄ aīam captiuā ducit ſub lege pcti ſm̄ incli/
natiōem. ⁊ ſi nō dn̄eꝝ omino. Veniale auteʒ
tepefacit aīam ⁊ pigriorē reddit ad aſcēden/
dum ī deū feruorē tollēs ſpūs. Scđa ſuitus
eſt ſanguinis ſiue ꝓpinquoꝝ: q̄ etiā animaʒ
aliq̄liter tenet captiuā ne ī deū totalr̄ vadat
Sic ptʒ de illo q̄ xp̄m ſeq̄ cupiebat: ſʒ tñ reti
nebatur ne eū ſequereꝝ dicēs. Permitte me
ꝑ̄us ſepelire p̄rem meū. Mat. viij. Contra
quē defectū. ſ. nimie affectōis ad parētes: ve/
nit dn̄s mittere gladiū ſeparōis dicēs. Ve/
ni ſeparare filiū aduerſus p̄rem: ⁊ filiā adūſus
m̄rem ſuā ⁊c. vt habeꝝ Mat. x. ⁊ Lu. xij. Et
h̄ iđ. q̄r caro ⁊ ſanguis regnuʒ dei nō poſſide/
bunt. vt ait apl'us. i. ad Cho. xv. vn̄ ⁊ Amb.
inq̄t in. c. cui portio. xij. q. i. Hec ē ỽa ſacerdo
tis fuga. abdicatio domeſticoꝝ. ⁊ quedā alie
natio chariſſimoꝝ. vt ſuis ſe abneget qui deo
ſeruire gliſcit. Hec ille. Tertia ſuit⁹ eſt mū/
dialium ⁊ terrenaꝝ reꝝ: ſpinis ſuis ſollicitu
dinū aīam ligatā tenentiū ne libere deo ſerui
re valeat. vt patet de illo q̄ dn̄o ſeruire cupie
bat ꝑfecte. Qui interrogãti dn̄m đ via perfe
ctionis. cū ipe dn̄s r̄ndiſſet. Si vis ꝑfectus
eſſe: vade ⁊ vēde oīa que habes ⁊ da pauperi
bus ⁊ ſequere me. triſtis receſſit diſcedēs ab
eo. q̄r habebat multas poſſeſſiōes. vt dicitur
Matth. xix. Neceſſe eſt ergo vt anima que
vult intelligere magnalia dei. ⁊ in conſpectu
eius ſolius ſemper meditari: a iugo cuiuſli/
bet haꝝ ſeruitutum ſit libera ⁊ immunis. In
cui⁹ figurā dixit dn̄s Abrae Geñ. xij. Egre

dere de terra tua.i.de mūdanis cupiditatibꝫ:
⁊ de cognatiōe tua.i.de amicꝭ ⁊ attinētibꝫ.⁊ de
domo pr̄is tui.i.de vicijs ⁊ crimibꝫ p q̄ q̄s effi
cit̄ filiꝰ diaboli.⁊ de domo ac familia eiꝰ. Iux̄
illud Joh.viij. Uos ex pr̄e diabolo eſtꝭ: ⁊ de
ſideria pr̄is vr̄i.i.diaboli facere vultꝭ. Seq̄t̄
in dicto cap̄lo Gen̄.⁊ veni in terrā quā mō/
ſtrauero tibi.i.ꝯtēplatiōis ⁊ ſuauis pfectōis
Talis aūt poteſt dici filiꝰ dei renatꝰ nō ex ſan
guinibꝫ iniquitatū.necꝫ ex volūtate carnis
neceſſitatū amicoꝝ.necꝫ ex volūtate viri.ſcꝫ
mūdi vanitatū. Et ꝯſequenter poteſt dicere
aīa mea. Cū aūt nulliꝰ creature pure aīa ſit
que nō fuerit ſubiecta pctō. Qꝛ ſi dixerimus
quia peccatū nō habemus:ip̄i nos ſeducimꝰ
⁊ veritas in nobꝫ nō eſt.vt dicit Johes in ca
nonica ſua.excepta ſctā ꝟgie.vt dicit Augꝰ.
Que etiā parentū amorē oblita eſt ſegrega/
ta ab eis i ſua infantia:⁊ deo totalit̄ mācipa/
ta.vt hiſtoria natiuitatꝭ eiꝰ edocet.⁊ ab om
ni terrena cupiditate elōgata. Reſtat vt tal'
ꝟgo ab oī iugo ſuitutꝭ excuſſa totā aīam ſu/
am poſſideret ⁊ dicere ſola poterit. Magni
ficat aīa mea dn̄m.⁊ ita cecinerit vſqꝫ i finē:
Poterat em̄ dicere cū ps̄. Meditatio cor/
dis mei i ꝯſpectu tuo ſp̄. Hec Archieps̄ flo/
rentinꝰ. Cuiꝰ ꝟba aūt nō ꝯcludūt itētū. aut
neceſſario ē dicendū q̄ btā ꝟgo fuit totalit̄ li
bera ⁊ imunis a pctō origiali.alit̄ nō ſp potu
iſſet dicere aīa mea.vt ipe pſupponit. Nam
p illo tūc vl' inſtāti quo fuiſſet i pctō origia/
li:nō fuiſſet libera aīa eiꝰ.ſꝫ ſua diaboli ⁊ pcti
vt diffuſe pbauimꝰ in pte pma huꝰ operis.
Sola ḡ btā virgo int̄ puras humanas crea
turas potuit dicere illud Ezech.iiij. Anima
mea nō eſt polluta ab infantia mea vſqꝫ nūc.
Et illud ps̄.xxj. Aia mea illi viuet.ſ.ſemp.et
nūqꝫ diabolo ſuiet. Et ꝯſequēter ſemp ma/
gnificabit dn̄m. ¶ In q̄bꝫ ꝟbis apparet ꝟtꝰ
y ⁊ ſanctitas ꝟgis:q nō egit ſicuti multi alij q̄
carmia vel alia opa ediderūt.i q̄bꝫ deſcpſert
facta egregia magnoꝝ viroꝝ.vt ab eis vl' eo
rum poſterꝭ diuitias vel honores ꝯſequerēt̄.
Alij ꝟo laborauerūt tractare materias dele/
ctabiles ⁊ obſcenas.vt poete. Alij ſubtilia vt
ph̄i. Alij lucratiua vt iuriſte. Alij tp̄m ſucceſ
ſus vt hyſtoriogp̄hi. Et ſic vt cōit̄ ad capeſ/
ſendā vl' tpalē ꝯmoditatē:vl' gl'iam ⁊ famā:
vt in ppetuū duraret eoꝝ memoria. Sicut
Ouidiꝰ q̄ inq̄t i vlt̄.methamor. Iāqꝫ opus
exegi qd̄ nec Jouis ira nec ignes. Nec pote/
terit ferrū nec edax obolere vetuſtas. Un̄ de
talibꝫ verificat̄ illd̄ Eccs̄ vl.f.faciēdi plures
libros nullꝰ ē finis. Btā aūt ꝟgo h̄ cāticum

edidit pciſe ad decantādas dei laudes.⁊ h̄ eſt
eius oīs finis ⁊ intētio. Et iō dic̄. Magni/
ficat aīa mea dn̄m. ¶ Et nota q̄ nō dicit deū. — Dn̄z dic̄ ñ deū vel fil' aliq̄d
nō ſponſ· ··ı.nō filiū.nō pr̄em.q̄uis q̄dlibet
hoꝝ dicere potuerit ꝟe. Sed tm̄ dicit dn̄m
vt omī via pprias laudes fugeret ⁊ diuinis
tm̄ intēderet. Si em̄ dixiſſet deū:ſuā humi/
litatē tacuiſſet.qd̄ fieri nō poterat cū ea vſqꝫ
ad redundantiā plena eſſet.⁊ omī ꝟbo:actu
geſtuqꝫ ſe humilē ⁊ vilē pdicaret pro poſſe.
Qui em̄ dicit deū:ſui dicētis nullā ꝯditōem
expmit.cū deus nō dicat̄ relatiue. Si autē
dixiſſet ſponſum:pr̄em vel filiū:multū ſe lau
daſſet. Et iō dicit dn̄m:qd̄ nomen eſt relati
uum ad ſeruū ⁊ ancillā.qꝛ h̄ nomen ſeruus ⁊
ancilla eſt nomen vilitatis. Et ſic ſicut reſpō
dit angelo. Ecce ancilla dn̄i.ita nunc cecinit
Magnificat aīa mea dn̄m. Quia ergo btā
ꝟgo nō queſiuit famā vel gl'iam ſuā ſꝫ ſp di
uinam. Jdeo deus reddidit eā gl'ioſam ⁊ fa/
moſam. Jpe em̄ inq̄t.j. Regum.ij. Qui me
gl'ificauerit gl'ificabo eū. Et nō ſolū ipſa eſt
famoſa:ſed etiā h̄ eius canticū eſt famoſiꝰ oī/
bus alijs cāticis.vn̄ omī die cātatur.⁊ hora
multū apta.ſ.in veſpis.⁊ mō multū grato ⁊
ſolēni magis q̄ꝫ omnia alia eccleſie cantica.
¶ Alia quoqꝫ rōne dixit bn̄dicta ꝟgo dn̄m:
vt ſ.h̄ ſuū cāticū diuie laudis redderet̄ ma/ — Z
gnificū. Nā ad magnā laudē q̄ttuor req̄rū/ — Cāticū
tur.ſ.vt ſit a magno laudāte.magno modo. — magt̄ eſt
de magnis factis.⁊ de magnis pſonis. Ex q̄/ — magnū
bus omibꝫ h̄ cāticū reddit̄ magnificū. Nā
laudās eſt magna.ſ.aīa ꝟgis talis et tanta.
Modꝰ eſt nobiliſſimꝰ.qꝛ exultauit ſp̄us eiꝰ
⁊c. Jtem eſt de magnis factis que in ip̄o can
tico narrant̄. Reſtabat ergo vt a quarto ma
gna laus diceret̄ vt eſſet tota magna. Et hoc
fit cū ait dn̄m. Et prudēter dixit abſolute do
minū.nō illū vel illū.qꝛ nō loquit̄ de aliquo
dn̄o alicuiꝰ portiōis mūdi:vt fecerūt tragici
comici ⁊ hyſtoriogp̄hi.ſꝫ de dn̄o vniuerſali.
Cui dr̄ Heſter.xiij. Dn̄s vniuerſoꝝ tu es ⁊
in ditione tua cūcta ſunt poſita. De illo loq̄/
tur cui ſoli dr̄ illud Exo.xxj. Dn̄s bonus in
nocēs. Qui eſt deꝰ deoꝝ ⁊ dn̄s dominantiū.
Deut̄.x. Et cui dr̄ Judith.ix. Dn̄s nomē eſt
tibi ſoli:qui ſolꝰ eſt dn̄s fortis ⁊ potēs. dn̄s
potens in p̄lio.ps̄.xxiij. Qui ſolus eſt dn̄s ꝟ
tutum ps̄.xlvj Qui eſt dominꝰ excelſus terri
bilis ſup omnē terrā. Ibidē. Cui inq̄t idem
ppheta ps̄.lxxxij. Nomen tibi dn̄s. tu ſolꝰ
altiſſimus ſup omnē terrā. Cui etiā dicitur
Ecci.xliij. Terribilis dominus ⁊ magnꝰ ve/
hementer. Et.ij. Machabe.xiiij. Tu domie

vniuerſoꝝ q̄ nulli⁹ indiges. Eſt ḡ h̄ canticuꝫ
valde magnificū q: de tanto dn̄o loquit̄. Et
ideo eſt excellentius omnibꝫ ſcripturis mun
Tria p̄ſe rūt ſcp̄ta ſcriptis
dialibꝫ ¶ Quo ad diuinas ſcripturas eſt
ſciendū ſm̄ quoſdam catholicos doctores. ꝙ
tria ſunt que p̄ferunt ſcripta ſcriptis. ſ. tem/
pus in quo adinuenta ſunt. forma tradendi.
⁊ dignitas pſone tradentis. Reſpectu primi
iſtud canticū p̄ponit̄ omnibꝫ ſcripturis vete
ris teſtamēti. Reſpectu ſecūdi p̄ponit̄ omībꝫ
epiſtolis: actibus ⁊ pphetijs noui teſtamen
ti. Reſpectu tertij p̄ponit̄ omnibꝫ ſcriptis in
euāgelijs: exceptis his q̄ de oze xp̄i emanaue/
runt. quia nulla pſona poſt xp̄m dignior re/
peritur. Et ideo hoc canticū eſt frequētāduꝫ
ſm̄ p̄dictos doctores. qui etiā dicūt ꝙ alia q̄
cꝫ rōne dixit btā virgo dn̄m. vt ſcꝫ mentem
ad timorē ⁊ reuerentiā dei excitaret. Quia i/
itium ſapiētie eſt timor dn̄i. Eccl. j. Iſte em̄
terminus dn̄s includit timorē filialē: qui ē
Dn̄s vn̄ dicatur
amoris. Iux̄ illud Malach. j. Si ego dn̄s
vbi eſt amor meus? Item dixit dominuꝫ vt
ppꝛietates dei explicaret. qui nō eſt domin⁹ ſi
cut tyrannus tempalis: qui a depredatōe ſb/
ditorum dr̄ dn̄s: quaſi do minus. imo nihil
ſed multū ⁊ cuncta ſurripio. Sed a largiti/
one beneficioꝝ dicit̄ dominus quaſi do min⁹
Et hoc inſinuauit cum eius beneficia cōme/
morauit. Primo data ſibi in particulari di/
cens. Fecit mihi magna qui potēs eſt. ⁊ poſt
modum bn̄ficia data omnibꝫ dicēs. Et miſe
ricordia eis ⁊c̄. Scd̄o a liberatōe oppreſſoꝝ
dr̄ domin⁹: quaſi do manus. id eſt adiutoriū.
Et hoc inſinuauit cū eum ſalutarē appella/
uit: id eſt ſalutē dantē. Item cū dixit. Depo
ſuit potentes de ſede. ſ. opprimentes alios. et
exaltauit humiles. ſ. a potentibus depreſſos.
Tertio a debellatione inimicoꝝ dr̄ dominus
quaſi do minas hoſtibꝫ. Et hoc īſinuauit cū
dixit Fecit potentiā in brachio ſuo: diſperſit
ſupbos mente cordis ſui. ¶ Grecus aūt expo
A
ſitor ſup Lucā exponit hec verba virginis.
Expoſi/ tio greci ⁊ Orige nis
Magnificat aīa mea dn̄m: dicēs ꝙ h̄ īquit
btā v̄go. quaſi diceret. Mirabilia que deus
p̄nunciauit: ī meo corpe exercebit. Sed aīa
mea infructuoſa apud deū nō erit. Conuenit
aūt mihi ⁊ volūtatꝫ fructū afferre. Nā q̄to
amplo decor miraculo: tāto teneor gl'ificare
in me mirabilia opantē. Origenes autē ſup
h̄ paſſu inq̄t. Si aūt dn̄s nec augmentum:
nec detrimentū recipe pt. q̄d ē ꝙ Maria lo/
quit̄ Magnificat aīa mea dn̄m? Sꝫ ſi ɔſi/
derē dn̄m ſaluatorē imaginē eſſe inuiſibilis
dei. ⁊ aīam factā ad ei⁹ imaginē: vt ſit imago

imagis. tūc videbꝫ qm̄ in exēplo eorū q̄ ſolēt
imagines pingere: qn̄ magnificauero aīam
meā ope: cogitatiōe ⁊ ſmone. tune imago dei
grandis efficit̄: vt ipſe dn̄s cui⁹ imago eſt in
aīa mea magnificet̄. Hec ille. Et idē dicit di
uus Ambroſi⁹ ſup Lucā q̄ ait. Magnifica
tur dn̄s. nō ꝙ humana vox ei aliq̄d adiūgat
ſꝫ q: magnificat̄ in nobis dn̄ aīa noſtra que
ad imaginē dei eſt creata: p iuſticiā ſe xp̄o con
format qui eſt imago pr̄is. Et ſic dum ipſuꝫ
xp̄m imitādo magnificat: q̄dā participatiōe
magnitudinis ei⁹ ſublimior fit vt illā imagi
nem ſplēdido bonoꝝ colore factoꝝ. ⁊ quadā
emulatōe v̄tutis i ſe videat̄ exp̄mere. Ma/
gnificat̄ ḡ dn̄s nō in ſe ſꝫ in nob. ſicut etiam
dr̄ ſanctificari. Vn̄ ei dicimus. Sanctificet̄
nomē tuū. Hāc aūt magnificatōem diuinā
fiendā ab aīa beate v̄ginis p̄dixerat ppheta
Dauid. q̄ in eiuſdē pſona inq̄t pſ. ciij. Bn̄/
dic aīa mea dn̄o: dn̄e de⁹ me⁹ magnificat⁹ es
vehemēter. ¶ Sequit̄ aūt btā v̄go in cātico
B
ſuo dicens. Et exultauit ſpūs meus ī deo ſa/
Aia ⁊ ſpi rit⁹ idē ſē
lutari meo. Quod exponens Hugo cardi/
nalis dicit. ꝙ anima ⁊ ſpūs idem ſunt. ſꝫ ani
ma dicit̄ inq̄tum animat ⁊ viuificat corpus
vnde hic bn̄ viuendo magnificat deū q̄ fecit
eam. Spūs aūt dr̄ inq̄tum ſupcéleſtia ɔtē/
plat̄. cui⁹ ppꝛie eſt exultare in deo. Et hec ex/
ultatio multū diſplicet diabolo. Vn̄. j. Re/
gum. iiij. Philiſtijm ingemuerunt dicentes
Ve nobis. Nō em̄ fuit tāta exultatio heri ⁊
nudiuſtercius. Ve nobis. Quis nos ſuabit
de manibꝫ ſublimiū deoꝝ iſtoꝝ. Bis aūt dr̄.
Ve nobis q: duplex eſt exultatio q̄ diſplicꝫ
eis. Vna ɔtra triſticiā ſeculi. De qua dr̄. ij.
ad Choꝛ. vij. Triſticia ſeculi mortē operat̄.
Alia ɔtra triſticiā carnis que ſpiritū deijcit
De qua Prouer. xvij. ſcriptū eſt. In mero/
re animi. id eſt anime deijcit̄ ſpūs. Et ppter
hoc dr̄ ad Phil'. iiij. Gaudete in dn̄o ſemper
iterum dico gaudete Hec exultatio ſiue hoc
gaudiū quod eſt in deo: eſt ɔtra gaudiū dia/
boli. contra gaudiū mundi ⁊ contra gaudiuꝫ
carnis. Gaudiū v̄o diaboli eſt impietas cō/
tra deū. Prouer. ij. Letantur cū malefecerit
⁊ exultant in rebꝫ peſſimis. Gaudiū mundi
eſt vanitas contra proximū. Job. xxj. Gau/
dent ad ſonitum organi: ducunt in bonis di
es ſuos ⁊ in puncto ad inferna deſcendunt.
Gaudiū carnis eſt voluptas cōtra ſeipſum.
De quo Prouerb. xiiij. dr̄. Extrema gaudij
luctus occupat. In his autē non gaudebat
beata virgo ſed in deo. Et ideo inquit. Ex/
ultauit ſpiritus meus ⁊c̄. In quo nulla eſt

Quõ ſpiritꝰ marie exultauit

ſimulatio. In deo ſalutari meo.i.i filio ſalua
tore.nõ i mũdi honore.nõ i carnis volupta/
te.nõ i generꝫ nobilitate.nõ i corpis pulcritu
dine.nõ i mũdi pſpitate ſꝫ i deo ſalutari meo
iuxͣ illd̕ pſ̄. Cor meũ ⁊ caro mea exultauerũt
in deũ viuũ. Et.j. Re.ij. Exultauit cor meũ i
dño.⁊ exultatũ eſt cornu meũ i deo meo. Dic̄
aũt Aug.in q̄dã ſmõe. Exultat i dño q̃ ter/
rena nõ curat.quē pſperitas nõ emollit.quē
aduerſitas tēporalis ñ frãgit.quē ſola dei me
moria delectat. Juxta illud Treno.iij. Me/
moria memor ero ⁊ tabeſcet in me aĩa mea

E ¶ Põt etiã ſic exponi. Exultauit ſpũs meus
in deo ſalutari meo.i.a me ſm carnē cõcepto.
Uñ ipa ſola ⁊ ſpecialiter põt dicere cũ ſuũꝫ.
Hec Hugo p̄dictus. Sꝫ licet hec expoſitio
ſit bona:tñ rectiꝰ ⁊ meliꝰ dixiſſet exponendo
in termis in quibꝫ loquitͬ beata ꝟgo eum ap
pellans ſalutare ſuũ.ꝙ ſic fuit ſuũꝫ ſalutare:
vt nũq̃ꝫ eo mõ fuerit alterius.qꝛ nullũ ſalua
uit redimēdo a peccato originali p̄ gratiã p̄
ſeruationis niſi ipam quã digniſſimo mõ re
demit. Sic canit eccl̃ia in officio ↄceptiõis:
dicēs. Nullũ redemit filiꝰ ex omĩ gēte digni
us.qui te ſuauit puide mũdã paterno ſcele/
re. Et iõ xp̄s dꝛ ſalutare beatiſſime ꝟginis p̄
ticulari ⁊ ſingulari mõ.⁊ ita p anthonomaſi
am appellatͬ.⁊ nullꝰ aliꝰ põt ſic eũ nũcupare
Uera eſt eñ illa ſnĩa quã ego metrice ſcripſi
dicēs btē ꝟgini.te crimine ſolã Jmmunē na
tus ↄtulit eſſe tuꝰ. Nõ potuiſſet aũt btã vir

Uñ ſpũs marie exultauit

go dicere deũ ſaluatorē ſuũ ſpecialem niſi ab
originalis pcti caſu ⁊ dãnatiõe preſeruaſſet
⁊ ſaluaſſet. Hãc ꝟo p̄clarã ac digniſſimã ſa
lutatõem p̄uidens in ſpũ Abacuc pp̄ha di/
xit in pſona ꝟginis beatiſſime ſui libri vlt.c.
Ego aũt in dño gaudebo ⁊ exultabo in deo
Jeſu meo. Jeſus eñ idem eſt quod ſaluator
Dauid q̄ꝫ pſ̄.lxij.ait i pſona eiuſdē. In ve/
lamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo. Deꝰ eñ alis beni
gnitatis ⁊ miſericordie ſue velauit aĩam vir
ginis ne inficí poſſet imũdicia pcti original̕
De q̃ velatiõe ipa tũc:⁊ etiã in h̄ cãtico exul/
tauit.⁊ nõ ſolũ ipa pp̄ter h̄ exultauit ſꝫ etiaꝫ
tota ciuitas celeſtis.ita vt poſſꝫ dici illd̕ He
ſter.viij. Exultauit tota ciuitas.⁊ de omnibꝫ
ſanctis angel̕ de ſaluatiõe ⁊ pſeruatõe domie
ſue gratulantibꝫ:dici poſſꝫ illud.ij. Eſdre.iiij
Exultauerũt cũ muſicis ⁊ leticia dei. De iſta
quoq̃ꝫ exultatiõe ꝟginis pp̄ter pſeruatõem
a caſu originalis pcti p̄dixit Dauid pſ̄.xv.i
pſona eiꝰ dicēs. Prouidebã dñm in ↄſpectu
meo ſp:qm̃ a dextris eſt mihi ne commouear
Propter hoc letatũ eſt cor meũ ⁊ exultauit

lingua mea ⁊c. Exultare aũt debuit Maria.
ad graꝝ actiõem deo reddendã.qꝛ ipe deus ex
ultauit in vtero eiꝰ vt gigas ad currēdã viã
ſcꝫ ſue ſalutꝭ ⁊ totiꝰ mũdi.pſ.xviij. Uñ dice
bat illud pſ̄.lxv. Exultaui ſub lingua mea.
In pſona quoq̃ꝫ eius dixerat Dauid pſ̄.lxx
Exultabũt labia mea cũ cantauero tibi ⁊ aĩa
mea quã redemiſti.ſ.ab originali pctõ pſer/
uando. Inuitabat etiã alios ad exultãdum
illud pſ̄.80. Exultate deo adiutori noſtro.et
pſ̄.94.dicebat. Uenite exultemus dño:iu/
bilemus deo ſalutari nr̃o. Ad hãc etiã exulta D
tionē exhortabatͬ beatã ꝟginē Johel pp̄heta
ij.c.ſui libri di. Exulta ⁊ letare terra. Per ter
ram eñ (vt ſepe declarauimꝰ) intelligitͬ ſpũ/
aliter ꝟgo bñdicta. Nec miꝝ ſi ipa exultauit
Nã de alijs ſanctis ſcriptũ eſt pſ̄.83. Exul/
tauerũt in deũ viuũ. Et pſ̄.89.i pſona eoꝝ
dꝛ. Exultauimꝰ ⁊ delectati ſumꝰ. Et pſ̄.131.
etiã canit Dauid dño di.ſcĩ tui exultēt. Et
144.⁊ iuſti tui exultabũt. Pſ̄.q̄ꝫ. 46.dic̄
electis. Jubilate deo i voce exultatiõis.⁊ pſ̄.
106.iteꝝ de ipis ait. Annũciēt opa eiꝰ i exul/
tatõe. Et pſ.116.ſcp̄tũ eſt. Uox exultatõis i
tabernacul̕ iuſtoꝝ. Et pſ̄.125.i exultatõe me
tēt. Et iteꝝ. Uenient cũ exultatõne portantes
manipulos ſuos. Et pſ̄.131. Sancti eiꝰ exul
tatione exultabunt. Quid ḡ credendũ eſt fe
ciſſe iſtã ſanctiſſimã ⁊ ſup omẽs a deo electaꝫ
ꝟginem:pfecto credendũ eſt ꝙ ſemp exulta/
bat in dño ſic̄ de ea ſupradictũ fuerat Jſa.41
vbi dꝛ. Exultabis i dño ⁊ in ſancto iſrael le
taberis. Uñ ipa dicebat illud Jſa.60. Exul
tabit aĩa mea in deo meo. Jpa ḡ faciebat in
terris qd̕ ſcĩ faciēt i cel̕. De qbꝫ dꝛ pſ̄.penl̕.
Exultabũt ſcĩ in gl̃ia. Et iteꝝ. Exultatiões
dei in gutture eoꝝ. Et Jſa.65.illis inq̄t deꝰ.
Gaudebitis ⁊ exultabitꝭ vſq̃ꝫ i ſempiternũ.

¶ Baſiliꝰ ꝟo exponēs p̄dicta ꝟba cãtici huiꝰ
ſcꝫ Exultauit ⁊c.ait. Primus fructꝰ ſpũs eſt E
pax ⁊ gaudiũ. Quia ḡ virgo ſancta totaꝫ ſi/ Expoſitõ baſilij
bi hauſerat ſpũs grãm:merito ſubiũgit. Et
exultauit ſpũs meus in deo ſalutari meo. Et
idem aĩam dicit ⁊ ſpũm. Cõſueta aũt in ſcri
pturis exultationis platio:inſinuat alacrem
quendã ⁊ iocoſum habitũ anime in his q̃ di
digni ſunt. Proinde ꝟo exultat in dño inef
fabili cordis tripudio ⁊ reſultatõe in ſtrepi
tu honeſti effectus. Beda aũt exponēs illud
In deo ſalutari meo.⁊ aſſignans cãm huius
exultationis inq̄t. Quia eiuſdeꝫ Jeſu.i.ſal/
uatoris ſpũs ꝟginis eterna diuinitate letatͬ
cuiꝰ caro tpali ↄceptõe fetatͬ. Ambroſiꝰ vero
dicit Magnificat ḡ aĩa Marie dominũ

⁊ exultat ſpūs ei⁹ ī deo. eo ꝙ aīa ⁊ ſpū patri fi
lioq; deuota vnū deū ꝑ quē oīa pio venerat̄
affectu. Sit aūt in ſingulis Marie aīa vt
magnificet dñm. Sit ī ſingulis Marie ſpi
ritus vt exultet ī dño. Theophil⁹ aūt inquit
Ille deū magnificat q̄ digne ſequit̄ chriſtū.
⁊ dū xp̄ianus vocat̄ chriſti nō minuit digni
tatem magna ⁊ celeſtia op̄ando. et tūc ſpūs
eius .i. ſpūale chriſma exultabit .i. perficiet ⁊
non mortificabit̄. Origenes ſ̄o ait. Pri⁹ au
tem aīa magnificat dñm: vt poſtea exultet ī
deo. niſi em̄ antea crediderim⁹: exultare non
poſſum⁹. Hec ille. Exultare aūt ſm̄ Papiā
Huguicionē ⁊ Catholicon. eſt valde vel ex̄
ſaltare. ⁊ eſt gaudiū qd̄ nō ſolū ꝟbis exp̄mit̄
ſed etiā geſtu corꝑis ꝑ nimia leticia oſtēdit̄.
⁊ talis fuit exultatio btiſſime ꝟginis: que ex
ultauit .i. extra toti⁹ humane nature faculta
tem ſaltauit ⁊ exiliuit. ac tota in eterne maie/
ſtatis ꝯtemplatōꝫ abſorpta: gaudio ac leti/
cia inexplicabili in aīa ⁊ ī corꝑe repleta fuit.
Sp̄s dr̄ multiplr̄. ¶ Quia ſ̄o dicit exultaſſe ſpm̄ ſuū. eſt notā/
dum ꝙ ſpūs multipliciter accipit̄. ſ; q̄ztū ad p̄
ſens ſpectat: dico ꝙ accipit̄ p̄mo ꝑ flatu hoīs
Iux̄ illud Gen̄. ij. Inſpirauit ī faciē eius .ſ.
Ade. ſpiraculū vite .i. ſpm̄ ſiue flatum. Pro
aere etiā quo reſpiram⁹ ſumit̄ ſpūs. Iuxta il
lud pſ̄. Os meū aperui ⁊ attraxi ſpm̄. Iſte ḡ
ſpūs Marie .ſ. flat⁹. exultauit in deo. q̄ totus
ad glīam dei diffuſus pandit magnalia ſua.
Spūs etiā inq̄ztum aer dr̄ ſuus. dici poteſt ī
q̄ztum nō ſolū aer: ſ; etiā tot⁹ mūdus factus
eſt ſu⁹ cū dei ſit. ⁊ ꝑ ꝯſequēs dn̄a omniū. Aer
ḡ iſte ingrediēs ꝑ os ꝟginis ad ſuū creatorē
qui eius latebat in ventre: mō ſuo exultabat
q2 magis purificat⁹: atq; radijs diuinitatis
impletus dulciſſime reſonabat. ¶ Secūdus
F ſpūs dr̄ angelus. Iuxta illud pſ̄. dicētis deo.
Qui facis angelos tuos ſpūs. Quelibet aūt
anima a p̄ncipio creationis ſue h; angelum
ad ſui cuſtodiā deputatū. vt ait Hieronym⁹
ſup Mattheū. ⁊ ponit magiſter ſentētiarū
in ſecūdo. diſt. xj. Beata igit̄ virgo habuit ī
Angelus dat⁹ marie ad cuſtodiā exultauit ter alios vnū ſpūm ſupremū. q̄ fortaſſis nec
ante nec poſtea datus eſt alicui ad cuſtodiā;
ſed ſoli virgini huic ab initio reſeruat⁹. Si
cut em̄ ſola fuit mater vnigeniti filij dei. ⁊ in
gratuitis vniuerſis mirabiliter ſingular; ſic
etiam ſane dici poteſt cuſtodiā ſibi ſingula/
rem datā fuiſſe. Si em̄ habuit ſingulariſſi/
mum ſpōſum ad ſeruitiū. ⁊ electiſſimū apo/
ſtolum ad obſequiū. q̄re nō credat̄ habuiſſe
nobiliſſimū ſpūm ad auxiliū. Hic igit̄ ſpūs
angelic⁹ dat⁹ ſibi ad cuſtodiā. ꝑus exultaue/
rat de obediētia. humilitate: ⁊ alijs ꝟtutibus
ipſi⁹ ꝟginis alme. At vbi ꝟbū dei ei⁹ ē carne
veſtitū. exultauit in deo ſalutari .i. Jhu Ma
rie filio. q2 deputabat̄ ad cuſtodiā. ſiue potius
ad obſequiū dn̄i dei ſui. Si tenere q̄s velit.
ꝙ angelus mr̄is ſit etiā angel⁹ ꝓlis donec na
ſcat̄. ſm̄ q̄ſdā dicētes. ꝙ qn̄ filius naſcit̄: acci
pit angelū ꝓpriū. q2 tūc eſt ſicut fruct⁹ ab ar/
bore matre p̄ciſus. ſ; donec eſt in vētre matr̄
eſt ſub cuſtodia angeli materni tāq; aliq̄ ps
matris. Fructus em̄ pendens dr̄ ps fundi. l.
fructus. la. ij. ff. de rei vendi. Et hec opinio fu
it beati Thome in p̄ma pte ſumme. q. cxiij.
arti. v. Uel vt aliqui allegant ca. cxiij. q. v.
Quid ḡ explicare poterit quāto gaudio exul
tabat ſpūs ille q̄ p̄mo vidit deum īcarnatū;
Qui fuit p̄mus ſpūſſancti miniſter ad illud
ineffabile opus. Qui p̄mus corpuſculum il
lud aut formauit aut formanti aſtitit. Qui p̄
mus inuiſibiles cunas deo parauit. Qui pri
mus cibū de matre in os diuinū expſſit. Qui
ſicut aſſiſtit viſione in celo corā p̄re. ſic aſſiſte
ſtat in terris filio incarnato. Qui p̄m⁹ illud
vidit deſideratū cōmerciū. Angelus quoq;
Gabriel accepto ꝟginis rn̄ſo ⁊ ꝟbo dei incar
nato: ꝓtinus ad celū totus iocūdus ac exul/
tans celeſtē curiā letificatur⁹ aſcēdit. Iſte au
tem Marie ſpūs cert⁹ de p̄ñti. ꝑ tota hierar
chia celica exultabat. Exultabat nāq; hic op
tim⁹ Marie ſpūs. qm̄ videbat ipā; dei ma
trē effectā. ⁊ tāto filio dignā. ¶ Tertio dr̄ ſpi
ritus aīa. Iux̄ illd̄ Eccs. iij. Quis ſcit ſi ſpi/ S
ritus filioꝝ Adā aſcēdit ſurſum; Et vltimo Aīa marie exul/
eiuſdē libri .c. dr̄. Reuertatur puluis .i. corp⁹ tauit
in terram ſuā. ⁊ ſpūs .i. anima: ad deum q̄ de
dit illum. Et iſte ſpūs Marie exultauit. Et
eſt ſenſus. ꝙ ſpūs id eſt anima: q̄ magnifica/
uit deū quo ad alios: etiā exultat q̄ ad ſeipā;
ita ꝙ ſicut dilatatur deus. id eſt magnus oñ/
ditur ꝑ os ꝟginis in corda audientiū ei⁹ ma
gnificatiōem. ſic etiā creſcit in ipſo ſpiritu vl̄
anima ſua ꝑ maiorē inherentiā: capacitatē;
⁊ dilectiōem eius. Uel eſt dicendū de mente
quorundā doctoꝝ. ꝙ aīa Marie coniuncta
corꝑi magnificauit dñm. ſpūs vero raptus
a ꝯiunctiōe corꝑis q̄ztum ad ſenſum actual̄
informatiōis exultauit in dño. Unde magi
ſter Johānes gerſon in tractatu ſecūdo ſuper
Magnificat dic̄. Beata ꝟgo fuit in exceſſu
ſpūs vel in extaſi mentis reſpectu illoꝝ q̄ruꝫ
nō poterant ex ſua ꝟtute vel intelligētia pro
p̄ia cognitiōem accipe. vt q̄d eſſet de⁹ in ſe ⁊
ī ſua magnificētia. Quid angl̄i ꝑ oīa. Quid
felicitas quā nec oculus vidit: nec auris au/

dit. nec ĩ coꝛ hoĩs aſcẽdit. Hec ille. Ex q̃ viſi
one ſupnaturali exultauit in dño ſpũs eius.
O igiť beata beatoꝝ ꝟgo piiſſima. p iſtã inef
fabilẽ exultatiõem tua ĩpetra ꝛ mihi a domi
no quẽ tãtope magnificaſti: vt ꝛ ego illuꝫ di
gne merear magnificare: ꝛ ſpũs meꝰ exultare
poſſit ĩ deo ſalutari tuo ꝛ meo. O beatiſſime
ſpũs ꝟginis gl'ioſe: qui ſemp ĩ deo exultauit
Nec miꝝ: q2 in ſe deũ habuit q̃ habitat ĩ hu/
mili ſpũ. Iſa. lvij. Ipa em̃ ſuauit illð Eccli.
vij. Humilia valde ſpũm tuũ. Et ideo deꝰ
ſemp habuit curã de ſpũ ipſiꝰ ꝟgis. Vñ dice
re poterat deo illud Job. x. Viſitatio tua cu/
ſtodiuit ſpũm meũ. O benedicte ſpũs Ma
rie. de qua dici poteſt illud pſ. xxxj. Nec eſt ĩ
ſpũ eius dolus. Et ideo ꝯfidẽter dixit ĩ moꝛ
te illud pſ. xxx. In manus tuas dñe cõmen/
Spũs id est feruoꝛ marie exultauit — do ſpũm meũ. ¶ Quarto accipiť ſpũs ꝑ fer/
uoꝛe mentis. Iuxta illud ad Romanos. xij.
Spiritu feruentes: domino ſeruientes. Et
j. ad Thimo. v. Spũm. id eſt feruoꝛẽ. noli/
te extinguere. Et iſte feruoꝛ deuotionis ꝟgi/
nis glorioſe exultauit in dño. id eſt ipſam ex
ultare fecit. Quinto accipitur ſpiritꝰ p deo.
quia ſpũs eſt deus. Johis. iiij. Vel particu/
lariter accipitur ꝑ pſona ſpũſancti. Iſtũ au
tem ſpm̃ ſuũ dicit btã ꝟgo exultaſſe in deo.
q2 ipſam exultantẽ fecit in ſe deo ſalutari ſuo
Sicut etiã dicitur ad Romanos. viij. Ipſe
ſpũs poſtulãt ꝑ nobis gemitibus inenarra/
bilibus. quia nos poſtulãtes facit ꝛ gemẽtes
D ¶ Exultauit ergo beate ꝟginis ſpũs afflatꝰ
roꝛe ſpũſancti. Sicut etiã dr̃ de xpo Luc. x.
In illa hora exultauit Jeſus in ſpiritu ſctõ.
De hac afflatione ſpiritusſancti in ipam dei
matrẽ pdixerat Dauid dicens deo patri pſ.
147. Flabit ſpũs eius ꝛ fluent aque. ſ. diui
naꝝ laudũ ab oꝛe virginis p h̃ mirabile can/
ticum. O Maria q̃s erat ille ſpũs q̃ tãtum
exultare faciebat ſpũm tuũ? Profecto erat
ille de quo diciť Sap. xij. O q̃ꝫ bonꝰ ꝛ ſuauis
eſt domine ſpũs tuus. Et Eccli. 24. inquit
ipſe deus. Spiritus meus ſuper mel dulcis
O beatiſſima virgo tu ſemp habuiſti iſtum
ſpiritũ paraclitũ. id eſt conſolatoꝛẽ. qui te ſp
in omnibꝫ ſuis ſanctis operibus direxit Vn
dicere poteras deo illud pſ. 142. Spũs tu
us bonus deducet me in terrã rectã. De te q̃ꝫ
dici poterat illð Iſa. 63. Spũs domini du/
ctoꝛ eius fuit. ꝛ ideo eam mirabiliter exulta/
re fecit. Tu etiam dicere poteras illð Ezech
iij. Eleuauit me ſpiritus inter celũ ꝛ terram
Et illud Apoc. xxj. Suſtulit me in ſpiritu.
Ideo enim eleuabit mentẽ tuã ſpũſanctus
vt de ſpũ tuo dici poſſet illud. j. ad Coꝛ. ij.
Spũs om̃ia ſcrutať: etiã pfunda dei. Et iõ
ꝯtinue exultabas tu in deo ſalutari tuo. Sꝫ
dic mihi obſecro: o genitrix dei ſanctiſſima.
Quis eſt iſte deꝰ in q̃ exultabas? Certe rñde/
re potes. Iſte ẽ ille qui inq̃t Gen. xvij. Ego
ſum deꝰ omnipotẽs. ꝛ ideo fecit mihi magna
qui potens eſt. Ipſe eſt ille cui dr̃ Numeri.
xvj. Fortiſſime deus ſpirituũ Et iõ exultauit
in eo ſpũs meus. Iſte eſt ille de quo dicitur
Deuť. iiij. ꝛ ad Hebre. xij. Deꝰ noſter ignis
conſumens eſt. Et ideo igne ſui amoꝛis accẽ/
dit ſpũm meũ ac eum exultare fecit. Ipe em̃
eſt deus coꝛdis mei: ꝛ p ars mea deus in eter/
num. pſ. 72. Ipſe eſt deus ſaluatoꝛ meꝰ Iſa.
xij. Ipſe eſt deus abſcõditus. ſ. in vẽtre meo.
Iſa. 45. Ipe eſt deus dominꝰ foꝛtitudo mea
Abacuc. iij. Ipſe eſt deus totius cõſolatõis.
ij. ad Coꝛin. j. Iſte eſt ille deus qui locutus
eſt in ſancto ſuo. pſ. cvij. id eſt in coꝛde meo.
ꝛ fecit me exultantẽ canere laudes ſuas ĩ can
tico iſto: quod vult ab omnibꝫ frequentari.
ac dici cum iubilo. Vnde dixit mihi Iſa. lix
Spiritus meus qui eſt in te: et verba mea
que poſui in oꝛe tuo non recedent de oꝛe tuo.
ꝛ de oꝛe ſeminis tui ammodo vſqꝫ ĩ ſempiter/
num. Sicut ergo ego exultaui ĩ domino. ita
ꝛ ſemen meũ ſeruiet ipſi. pſ. xij. ſ. hoc canticũ
deuote decantãdo. ꝛ tũc de ſemine deuotorum
meoꝝ verificabiť illud. pſ. 36. Et ſemẽ illiꝰ ĩ
bñdictione erit. Quilibet g̃ deuotus meus de
bet magnificare mecũ in hoc cantico filiũ me
um: ꝛ exultare ei ac dicere cũ pphera. pſ. 41
Tu es ſalutare vultꝰ mei ꝛ deus meꝰ. Exul/
tent g̃ om̃es gentes. q2 gentibꝫ miſſum eſt h̃
ſalutare. Act. 28. Ipſe eſt em̃ ille de quo di/
cebat Jacob deo Gen. 49. Salutare tuũ ex
pectabo dñe: ꝛ erit expectatio gentiũ. Ipe eſt
ille de quo Dauid rogabat deũ pſ. l. dicens.
Redde mihi leticiã ſalutaris tui. Et pſ. 83.
Oñde nobis dñe miſcðiam tuaꝫ: ꝛ ſalutare
tuũ da nobis. Ipe eſt ille cuiꝰ incarnatiõem
videntes pphete in ſpũ exultabãt. Vñ Iſa.
lij. ſui libri. c. dicebat. Videbũt oẽs fines ter
re ſalutare dei nr̃i. Si g̃ ſancti pñarche ꝛ p/
phete tantũ exultauerũt pter huiꝰ ſalutarꝫ
expectatiõem. q̃re exultare nõ debet ſpũs meꝰ
in deo ſalutari meo quẽ incarnatuꝫ habeo ĩ
vtero meo.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis que dr̃
cauſalitatis.

Cauſa huius cantici virginalis vt in
quit Nicolaꝰ de lyra ſup Lu. fuit vt
dei bñficia cõnumerare ꝛ ei grãs re/

ferret. Un̄ p̄mo ꝯnumerat bn̄ficia ſibi colla
ta ſingulariter. ibi. Quia reſpexit hūilitatē
ancille ſue ꝛc. Scḋo bn̄ficia collata populo
iudeoꝝ ſpecialiter. ibi. Suſcepit iſrl' puerū
ſuū. Circa p̄mū dicit. Quia reſpexit humili
tatem ancille ſue. q. d. ſm̄ Nicolaum de lyra

Deus reſpexit humilitatē Marie.

vbi s̄. Bn̄ debeo magnificare ꝛ laudare dn̄z
Quia reſpexit humilitatē ancille ſue. Nam
licet ex omnibꝫ ꝟtutibꝫ fuerim diſpoſita ad
ꝯceptiōem filij dei: ſpecialiter tn̄ h̄ fuit ex hu/
militate. Un̄ diuꝰ Hiero. in ſuo trāſitu in/
quit. Maluit deꝰ de btā Maria incarnari
ꝓpter humilitatē q̄z ꝓpter aliā quātācunq̄z
ꝟtutem. Hugo autē cardinalis exponit hec
ꝟba. Reſpexit humilitatez ancille ſue. i. me
humilē ancillā. Placuit em̄ ei humilitas an
cille: cui diſplicebat ſupbia Eue. vt ſicut per
ſupbiā Eue mors intrauit in mundū. ſic per
humilitatē ancille vite pādatur introitus.
Un̄ in figuraz dixit Lya Gen̄. xxix. Uidit
dn̄s humilitatē meā: nūc amabit me vir me
us. Habuit aūt humilitatē btā ꝟgo a patre
ſuo Dauid. qui dixit. ij. Re. vj. Ludā ꝛ vili
oꝛ fiam plus q̄z factus ſum. ꝛ ero humilis in
oculis meiſ. ꝛ cū ancillis de q̄bꝫ locuta es glo
rioſioꝛ apparebo. Itē a filio qui dixit Mat
thei. xj. Diſcite a me quia mitis ſum ꝛ humi
lis corde. ¶ Sed hic eſt notādum. ꝙ multi/

Deꝰ multiplr̄ reſpicit hoīez

pliciter reſpicit deus hoīem. Primo peccata
dimittēdo. ſicut reſpexit Petrū Luce. xxij.
Secūdo reſpicit penā infligēdo. Un̄ Exo.
xiiij. dr̄. Reſpiciēs dn̄s ſup caſtra egyptioꝝ
interfecit exercitū eoꝝ. Et Abacuc. j. inquit
deo ꝓpheta. Quare nō reſpicis iniqua agen
tes. Tertio reſpicit occulta cordiū cōſiderā/
do. Iuxta illud Can̄. ij. En ipſe ſtat poſt pa
rietem noſtrū: reſpiciens p feneſtras: proſpi
ciens p cancellos. Et hoc modo reſpexit deꝰ
virginem benedictā. cuiꝰ occulta cordis ſem/
per tendebāt in deū. Quarto reſpicit aliquē
eius opera acceptando. Gen̄. iiij. Reſpexit
deus ad Abel ꝛ ad munera eiuſ ꝛc. Traſſum
ptiue in c. ſcriptū. xiiij. q. v. ꝛ de pe. diſt. j. cap.
nunquid. ꝛ diſt. v. c. conſideret. ꝛ. iij. q. vij. c. i
grauibus. Et hoc modo reſpexit deus opera
virginis glorioſe: que illi erant gratiſſima.
Quinto reſpicit grām inſpirando. Un̄ oꝛat
ps̄. dicens. Reſpice in me ꝛ miſerere mei. Et
hoc etiā modo ſemper reſpexit eam cui pleni
tudinem ſuarū gratiarū infudit. Sexto re/
ſpicit approbādo. Iuxta illḋ Abacuc. j. vbi
dicit ei ꝓpheta. Oculi tui mundi ſunt: ꝛ nō
poteris reſpicere ad iniquitatē. id eſt eam ap
probare. aliter nō eſſet ſumme bonus. Et iſto
quoquo modo reſpexit matrē ſuā cuiꝰ om̄ia
opera approbauit. Septimo reſpicit remu
nerando. Iuxta illud Gen̄. xxxj. Laboꝛem
manuū meaꝝ reſpexit deus. Et hoc etiā mo/
do reſpexit beatiſſimā virginē. cuius opatio
nes magnifice remunerauit. Octauo reſpic̄
ab inimicis defendendo: ꝛ ab om̄i malo libe/
rando. Iuxta illud Exo. ij. Reſpexit deus fi
lios iſrael ꝛ liberauit eos. Hoc quoq̄z modo
ſingulariter reſpexit deus ꝟginē benedictaz.
quā ab om̄ibꝫ hoſtibꝫ ꝛ malis liberauit ꝛ pre
ſeruauit. Et ideo ipſa ſola ſemp deū magni/
ficauit ꝛ exultauit in deo ſalutari ſuo. Ipam
nāq̄z ſolā ſaluauit p̄ſeruādo ab oꝛiginali pec
cato. ꝛ ideo deus ita fuit hoc modo ſalutaris
ſuus. ꝙ nūq̄z fuit nec erit alteri. Rōnem autē
huiꝰ magnificatiōis ꝛ exultationis aſſignat
dicens. Quia reſpexit. i. ſemp oculo amoris
ꝛ grē aſpexit humilitatē ancille ſue. i. me que
ſemp fui humilis ancilla eius. Nō em̄ vnq̄z
ſeruiui diabolo p peccatū oꝛiginale. ſꝫ ſemp
fui eiꝰ ſeruitijs mācipata ꝛ dedicata. In his
ergo verbis beata ꝟgo oſtendit ſe ſine oꝛigi/
nali peccato fuiſſe conceptā. ꝛ de hac p̄ſerua/
tione grās agit deo ſalutari ſuo. Un̄ notan/
dum eſt. ꝙ ſicut beata ꝟgo ſi ꝯcepta eſſet i pec
cato oꝛiginali nō ſp magnificaſſet dn̄m: nec
exultaſſet in deo ſalutari ſuo. Quia i illo in/
ſtāti q̄ fuiſſet i pctō magnificaſſet diabolū. ꝛ
exultaſſet i eo. ſic pctōres dicunᷓ exultare i re
bus peſſimis. Prouer. ij. Ita etiā nō ſp fuiſ
ſet reſpecta a deo. qꝛ i illo inſtāti fuiſſꝫ ab ipo
deo reprobata ꝛ deſpecta. nec i illo inſtanti po
tuiſſet ſe appellare ancillā dei. qꝛ fuiſſet ancil
la ac ſerua diaboli. ¶ O igiᷓ glïoſa ꝟgo ſp a
deo reſpecta: roga eū q̄ dixit Leui. xxvj. Re/
ſpiciā vos ꝛ creſcere vos faciā. vt nos reſpi/
ciendo p grām faciat in bonis opibꝫ ꝛ ꝟtuti
bus ꝓficere. Tu quoq̄z o bn̄dicte deus: ſic̄ re
ſpexiſti humilitatē ancille tue ꝛ domine mee

¶ Oīo ad ꝟginē vt nos rſpiciat deus

ita nūc reſpice de ſanctuario tuo. Deuᷓ. xxvj
ꝛ reſpice ad oꝛationē ſerui tui. ij. Regū. viij.
Reſpice ꝛ exaudi me domine. ps̄. xij. Tu qui
reſpexiſti humilem ancillam tuā virginem
Mariam. reſpice ad humilitatē noſtram.
Iudith. vj. Reſpice domine in ſeruos tuos.
ps̄. lxxxix. Non eſt aūt mirandū ſi deus reſpe
xit virginem Mariam paupercula̅. Nam
oculi eius in pauperem reſpiciunt. ps̄. x. Et
quid mirū ſi humilitatē reſpexit ancille ſue.
qui humilia ſemper reſpicit: ps̄. cxij. ꝛ. cxxx
vij. Ille ḡ cui humiliū ꝛ māſuetoꝝ ſemp pla/
cuit depcatio. Iudith. ix. ꝛ qui ſemp reſpexit
in oꝛatiōem humilium. ps̄. cj. ſemper exau/

dixit ꝛ gratã habuit orõem huiꝰ humil' an/
cille ſue. Unde ipa merito dici põt deo illud
pſ. xxx. Reſpexiſti humilitatẽ meã. Jpe em̃
inq̄t Jſa. lvj. Ad quẽ reſpiciã niſi ad humi
lem ꝛc. Quia etiã hec humil' ancilla dei fuit
in fide ſtabiliſſima. iõ eã reſpexit deꝰ. Cui dr
Hiere. v. Dñe ocl'i tui reſpiciũt fidẽ. O igi/
tur ancilla dei. tu es illa q̄ dicere potes illud
Heſter. xiiij. vbi Heſter regina i figurã tui
dixit deo. Tu ſcis ꝙ nunq̃ letata ſit ancilla
tua niſi in te dñe deꝰ. Jn tui q̃ſ figurã dixit
Abygael. j. Re. xxv. Famula tua ſit i ancillã
O ancilla digniſſima q̄ ppt' hũilitatẽ tuam
facta es angl'oꝝ regina. Tu bñ ſciebas vt ait
Amb. ꝙ nulla maior ẽ dignitas q̃ deo ſuire
cui ſuire regnare ẽ. Fac ḡ ꝛ nos ſuos tuos. ꝛ
ex benignitate tua filios tuos. vt vnuſquiſq̃
nrm̃ poſſit dicere deo illd Sap. ix. Ego ſum
filiꝰ ancille tue. O hũillima dei ancilla: nunc
ſup oẽs angl'oꝝ choros exaltata. pfecto adi/
pleta eſt pphia tua i q̄ pñũciaſti di. Ecce em̃
ex h̃ btã me dicẽt oẽs generatõẽs. Quia ei
deꝰ ab hũilibꝰ honorat'. vt dr Eccl. iij. Jdeo
te oĩm hũillimã voluit ab oibꝰ merito hono
rari ꝛ beatificari. Jtẽ qꝛ vt inq̄t filiꝰ tuꝰ Luc
xviij. Oĩs q̄ ſe hũiliat exaltabit'. Et deus
humiles ponit in ſublime. Job. v. Et q̄ hũi/
liatus fuerit erit in gl'ia. Job. xxij. Nõ ime/
rito fecit te i celeſti curia ſup oĩm ſctõꝝ gl'iã
exaltari: que humilitate tua omẽs ſupaſti: ꝛ
cunctos ad ſalutẽ pduxiſti. Unde exclamat
Augꝰ. in ſmone de aſſumptiõe dicẽs. O vra
humilitas que deũ hominibꝰ pepit. vitã mor/
talibꝰ edidit. celos innouauit. mundũ puri/
ficauit. paradiſum aperuit: ꝛ hoĩm aĩas libe/
rauit. Facta eſt marie hũilitas ſcala celeſtis
p quã deꝰ deſcẽdit ad terras. Quid em̃ eſt di
cere Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: niſi appro
bauit. Multi em̃ videt' i ɔſpectu hoĩm hũi/
les eſſe: ſꝫ eoꝝ hũilitas a deo nõ reſpicit'. Si
em̃ veracit' humiles eſſent: ab hoibꝰ nõ ſe lau
dari vellẽt. ꝛ nõ in mũdo ſꝫ i deo ſpũs eoꝝ ex
ultaret. Hec ille. Beda vo ſup Lu. de benedi
cta vgine loquẽs ait. Cuiꝰ hũilitas a deo re
ſpicit': recte btã ab oibꝰ collaudat'. Athanaſi/
us aũt dic. Si em̃ ſm pphã beati ſunt qui
hñt ſemẽ in ſyon. ꝛ proxios in hierl'm q̃tũ de
bet eſſe pconiũ diuie ac ſacroſancte virginis
Marie. q̄ ſm carnẽ vbi genitrix eſt effecta.
Greg. vo ait. Nõ aũt ſe beatã appellat inani
vexata gloria. Uñ em̃ locꝰ in ipſa ſupbie q̄ ſe
ancillã dñi nũcupauit. Sꝫ ſacro tacta ſpũ:
que futura ſunt pſciuit. Hugo aũt cardinal'
exponẽs illa verba Ecce em̃ ex h̃ beatã me di

cent om̃es generatiõẽs: inq̄t. Jd eſt om̃s gẽ/
tes. ſ. iudeoꝝ ꝛ gentiliũ. viroꝝ ꝛ mulierũ. di
uitum ꝛ paupeꝝ. angeloꝝ ꝛ hoĩm. qꝛ om̃s p
ipſam ſalutare bñficiũ accepertũ. Hoĩes re/
conciliatiõẽ. angeli reparatõem. xps em̃ dei fili
us opatus eſt ſalutẽ in medio terre. i. i vtero
Marie. que quadã mirabili pprietate terre
mediũ appellatur. Ad illã em̃ reſpiciunt (vt
Bern. inquit) ꝛ q̄ habitãt i celo ꝛ q̄ habitãt
in inferno. i. in purgatorio. ꝛ qui habitant in
mũdo. Primi vt reſartiant'. Secũdi vt eri/
piant'. Tertij vt reconcilient'. Ex h̃ ḡ btam te
dicent om̃s generationes o beata vgo. qꝛ oĩ
bus generatioĩbꝰ vitã grãm ꝛ gl'iam genu
iſti. mortuis vitã. peccatoribꝰ grãm. miſeris
gloriam. ¶ Jdeo dr Judith. xv. Tu gl'a hie
ruſalem. tu leticia iſrael. tu honorificentia
populi noſtri. que feciſti viriliter. Primum
eſt vox angeloꝝ quoꝝ ruina p ipam repata ẽ
Secundũ eſt vox hominũ: quoꝝ triſtricia p
eam letificata eſt. Tertiũ eſt vox mulierum.
quaꝝ infamia p ipam delata eſt. Quartũ eſt
vox mortuoꝝ. quoꝝ captiuitas p eã reducta
eſt. Hec ille. Qui etiã vbi s. declarat: quomõ
om̃es generatiõẽs beatificãt gl'ioſam vginẽ.
ſcꝫ incipiẽtiũ. pficientiũ pfectoꝝ ꝛ beatorum
Et iteꝝ inq̄t ꝙ mũdus illos dic̃ eſſe beatos q̄
diuites ſunt Juxta illud pſ. Beatũ dixerũt
populũ cui hec ſunt. Sꝫ pphã inq̄t. Beatꝰ
populus cuiꝰ dñs deus eius. Et talis fuit be/
ata virgo. Jtem ait ꝙ om̃es dicunt btm̃ illũ
a quo bñficia receperũt. Et ideo nos om̃s de
bemus dicere beatã vginem Mariam. qꝛ ab
ea multa recepimꝰ bñficia: marie q̃tuor. ſcꝫ
Preciũ noſtre redemptiõis. j. ad Cho. v.
Medicamentũ nr̃e egritudinis. Eccl. xxviij
Uiaticũ nr̃e pegrinatiõis. Joh. vj. ꝛ pmiũ
nr̃e retributiõis. Gen. xv. ꝛ Jſa. lxij. ¶ Bea/
tiſſima igit' vgo ab om̃ibꝰ generationibꝰ be/
atificat'. Et pmo a generatione diuina. De q̄
inquit pater filio vt habet' pſ. cix. Añ lucifeꝝ
genui te. De qua etiã Jſa. liij. dicit'. Gene/
ratiõem eiꝰ quis enarrabit: ſcꝫ eternã. quaſi
dicat nullꝰ. Jpſe igit' deus pater poſtq̃ cun/
cta creauit p verbũ ſuũ cũ ſpũſancto: benedi
xit beate vgini in figurã. ꝛ beatã eam dixit qñ
benedixit diei ſeptime. in qua requieuit ab oĩ
ope quod patrarat. Gen. j. Eſt aũt iſta bene
dictio operũ ɔſummatio. a peccatꝭ vacatio.
ꝛ eterne requiei pfiguratio. que om̃ia pfecte
repiunt' in btiſſima vgine. Fuit em̃ in ea p/
fecta opeꝝ ɔſummatio qñ om̃ia creata i vno
homine vniunt' cum creatore. ꝛ primũ fit vl/
timum ꝛ vltimũ primũ. non enim eſt perfe/

Quõ oẽs generati ones beatã dicũt Mariã

Diuina generatõ beatam dr Mariã

ctio motꝰ vl'opis niſi i circlo. Fuit ſcdo i ꝟgi
ne ſcā a pctis vacatio.i q̄ nullū vnq̄ȝ fuit pec
catū originale vl'actuale mortale aut veni/
ale. Tertio hec reqes nō tm̄ fuit future req ei
ſignū ſȝ etiā cā. Si ḡ ſeptia dies ē bn̄dicta ꝓ
pter ſabbatū dei.i.ceſſatiōȝ ab opibꝫ.⁊ tm̄ ex/
cellētioꝛ eſt ſabbatiſmꝰ recreatōis.q.ſ.requi/
eſcēs in ꝟgie mūdū recreauit ſabbato recrea
tionis.ḡ ⁊ bn̄dictio maior. In oībꝫ em̄ reqeȝ
q̄ſiuit:⁊ i ip̄a ſola īuenit.i q inuenit oīa q̄cū/
q̄ȝ q̄ſiuit.vn̄ ⁊ i tabernaculo eiꝰ reqeuit Eccl'i.
xxiiij. Poſtq̄ȝ ꝟo ip̄e dei filiꝰ de ꝟgie natꝰ con
uerſatꝰ ē i mūdo:ſel' p̄dicās mulieri exclamāti
⁊ dicēti. Beatꝰ vēter q̄ te portauit ⁊c̄. Rn̄dit
Quinimo. Bti q̄ audiūt ꝟbū dei ⁊ cuſtodi/
unt illud.q.d. Nō ſolū illa que me portauit
beata eſt:ſed etiā om̄es q̄ audiūt verbum dei
⁊ obſeruāt.⁊ cōplēt illud ope bti ſunt. Et qꝛ
ipſa ꝟgo pfectius audiuit: ⁊ obſeruauit oīa
mādata dn̄i ⁊ ꝯſilia.iō btiſſima ⁊ bn̄dicta ē
ſup oēs. Et ſic ptȝ quō diuia generatio btāȝ
dicit ꝟginē gl'ioſam. ¶ Scdo eā dic̄ beatam
generatio angelica. De qua poteſt exponi il
lud Gen̄.j. Iſte ſunt generationes celi ⁊ ter
re.⁊ dr̄ ibi generatio creatio a deo.⁊ genera/
tio celi ē creatio angeloꝝ. Sic Augꝰ. ſuper
Gen̄ ad l'ram exponit illud. In p̄ncipio crea
uit deus celū ⁊ terrā.i.angelicā naturā. Hec
aūt generatio celi.i.angeloꝝ: beatificat: lau/
dat ⁊ bn̄dicit multipliciter ꝟginē glorioſaȝ.
Vn̄ Gabriel p oībꝫ dixit illi. Aue gr̄a plēa.
cū ſibi nūciauit ꝯceptū filij dei Ad partū ꝟo
eiꝰ poſtq̄ȝ angelꝰ cū magna luce apparēs nū
ciauit paſtoribꝫ cū magna iocūditate natiui
tatē filij ꝟgis.facta eſt cū ip̄o mltitudo mili/
tie celeſtis.i.angeloꝝ canentiū. Gl'ia i altiſ/
ſimis deo:⁊ in terra pax hoibꝫ bone volūtatꝭ
Luc̄.ij.q̄ſi diceret. Gl'ia paraꝷ in cel' ꝓpt̄ de
um natū ex ꝟgine Maria.⁊ pax recōciliati
onis cū eo hoibꝫ habētibꝫ bonā volūtatē. In
aſſumptiōe ꝟo eiꝰ cū aſcēdit i celū vt canit ec
cleſia. Gaudēt angeli: ⁊ laudātes bn̄dicunt
dn̄m.ac admirātes de tā excellēti gl'ia dicūt.
Que eſt iſta q̄ pgrediꝷ q̄ſi aurora ꝯſurgēs ⁊c̄
Cañ.vj. Tempe quoq̄ȝ magni Gregorij:cū
ip̄e Gregoriꝰ in pceſſione pgrediēs p vrbem
Romā cū om̄i clero ⁊ populo ad rogandum
deū p ceſſatiōe ſeuiſſime peſtis q̄ Romanaȝ
vrbē inuaſerat.ꝯferri faceret quandā tabulā
vbi depicta erat imago btē ꝟginis Marie
p vexillo añ pceſſionē. viſi ſunt angeli circa
figurā beate ꝟgis canentes in laudem eius.
Regina celi letare alleluia. Quia quē meru
iſti portare alleluia. Reſurrexit ſic̄ dixit alle
luia. Cui addidit Gregoriꝰ. Ora p nob deū
alleluia. De hac aūt beatificatōe angelica hr̄
Cañ.vj.vbi dr̄. Surrexerūt filie ſyon ⁊ bea
tiſſimā p̄dicauerūt eā. Filie em̄ ſyon dicunꝷ
angeli:nō ꝓpter ſexū ſȝ ꝓpter intelligētiam
⁊ clarā atq̄ȝ ꝯtinuā ſpeculationē diuinorum
Syon naq̄ȝ interp̄taꝷ ſpeculatio. Et ad hoc
creati ſunt angeli Qui om̄es ſurrexerunt ad
laudandā ⁊ beatificādam reginā ſuā benedi
ctam ꝟginē. ¶ Tertio beatā dixit eā et dicit
generatio humana. De qua dr̄ Eccs.j. Ge/
neratio p̄terit.ſ.p mortē.⁊ generatio aduenit.
ſcȝ p natiuitatē alioꝝ hoim. Eſt aūt triplex
hoim generatio.ſ.reproboꝝ.electorum et do/
ctorum. Et he om̄es generatiōes beatam di
cunt eā ⁊ laudāt. De generatiōe praua rep
borum dr̄ Deut.xxxij. Generatio pu̇erſa eſt
⁊ infideles filij. Et Mat.xv.inq̄t ſaluator.
Generatio praua ⁊ adultera ſignū q̄rit ⁊c̄.
Iſta aūt generatio praua ac infidelis et ad/
ultera:eſt gentiliū.iudeoꝝ.ſaracenoꝝ.turco
rum.armenianoꝝ.indianoꝝ. georgianoruȝ
neſtorianoꝝ ⁊ oīm ſciſmaticoꝝ ac hereticorū
grecorū ⁊ latinoꝝ malorū q̄ȝ chriſtianoruȝ.q̄
tm̄ om̄es mō ſuo bn̄dicūt btām ꝟginē. Sa/
raceni em̄ ⁊ turci bn̄dicūt eā venerātes in tē/
plis ſuis.⁊ ei thurificātes:⁊ nomē eius i tali
reuerētia hn̄tes ꝙ blaſphemātes illā: graui
pena mulctanꝷ.vt patȝ i alchorano Mach/
ometi lege eoꝝ. In q̄ libro dr̄ ſic de ip̄a ꝟgine
Dixerunt angeli. O Maria: deꝰ annūciat
tibi ꝟbum ex ip̄o ⁊ erit nomē eiꝰ Jeſus filius
Marie. Et iteꝝ ibidē dr̄. Dixerūt angli O
Maria: deꝰ vtiq̄ȝ elegit te clarā ſup mlieres
ſeculoꝝ. Et multa alia ibi dicunꝷ ad laudeȝ
ꝟginis glorioſe. De paganis ꝟo ⁊ gētilibus
latinis ptȝ in Ouidio q̄ in li.de vetula mul/
ta p̄dixit de ꝟgine bn̄dicta ad eiꝰ ꝯmēdatōȝ
Itē de Virgilio q̄ in lib.buccholicoꝝ ait. Iā
redit ⁊ ꝟgo:redeūt ſaturnia regna. Jam no
ua pgenies celo dimittiꝷ alto ⁊c̄. Nā q̄uis
Hiero.dicat Virgiliū nō hec intēdiſſe dice
re de xp̄o vel mr̄e eiꝰ.tm̄ poſſibile eſt etiā ꝙ ſic̄
Cayphas ꝓphetauit de ſalute mūdi p mor/
tem vniꝰ.ſ.xp̄i.nō h̄ intēdēs nec itelligēs.ita
⁊ Virgiliꝰ de xp̄o ⁊ mr̄e eiꝰ bn̄ dixerit: vt ſen
tit Augꝰ. Et ſil'r dici pōt de Ouidio ⁊ alijs
paganis. Ex grecis ꝟo fuerūt mlte Sybille
q̄ multa ad ꝯmendatiōem xp̄i ⁊ mr̄is eiꝰ di/
xerunt.de q̄bꝫ infra dicā in p̄te ſequēti huiꝰ
opis ſmone primo. Sciſmatici quoq̄ȝ ⁊ he/
retici ⁊ ſi in multis errent.vel q̄a diuiſi ſunt
ab vnitate fidei. vel quia male ſentiunt de
aliquibꝫ articulis fidei veneranꝷ tm̄ beatam

Generatio angelica btāȝ dr̄ Mariam

Generatio hūana Mariam beatam dic̄.

virginē exceptis illis q̇ aſſerūt ipam habuiſ
ſe alios filios ex Joſep. qđ blaſphemū eſt ⁊ i/
iquū dicere de mr̄e dei. Sȝ ⁊ mali xp̄iani mo
Pctōreſ do ſuo bn̄dicūt ꝟginē glioſam. Nā ⁊ homi/
etiā btāȝ cide. adulteri. inceſtuoſi. blaſphemi. ꝓditoreſ
eā dicūt ⁊ oīm vicioꝝ ſpurcicia infecti aliqn̄ venerāť
ipam. ieiunātes in honorē ei⁹ diē ſabbati vl'
diē occurrentē annūciatōis ſue ꝑ totū annū
ſemel i hebdomada. ⁊ ieiunātes ei⁹ vigilias
in pane ⁊ aq̄. ⁊ faciētes elẏnas amore ei⁹. imo
etiā multe meretrices i die ſabbati nō pecca/
rent ꝓpť reuerētiā ꝟginis. ⁊ multi videnť be
atā ꝟginē in maiori veneratōe hr̄e q̄ȝ xp̄m fi
lium ei⁹: magꝭ ex ſimplicitate moriqȝ ſciētia
Sȝ q2 honor mr̄is redūdat i filiū. Prouer.
xvij. patiētiā hȝ fili⁹ dei de hac q̄rundā viro/
rum ⁊ mulieꝝ ſimplicitate. Eccl'ie q̄qȝ pluri/
me ꝑ vniuerſum orbem ꝯſtructe ⁊ dedicate ad
honorē ipſi⁹ ꝟgis plene imaginibꝫ ei⁹. oſten
dūt deuotiōem eximiā etiā armigeroꝝ ⁊ alio
rum mūdanis deditoꝝ. q̇ ad ipam piiſſimā
ꝟginē ſe cōmēdantes cū votis grās ab ea in
numeras recipiūt: ⁊ euaſiones ex pericul' ma
ximis. Generatio ḡ etiā reproboꝝ bn̄dicit ⁊
P beatificat matrē dei. ¶ Generatio q̄ȝ rectorū
Juſti eti ⁊ electoꝝ. de qua pſ. inquit. Generatio recto
am mari rum benedicet. Et iteꝝ. Hec eſt generatio q̄/
am beatā rentiū dn̄m. Et Sap. iiij. dr̄. O q̄ȝ pulchra
dicunt eſt caſta generatio cū claritate. Que genera
tio cōprehēdit cōgregatōem oīm bonoruȝ fi/
deliū. ſil'r q̄ȝtū pōt beatificat ꝟginē bn̄dictā.
⁊ ſi nō tantū quantū mereť. Vn̄ ſtatuit eccle
ſia officiū ꝑticulare quod diciť ſingulis die/
bus ad honorē ipſius ꝟginis: ſicut aliud of/
ficium ad honorē dei ⁊ q̄ ſingulis diebus ter
pulſenť campane ad honorē eiuſdē bn̄dicte
mr̄is dei. maxime de mane ⁊ de ſero vt omnes
ipam immaculatā ꝟginē genibꝫ flexis adorā
tes venerenť ac beatificēt: ⁊ ei ſe recōmendēt
⁊ de ꝑceptis ab ea bn̄ficiis grās agant. Gene
ratio ḡ electoꝝ ⁊ oīm fideliū beatā dicit do/
minā noſtrā. quod patȝ ex multitudie eccl'ia
rum ſub eius titulo edificataꝝ. Nō eſt enim
ciuitas vel caſtꝝ ſeu villa que nō habeat eccle
ſiam vel ſaltē capellā aliquā ad honorē ꝟgi/
nis Marie. imo plures reperiunť eccleſie ei
intitulate q̄ȝ in honorē ſaluatoris ⁊ aliorum
ſanctoꝝ oīm. Et in ipis eccl'iis ⁊ domibꝫ ꝑua
tis vbiqȝ depingiť eius imago. que oēs attra
hit ⁊ accēdit ad ei⁹ amorē ⁊ deuotōem. Tales
nāqȝ picture ſunt libri ignorātiū lr̄as. in q̇bꝫ
legere poſſunt ⁊ incitanť ad deuotōȝ. c. platū
de ꝯſe. diſ. iij. Et vbi in eccl'iis in pte inferio/
ri eaꝝ q̄ſi in ſcēā poniť imago crucifixi tanq̄ȝ

candelabrū ad illuminandū ⁊ incitandū ad
ſui imitatiōem. In pte ſupiori ſeu ſacrario q̄
ſi in ſancta ſanctoꝝ ⁊ in loco ꝓpiciatorii. ſ. ta
bule altaris: poniť cōmuniter figura beatiſſi
me ꝟginis cū filio in vlnis. vt mediāte ipſa
ſperemus ꝓpiciatiōem a peccatis nr̄is apud
filiū ſuū. Hoc aūt ſalubriter inſtitutū eſt vt Cōficieſ
dū ſacerdos diuia ſacr̄a ꝑtractat Mariam ſacr̄m in
intuēs: cogitet qualis fuit: cui creditum eſt: ſpiciat
ſolo verbo verbū carnē efficere. ⁊ qualis debȝ Mariā
eſſe ſacerdos q̇ verbo ſuo vel poti⁹ xp̄i a ſe ꝓ/
lato vult corpus xp̄i ⁊ ſanguinē efficere ⁊ ſub
ſtantia panis ⁊ vini. ⁊ exemplo ſue humili/
tatis ⁊ puritatis diſcat humilē ⁊ purā gere/
re mentē: ac mediatricē ponat ipam ꝟginem
piiſſimā ad ꝓ ſe interpellādū: ad digne et fi
deliter miniſtrandū tantū ſacramētū. Fiūt i
eccleſiis ꝓceſſiones annuatim ad honorē ſal
uatoris in die palmaꝝ. ⁊ ſil'r ad honorē ma/
tris ſue i die purificatiōis ad correſpōdētiā
ad ipm diē palmaꝝ. Nā ſicut tūc portantur
rami oliue cū palmis i ſignū victorie xp̄i de
morte ꝑ reſurrectiōem futurā. ⁊ ad ſignificā
dū etiā nos hn̄tes victoriā đ viciis ꝑ pn̄iam
ad vitā gr̄e reſurrecturos. Ita in die purifi/
cationis candelas accēſas geſtamus i māibꝫ
lumē ardētiſſime charitatꝭ ipi⁹ ꝟgis deſignā
tes. ⁊ eā viuā. i. ꝓpiciā i nr̄is opibꝫ ⁊ neceſſi/
tatibꝫ hr̄e. ⁊ ſꝑ habituros ꝓſtātes. Ipſam
quoqȝ beatā p̄dicāt ⁊ btificāt oēs ſmocināteſ
⁊ p̄dicātes chriſticolis: exordiū ꝓ grā ipetrā/
da a ſalutatiōe angelica facientes. Preterea
cū octo ſint ſolēnitates ꝑticulares deo ꝯſecra
te. vt Natiuitatis dn̄i. Circūciſionis. Epi/
phanie. Reſurrectiōis. Aſcēſionis. Trinita
tis. Pēthecoſtes: ⁊ Corp⁹ xp̄i. Ita octo ſunt
celebritates ad honorē ꝟginis bn̄dicte. ſ. ei⁹
imaculate atqȝ ſacratiſſime ꝯceptiōis. Nati/
uitatꝭ. Pn̄tatiōis ei⁹ i tēplo. Annūciatiōis
Viſitatiōis. Purificatōis. Aſſumptiōis. et
feſtū niuis. ¶ Tertio hoīm generatio ē ſctōꝝ
doctoꝝ. de q̄ apl'us. ij. ad Chor. iiij. inq̄t. In Q
xp̄o ieſu ꝑ euāgeliū ipe vos genui. Genera/ Sāc do
re ḡ dicunť doctores ⁊ p̄dicatores ⁊ eccl'ie pla ctores be
ti eos quos ſua doctrina trahūt ad bn̄ opan atam eāȝ
dum. Beata aūt ꝟgo a generatōe oīm ſcōꝝ dicunt
doctoꝝ tam noui q̄ȝ veteris teſtamēti eſt bea
tificata. Nā om̄es ſacre ſcripture teſtamēti
veteris. ⁊ omnes auctores qui eas ediderūt:
ipſam ꝟginē in figurā beatā dicūt. vn̄ Ruth
iij. dr̄. Ruth. ex q̄ nata eſt beata ꝟgo. Benedi
cta es tu filia a dn̄o. ⁊ Judith q̄ caput ampu
tauit Holofernis ⁊ figurat ipam ꝟginē glo
rioſam. Sil'r ab Onia principe populi Iſ/

rael multiplicit̃ bñdicit̃. Uñ ei dꝛ vt habet̃
Judith.xiij.c. Bñdicta es tu filia a dño deo
excelſo p̄ oĩb; mulierib; ſup terrã. ꝛ bñdict⁹
dñs q̃ te direxit ĩ abſciſione capitis p̃ncipis
inimicoꝝ nr̃oꝝ. q: nomẽ tuũ ita magnifica/
tum eſt vt nõ recedat laus tua de ore hoĩm q̃
memores fuerint v̾tutis tue. Et iteꝝ ibideꝫ
dꝛ. ꝙ vniuerſi filij iſrael adorauerũt dñm di
centes ad eã. Bñdixit te de⁹ in v̾tute ſua: q̃a
ꝑ te ad nihilũ redegit inimicos nr̃os. Achi/
oꝛ quoqꝫ ex gẽtili fact⁹ iude⁹ ad eam dixit.
Bñdicta tu a deo tuo: q̃m in omĩ gente q̃ au/
dierit nomẽ tuũ magnificabit̃ de⁹ iſrael ſuper
te. Et.xv. eiuſdẽ li.c. dꝛ. ꝙ Joachim pontifex
ſumm⁹ de hieruſalẽ venit Bethuliã ad vidẽ
dum eã cũ p̄ſbyteris ſuis vniuerſis. ꝛ benedi
xerũt eã oĩes vna voce dicẽtes. Quia fe/
ciſti viriliter ꝛ ↄfortatũ eſt coꝛ tuũ. iõ eris be/
nedicta in eternũ. Que oĩa fuiſſe incõpa/
rabiliter ꝑfectius ĩ inclita mũdi regina per
iſtas duas mulieres figurata aptiſſime ptꝫ.
R ¶ Oẽs etiã noui teſtamẽti doctores ſtupẽteſ
bñdictões glioſe v̾ginis ꝛ ei⁹ excellẽtiã non
ceſſant appellare beatã. atqꝫ collaudare. bñ/
dicere ꝛ p̄dicare hãc v̾ginẽ glioſiſſimã q̃ v̾gi
nitatꝭ glĩa pmanẽte huic mũdo lumẽ et̃nũ
effudit Jeſum xp̄m dñm noſtꝝ. Unde canit
eccl'ia. ꝛ fuit dictũ beati Gregorij di. Beata
es Maria q̃ dñm portaſti creatoꝛẽ mundi.
genuiſti q̃ te fecit ꝛ in eternũ pmanes v̾go.
Et iterũ. Benedicta ꝛ venerabilis es v̾go
Maria q̃ ſine tactu pudoris inuẽta es mat̃
ſaluatoris ꝛc̃. Oẽs etiã alij ſcti immẽſis eã ex
tollũt p̄conijs. Et ſic patet quõ ipam beataꝫ
dicũt oẽs generatões. Et ſi dicat̃ ꝙ aliq̃ iue/
niunt̃ ita ſcelerati ꝙ eã nũq̃ꝫ bñdicũt ſꝫ ma/
ledicũt. Itẽ aliq̃ ſunt nõ ſolũ infideles ſꝫ eti/
am de baptizatꝭ q̃ de illa noticiã nõ habẽt. vt
ſunt puuli. ꝛ iõ eã actualit̃ nõ bñdicũt. Dico
ꝙ põt exponi oẽs generatões. i. aliq̃ d̾ omĩb;
generationib;. q: de omĩb; generatiõib; ali/
qui ſunt ↄuerſi ad fidẽ q̃ laudãt btĩſſimã v̾
ginẽ ꝛ eã beatificãt. ꝛ ita exponit Nicola⁹ de
lyra. ꝛ eſt diſtributio ꝑ generib; ſinguloꝝ. ſi
cut ſepe diſtribuit termin⁹ vniuerſal' ĩ ſacra
ſcp̄tura. ꝛ etiã in iure canonico. vt in.c. nam
ↄcupiſcẽtia. de ↄſtitu. ꝛ in.c. cũ hũilitatꝭ.xxij.
q.ij. ꝛ in.c. ſi q̃s oẽm.j.q.vij. ꝛ in.c. mlier.xv
q.j. De qua diſtributiõe hꝫ ꝑ theologos in
iiij. di.xlvj. Dicere tñ̃ poſſumus vt ſup̃ ẽ de/
claratum. ꝙ quaſi oĩes de ſingulis generati
onib; beatificãt mõ ſuo v̾ginẽ bñdictã. et iõ
eã ſemꝑ debemus benedicere. q: verificabit̃ d̾
ea illud Nume.xxiiij. Qui benedixerit tibi

ipſe erit bñdictus. Maxime aũt eã collau/ — *Q: btã iõ ſp bñ dicẽda*
dare ꝛ beatificare debemus de hoc ſtupẽdo ac
valde mirabili cantico ab ipa edito. ꝛ dicere
ei illud.j. Re.xxv. Bñdictũ eloquium tuuꝫ
Et illud quod ait magiſter Johes gerſon in
quarto tractatu ſuper Magnificat dicens
Dignare nos laudare te v̾go ſancta. o ter q̃/
ter qꝫ beata. Beata p̃mo q̃ credidiſti clamat
Elizabeth. Beata ſcd̾o. q: grã plena ſm̃ Ga
brielis ſalutatõem. Beata tertio ꝛ bñdicta:
q: bñdictus fructus vẽtris tui. Btã q̃rto: q̃a
fecit tibi magna q̃ potẽs eſt. Btã q̃nto: q: mr̃
dñi. Beata ſexto. q: fecũdata v̾ginitatꝭ ho/
noꝛe. Btã ſeptimo. q: nec p̃mã ſilẽm viſa es
nec hr̃e ſeq̃ntẽ. Hec ille. Merito g̃ dixit do/
mina nr̃a. Btãm me dicẽt ꝛc̃. In ei⁹ ei figu/
ram p̄dixerat Lya Gen̄.xxx. Hoc ꝑ beatitu
dine mea beatã me q̃ppe dicẽt oẽs mulieres.
Mgr̃ aũt Johes gerſon in.v. tractatu ſuo
ſuꝑ Magnificat: aſſignat rõeꝫ q̃re ipa glo/
rioſa v̾go beatificet̃ ab oĩb; generatiõib;. di/
cens ꝙ h̾ iõ eſt. q: ipa mr̃ eſt illi⁹ q̃ fecit oĩes
generatiões celi ꝛ terre. ꝛ oĩm que ĩ eis ſunt.
Itẽ q: ab initio ꝛ añ ſecula ipa fuit p̄deſtina
ta vt affinis eſſet oĩm generationũ in omĩ ge
nere affinitatis. ideo eã bñdicũt ꝛ laudant
oĩes generatões. Eſt eñ noſtra ſoroꝛ ab hu
mana ſpecie. eſt mr̃ ex noſtra poſt filiũ regene
ratione. eſt cognata angelis ꝛ nobis ex ſimi/
litudine intellectualis nature. eſt vnum coꝛ
nobiſcũ ꝛ vn⁹ ſpũs ex dilectiõis obligatiõe.
Maxime aũt eã beatificãt oẽs generatões.
q: cognoſcũt bñficioꝝ largitões ex ea ꝓcede
re. Iõ ipa dic̃ Ecci.xxiiij. Memoria mea ĩ
generatiõe ſeculoꝝ. ¶ Sequit̃ aũt v̾go bene — *S*
dicta ĩ ſuo cãtico expõnẽs q̃re ab oĩb; ſit bti/ — *Q: fecit mihi magna exponitur*
ficãda. ꝛ dic̃. Quia fec̃ mihi magna q̃ potẽs
eſt. Qð exponẽs Theophil⁹ ait. Oñdit vir
go nõ ꝑ ſuã v̾tutẽ ſe btãm p̄dicãdã ſꝫ cauſaꝫ
aſſignat dicẽs. Quia fec̃ mihi magna q̃ po/
tens eſt. Que tibi fec̃ magna? Credo vt cre/
atura ederes creatoꝛẽ. famula dñm genera/
res. vt ꝑ te mundũ de⁹ redimeret. ꝑ te illumi
naret. ꝑ te ad vitã reuocaret. Dꝛ aũt de⁹ po/
tẽs eſſentialit̃. q: ꝑ ſe ꝛ ex ſe omĩa pt. Uñ ad
Ro.xj. dꝛ. Ex quo oĩa. ꝑ que oĩa ꝛ in q̃ omĩa
Ipe eñ eſt v̾e potens: q: de paruis ꝛ infimis
facit magnos ꝛ fortes. pauperem eñ facit ꝛ
ditat. humiliat ꝛ ſubleuat.j. Regũ.ij. Be/
da v̾o dicit. Reſpicit aũt hoc ad initium car
minis vbi dictũ eſt Magnificat aĩa mea
dñm. Sola enim aĩa illa cui dñs magna
facere dignat̃ dignis cũ p̄conijs magnifica/
re poteſt. ¶ Si quis vero querat que fuerint

Duodecim mag. fecit deus Marie

T iſta magna q̄ deꝰ oipotēs fecit beate virgini?
Rn̄dit Hugo cardinal. ꝙ inter alia pnt .xij
aſſignari. Primū fuit i vtero mr̄is ſctificatō
⁊ nos addere debemꝰ. ⁊ ab originali petō pre
ſeruatio. Scd̄m angeli ſalutatio. Tertium
gr̄e plenitudo. Quartū filij ꝯceptio. Quin
tū fecūda ꝟginitas. Sextū ꝟginalis fecūdi
tas. Septimū honorata hūilitas. Octauū
obedientie ꝓmptitudo. Nonū fidei deuotio.
Decimū ē prudēs verecūdia. Undecimum
verecūda prudētia. Duodecimū dn̄ium celi
Hec ille. Nos aūt dicere poſſumꝰ. ꝙ deꝰ nū
ꝗ̄ fec nec faciet aliq̄ tā magna ⁊ excellētia in
aliq̄ pura creatura ſic fecit in ꝟgine glorioſa
Licet em̄ magnū fuerit creare de nihilo celū
⁊ terrā ⁊ oēm ornatum eoꝝ: tn̄ hec ꝗ̄uis ſint
ampla: n̄ ſunt adeo magna vt ſint diuīe ma
ieſtatꝭ capacia. Corpꝰ ꝟo ꝟgīs mīmū forma
uit: in q̄ eſſentialit̄ totꝰ ē deꝰ ꝯtentus: dicente
apl̄o de xp̄o ad Col. ij. In q̄ habitat oīs ple
nitudo diuinitatis. Et ꝓpt̄ h̄ canit eccleſia.
Sancta ⁊ īmaculata ꝟginitas: quibꝰ te lau
dibꝰ efferā neſcio. Quia quē celi cape nō po
terāt: tuo gremio cōtuliſti. Magnū p̄terea
fuit qn̄ deꝰ populū iſr̄l de manu Pharaonis
regis egypti ſignis magnis ⁊ ꝓdigijs libera
uit: ipo Pharaone cū ſuis i mari ſubmerſo:
vt habet̄ Exo. xiiij. Sed maiꝰ fuit in ꝟgine
qꝛ nō vnū populū tm̄: ſed genꝰ humanū ſal
uauit diabolo infernali deuicto p eiꝰ filiuꝫ. q̄
dixit Luc. xij. Nūc ꝑnceps huiꝰ mūdi eijcie
tur foras. Magnū fuit qn̄ mā̄na de celo de
ſcendit. Numeri. xj. ſꝫ maiꝰ eſt ꝙ deꝰ in ꝟgi
nis vteꝝ deſcēdit. Magnū p̄terea fuit ꝙ deꝰ
pauit populū iſrael in deſerto quadraginta
annis māna de celo. Itē ꝙ d̄ q̄nqꝫ panibꝰ xp̄s
magnā hoīm multitudinē ſatiauit. Math.
xiiij. Sꝫ maiꝰ fuit ꝙ i ꝟgine panē angl̄oꝝ
ſcꝫ xp̄m formauit. q̄ totū humanū genus ſui
corpis ſacramēto paſcere ⁊ ſatiare venit. Ūn̄
ipe inq̄t Joh. vj. Ego ſum panis viuus qui
de celo deſcēdi. Si q̄s mā̄ducauerit ex h̄ pāe
viuet in eternū. Magnū fecit deus quando
eduxit mel de petra: oleūqꝫ de ſaxo duriſſimo
vt habet̄ Deut. xxxij. Sed maius fecit in ꝟ
gine d̄ qua oriri fecit petrā illā a q̄ fluxerunt
aque graꝝ ⁊ oleū pietatꝭ ⁊ miſericordie. Iu
xta illud. j. ad Cor. x. Bibebāt aūt de ſpirita
li ꝯſeq̄nte eos petra. petra aūt erat Chriſtus
Magnū fecit deus qn̄ Iordanis ꝯuerſus ē
ān ſuū fontē. vt habet̄ Joſue. iij. ⁊ etiā pſ. cxiij
Sꝫ maiꝰ fec in ꝟgine qn̄ antiquꝰ dieꝝ et ca
nus eternitate vidit ꝟginē: ⁊ retroceſſit ad i
fantiā diei vnius. ſicut ꝑdixit Daniel ꝓph̄e

ta. vij. ſui li. c. dicēs. Antiquus dieꝝ ſedit ⁊c̄
Et vt breuibꝰ oīa magna i creaturꝭ facta ꝯp
hendā: nihil in eis tā magnificū eſt: q̄n vno
ſolo actu ꝟgo gl̄ioſa om̄s exuperet. Maxi
mū em̄ oīm q̄ vnq̄ꝫ facta ſunt aut fiet: factū ē
in ꝟgine. qn̄ deꝰ q̄ fecit oīa: ⁊ a nullo eſt factꝰ
nec creatus: factus eſt filius ꝟginis: ⁊ exina
niuit ſemetipm formā ſerui accipiēs. ad Phi
lip. ij. O mirabiliſſima ⁊ ſtupendiſſima di
gnatio diuina: ꝙ in ꝟgine creatoꝛ factus ſit
creatura. deꝰ hō ⁊ hō deus. infinitꝰ factꝰ ſit fi
nitus. eternꝰ tp̄alis. īmortalis ⁊ ipaſſibil. paſ
ſibilis ⁊ morti ſubiectꝰ. ditiſſimꝰ paup ⁊ ege
nus. īmēſus puulꝰ ⁊ abiectꝰ. Quis vnq̄ꝫ au
diuit talia? natura nō capit. vſus neſcit. rō
humana nō cōphendit. caligant̄ oculi. ſtupe
ſcūt aures. turbant̄ oēs ſenſus. ecce ꝙ mūdus
pugillo ꝯtinet̄. ſpera cētro claudit̄. in centro
iacet circulus. de vaſe prodit figulꝰ. fonteꝫ ex
cedit riuulꝰ. ps excedit totū: lux mōſtrat̄ per
ignotū. ſtella gignit ſolē. ⁊ vna puella regit
deū. Dicit ḡ beata ꝟgo. Ille q̄ fac magna ⁊ i
ſcrutabilia ⁊ mirabilia quoꝝ nō eſt numerꝰ
vt dꝛ Job. ix. ⁊ cui inq̄t ꝓph̄a pſ. lxxxv. Tu
es deꝰ q̄ facis mirabilia. Et de quo etiā dꝛ pſ.
cxxxv. Qui facit mirabilia magna: fecit mi
hi mirabiliſſima ⁊ inextimabilia. Ūn̄ dice
re poteſt deo ipa ꝟgo bn̄dicta illd̄. pſ. lxxxix.
Miſcd̄ia tua magna ē ſup me. ¶ Sꝫ o ꝟgo
gratiſſima nūq̄d tu aliq̄d feciſti deo? Nūq̄d
vicē ei reddidiſti? Profecto ſi fas eſt dicere:
tu ſm̄ q̄d maioꝛa feciſti deo ꝗ̄ ipe deus tibi ⁊
vniuerſo generi humano. volo ḡ ego dicere
ꝙ tu ex humilitate reticuiſti. Tu em̄ ſolū ceci
niſti. Quia fecit mihi magna qui potens eſt
ego ꝟo cano ⁊ dico. Quia tu feciſti maioꝛa ei
q̄ potens eſt. Deus nāqꝫ hoīem de limo terre
formauit. Tu ꝟo bn̄iſſima ꝟgo deum de tuis
puriſſimis ſanguinibꝰ generaſti. ⁊ illum pu
riſſima carne tua coopuiſti ⁊ velaſti. Ūn̄ di
cere potes illd̄ Eccl̄i. xxiiij. Ego feci in cel. vt
oꝛiret̄ lumē indeficiēs ⁊ ſic nebula tegi omnē
carnē. Puriſſima āt caro tua ꝑualꝫ oībꝰ rebꝰ
mūdi. Itē deꝰ hoīeꝫ de fructibꝰ ꝑadiſi educa
uit. ⁊ tu ipꝫ deū pauiſti vbere de celo pleno. cu
ius lactꝭ vna gutta ꝑualet oībꝰ lignis ꝑadi
ſi, fructibꝰqꝫ oībꝰ totiꝰ mūdi. Deꝰ q̄ꝫ hoīem
pellicea induit veſte. ⁊ tu ꝟgo gl̄ioſa dei filiū
tuis pāniculis inuoluiſti. ⁊ poſtea tunica incō
ſutili induiſti q̄ ꝑualet oībꝰ tunicꝭ mūdi. Et
ſic diſcurrēdo ꝓbare poſſum: ꝙ tu virgo di
gniſſima ſm̄ quid multo amplioꝛa beneficia
ꝯtuliſti xp̄o ꝗ̄ deꝰ hoī in ſue creatiōis primoꝛ
dio. Sicut enim ꝗ̄to ꝑſona cui damnum ⁊

Quid Maria fecerit deo

iniuria inferꝛ ē maioris dignitatꝫ: tāto mai⁹
cenſeꝛ damnū maiorqꝫ iīuria.§.atrox.iſti.de
iniu.ꝛ.l.ptoꝛ.§.atroce.ff.co.ti. Ita beneficia
alicui collata tāto reputari debēt excellētiora:
q̄zto excellētioꝛ eſt pſona cui cōferūꝛ.ꝛ io tua
erga dei filiū obſeq̄a ꝛ illa q̄ ei bñficia ꝯtuli/
ſti digniſſima.excellētiſſima. atqꝫ qd̄ ammō
incōpabilia fuerūt.h̄ tñ vt tā magna facere
poſſes deo:fuit vnū de illis magnis q̄ fec̄ tibi
ipſi q̄ potēs ē:ꝛ ſanctū nomē ei⁹. O igiꝛ brā
p oēs generatōes hebreoꝝ:grecoꝝ: latinorū
ꝛ oīm generaliꝛ nationū ꝛ linguaꝝ. O ſctā
ſanctaꝝ.o pulcerrima ꝛ prudētiſſima femia
Et ſctm̄ nomē ei⁹ rū. Quid miꝝ ſi p nomē ſctm̄ ſuū fec̄ tibi tā
magna.tā ſtupēda tāqꝫ admirāda q̄ potēs ē.
None ipē eſt q̄ dixit Gen̄.xxxij. Quid q̄ris
nomē meū qd̄ eſt admirabile? Nōne ipē eſt
q̄ ait Exo.iij. Ego ſum q̄ ſum. h̄ nomē mihi
in eternū. Nōne ipē q̄ dixit Exo.vj. Nomē
meū adonay nō indicaui eis? Quia ḡ h̄ no/
men melliſluū indicauit tibi. fac vt etiā nob̄
eius ꝟtutem oſtendere digneꝛ. Fac vt ei⁹ no
men benedictū deuote frequenteꝛ a nobis:vt
dicat ipſe filius tu⁹ de nobis illud.ij. Paral̄.
vj. Elegi hieruſalē vt ſit nomen meum i ea.
O glīoſum nomē:de quo ꝓpheta inquit pſ.
cx. Sanctū ꝛ terribile nomē eius. Profecto
nullus vnq̄ꝫ hoc benedictū nomē tāta deuoti
one venerat⁹ eſt ſicut hec ſapiētiſſima tympa
niſtria noſtra.que illud Eccī.lj. dicebat deo
Laudabo nomē tuū aſſidue: ꝛ collaudabo il
lud in ꝯfeſſione. Vñ p ꝟtutē ipſi⁹ diuini no
minis ſe ad tantā altitudinē peruiniſſe pfiteꝛ
dicēſ. Fecit mihi magna q̄ potēs eſt ꝛ ſanctū
nomē ei⁹. Sup q̄b⁹ ꝟbis dicit Nicolaus de
lyra. Quicq̄d ſanctitatꝫ pōt cogitari: totum
eminētius eſt in eo. Hugo aūt cardinalis ex
ponit dicēs. Sanctū dꝛ ab effectu. qꝛ parti/
cipes ſui fac̄ ſanctos.i.firmos ꝛ mūdos:ac fi
naliter beatos. Iuꝛ illud Iohel̄.ij. Omis q̄
inuocauerit nomē dñi ſalu⁹ erit. ¶ Sequiꝛ
X aūt btā ꝟgo in cantico ſuo dicēs. Et miſeri/
Et mīa ei⁹ ꝛc. cordia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timētibus eū
In quib⁹ verbis cōnumerat bñficia cōiꝛ to
ti humano generi collata. Dicit ḡ. Et miſeri
cordia eius.ſ.in me inchoata.dilataꝛ:ꝯtinua
tur ꝛ multiplicaꝛ.a ꝓgenie.ſ.iudeoꝝ.in ꝓge
nies gentiū.i.in om̄es ꝓgenies mūdi quas
credituras ꝓuidit. Et h̄ eſt qd̄ ſubdit.timē/
tib⁹ eū. Nō mundū.nō diabolū ſm̄ ꝙ exhoꝛ
tatur dñs Math.x.dicens. Nolite timere
eos qui occidūt corp⁹ ꝛc. Et ita exponit Hu
go cardinalis ſup Lucā.vbi etiā dicit ꝙ ta/
lib⁹ timētib⁹ deū fit miſericordia ab ipo. Iu/
xta illud Malach.vl. Vobis timētibus no
men meū orieꝛ ſol iuſticie: ꝛ ſanitas in pēnis
ei⁹. Vñ Act̄.x.inq̄t beat⁹ Petr⁹. In veritate
comperi qꝛ nō eſt acceptoꝛ perſonaꝝ de⁹:ſed i
om̄i gēte q̄ timet deū accept⁹ eſt illi. Nicola⁹
ꝟo de lyra exponit. Et miſcd̄ia ei⁹.i.bñficiuꝫ
incarnationis qd̄ ex miſericordia dei factuꝫ
eſt. Vñ petebat Dauid dicēs. Oñde nobis
dñe miſericordiā tuā.quaſi diceret. Oſtēdi/
ſti potentiā in creatōe mūdi de nihilo ꝛ ſapi/
entiā tuā in mūdi gubernatōe ſic ordinata ꝛ
iuſticiā tuā in pctoꝝ punitiōe. ſicut in dilu/
uio ꝛ ſubmerſione ſodome ꝛ gomorre. Et iō
oñde nobis dñe miſericordiā tuā in filij tui
incarnatiōe.a ꝓgenie.ſ.iudaica. Quia ſic dꝛ
Ioh.iiij. Salus ex iudeis eſt. Quia incar/
natio dei facta eſt i ꝟgine iudea natiōe. Sꝫ
qꝛ bñficiū incarnatiōis ad totū mundū diſ/
fundiꝛ.ideo ſubdiꝛ. In ꝓgenies.ſ.omnium
nationū. Verūtñ qꝛ licet h̄ bñficiū incarna
tionis ſe extēdat ad oēs q̄ztū ad ſufficiētiam
nō tñ q̄ztū ad efficaciam.ſꝫ tm̄ ad iuſtos. Iō
ſubdiꝛ.timentib⁹ eū.ſ.timore filiali et caſto.
Hec ille. Beda ꝟo inq̄t. A ſpecialib⁹ ſe do/
nis ad generalia dei iudicia cōuertens: toti⁹
humani generis ſtatū deſcribit ſubdens. Et
miſericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timē
tib⁹ eū.quaſi diceret. Nō ſolū mihi fec̄ ma/
gna q̄ potēs eſt ſꝫ ꝛ in om̄i gēte qui timet de
um accept⁹ ē illi. Orige.autē ꝛ Aug⁹.inquit
Miſcd̄ia dei nō i vna generatōe ſꝫ i ſempi/
ternū extēdiꝛ a generatōe i generatiōꝫ. Ipſe
etenim de⁹ inq̄t Deuꝛ.v. Ego ſum dñs faci/
ens miſcd̄iam i multa milia diligētib⁹ me ꝛ
cuſtodiētib⁹ p̄cepta mea. Et idē hꝫ Exod̄.xx
ꝛ pſ.cxvj.dꝛ. Miſcd̄ia dñi manet i eternū
Grec⁹ ꝟo expoſitoꝛ ait. Et miſcd̄ia ei⁹.ſ.quā
hꝫ in generatiōe generationū:nr̄am tractās
ſalutē ſoli⁹ intuitu pietatꝫ. Mifereꝛ aūt nō
q̄litercūqꝫ ſꝫ his q̄s timoꝛ ei⁹ cōpeſcuit in q̄/
libet natiōe.vñ dꝛ.timētib⁹ eū. q̄ ſcꝫ ad fidē
ꝛ pñiam ꝯuertunꝛ. Nā q̄ obſtinati ſunt icre
dulitatꝫ vicio clauſerūt ſibi ianuā pietatis.
Theophil⁹ aūt dic̄. Vl̄ p h̄ inuit ꝙ timētes
deū miſcd̄iam ꝯſeq̄nꝛ i generatōe iſta.i.i pñ/
ti ſecl̄o.ꝛ i futura.i.i ſecl̄o futuro.i h̄ ſecl̄o cen
tuplū accipiētes.ꝛ i alio ml̄to maiora.ſ.vitā
eternā. Illis aūt q̄ non timēt deū nec pñiam
agūt de pctis ſuis:ſꝫ aſſidue peccāt:nō miſe/
reꝛ de⁹.c.diaconi.xciij.di. Quia facere miſe/
ricordiā malis nō ē aliud q̄ꝫ ipis fauere.xiiij y
q.vj.c.ſi res aliena. Progrediꝛ aūt ꝟgo bn̄/ Fec̄ potē
dicta i cātico ſuo dicēs Fec̄ potētiā i brachio tiam ꝛc.
ſuo ꝛc.vbi ait Hugo cardinalis.ꝙ qꝛ vt in

quit pſ. Uniuerſe vie dñi miſcdia ⁊ ꝟitas.
Jdõ ꝯmẽdata miſcdia dei i timẽtibꝫ eũ cõmẽ/
dat ꝟgo prudẽs iuſticiã in ꝯtẽptoribꝫ:oñdẽſ
qd mereant̃ ⁊ qd fiet illis dicẽs. Fecͣ poteñã
in brachio ſuo.i.potẽter ꝑ filiũ opatus eſt per
quẽ oĩa creauit ⁊ recreauit ⁊ glorificauit ⁊ po
teſtates aereas debellauit. Dr aũt filius bra/
chium pr̃is Quia ſicut a corpe exit brachiũ:
⁊ ab eodẽ. ⁊ a brachio manꝰ.ita a pr̃e filius ⁊
ab eodẽ pr̃e ⁊ filio ſpũſſcũs. Uñ Ecci.xxxvj
Filiꝰ dr brachiuꝫ patris — dr. Glorifica manũ ⁊ brachiũ dextꝫ. Jtẽ q̄a
ꝑ ipm opat̃ pater. Eſt aũt filiꝰ vt brachiũ fi/
guli q̄ vaſa glorioſa de luto facit. Juxta illud
Ecci.38. Figulus ſedẽs ad opus ſuum i bra
chio ſuo formabit lutũ:⁊ añ pedes ſuos cur/
uabit ꝟtutẽ ſuã. Jtẽ eſt vt brachiũ pugillis
q̄ pugnãdo brachiũ regꝫ egypti.i.diaboli cõ
fregit. Uñ dr Ezech.xxx. Fili hoĩs brachiũ
Pharaonis regꝫ egypti ꝯfregi ⁊c. Jtẽ eſt vt
brachiũ nutricꝫ ad portandũ puulos Jſa.xl
Jn brachio ſuo ꝯgregabit agnos. Et Oſee
xj.dixit deꝰ. Ego q̄ſi nutriciꝰ effraim in bra/
chijs portabã eos ⁊ neſcierũt ꝙ curarem eos
Jdõ dr Jſa.xxxij. Eſto brachiũ eoꝝ in mane
⁊c. Jtẽ fecͣ ipe filiꝰ dei poteñã i brachio ſuo i
cruce extẽſo.q2 diabolũ ſupauit ⁊ captiuos d̃
inferno liberauit.ac electos oẽs ad ſupna le
uauit. De pmo aũt ⁊ ſcdo dicͣ pſ. Qui pcuſ
ſit egyptũ cũ pmogenitꝫ eoꝝ: ⁊ eduxit iſrael
de medio eoꝝ i manu potẽti ⁊ brachio excelſo
De tertio aũt pdixit ipe dñs Joh.xij. Cum
exaltatꝰ fuero a terra oĩa trahã ad meipſum
De h̃ etiã brachio ſolũ electꝫ ſalutifere reuo
lãdo dr Jſa.liij. Et brachiũ dñi cui reuela/
tũ eſt? Hoc eſt illud brachiũ q̄ territi demõeſ
amittũt vires ſuas.iux̃ illud Exo.xv. Jrru/
at ſup eos formido ⁊ pauor in magnitudine
brachij tui. Fiãt imobiles q̄ſi lapis ⁊c. De
ipo etiã brachio fit mẽtio Job.xl.c.vbi dicit̃.
Si habes brachiũ ſicͣ deꝰ. De h̃ etiã brachio
inq̄t ppha deo pr̃i pſ.lxxvj. Redemiſti i bra
chio tuo ppl'm tuũ. Et pſ.lxxxviij. Jn brach
io ꝟtutꝫ tue diſpſiſti inimicos meos. Jpe ꝟo
deꝰ i eodẽ pſ.dicͣ de electo ſuo. Brachiũ meũ
ꝯfortabit eũ. Salomon q̄ꝫ Sap.v.inq̄t de
deo. Brachio ſctõ ſuo defendet illũ. Et.xvj.
eiuſdẽ li.c.loq̄ns deo de mal'.ait.ꝑ fortitudi/
nẽ brachij tui flagellati ſt̃ ⁊c. Jn iſto igit̃ bra
chio dei debẽt oẽs potẽtiam ⁊ fortitudinẽ atq̄ꝫ
Contra ponẽtes ſpem in homine — ſpem ſuã ponere. ⁊ nõ facere ſicͣ q̄dã q̄ ponũt
ſpem ſuã i hoĩbꝫ vl' rebꝫ mũdanis. Cõtra qdõ
ſcelꝰ inq̄t Hiere.ppha.xvij.ſui li.c.2 Maledi
ctus hõ q̄ ꝯfidit i hoĩe ⁊ ponit carnẽ brachi/
um ſuũ. ⁊ a dño recedit cor eiꝰ. De tali ecͣ dr

ij.Paral'.32. Cũ eo ẽ brachium carneũ. Et
Ezech.xxx.ait dñs. Cõminuã brachiũ eius
forte.i.qdõ ipe reputat eẽ validũ. vñ ⁊ Hiere
48. de tali ꝯfidẽte i hũano auxilio fragili dr
⁊ brachiũ eiꝰ ꝯtritũ ẽ. Cõtra ꝟo ẽ de ꝯfidẽte
in brachio diuio. Uñ inq̄t Orige. Timẽti/
bus ãt ſe fecͣ poteñã i brachio ſuo.q2 lꝫ infir/
mus ad deũ acceſſerꝫ:ſi timuerꝫ eũ pmiſſaꝫ ꝟ
tutẽ ꝯſeq̄rꝫ. Venerabil' ãt Beda exponẽs p
dicta ꝟba cãtici ꝟgial' ait.hũani generꝫ ſtatũ
deſcribẽs.qd ſupbi ⁊ qd hũiles mereãt̃ oñdit
di. Fecͣ poteñã i brachio ſuo.i.i ipo dei filio.
Sicͣ eñ tuũ brachiũ eſt q̄ oparꝫ:ſic brachium
dei dictũ eſt eiꝰ ꝟbũ ꝑ qdõ oparꝰ ẽ mdꝫ. The
ophilꝰ ꝟo dicͣ. Jn brachio ſuo.ſ.eiꝰ filio icar
nato poteñã fecͣ.q2 natura deuicta ẽ ꝟgĩe pa
riẽte ⁊ deo hũanato. ¶ Grecꝰ ãt inq̄t vel dicͣ. z
Fecͣ ꝑ facier poteñã.nõ vt dudũ ꝑ Moyſen
ꝯ egyptios.nec ꝑ angeluꝫ:vt q̄n mlta milia
rebelliũ pſtrauit aſſirioꝝ.nec q̄q̄ꝫ alio mediã
te.ſꝫ i ꝓpo brachio triũphũ docuit itelligibi/
les hoſtes ſupando.vñ ſeq̄t̃. Diſpſit ſupbos
Diſpſit ſupbos — mẽte cordis ſui. ꝗlibet mẽte elatã nõ pa/
rẽte eiꝰ aduẽtui.q̄ etiã apuit ⁊ vicioſas oñdit
ſupbas eoꝝ cogitatões. Cyrillꝰ ꝟo ait. Ma
gis ꝓpie demonũ hoſtil' caterua itelligẽda ẽ
hic.hos eñ ſeuiẽtes i t̃ra diſſipauit aduenies
dñs. ⁊ ꝯpeditos ab eis obediẽtie ſue reſtituit
Theophilꝰ ãt dicͣ. Põt etiã h̃ de iudeis itel/
ligi q̄s i oẽm diſpſit regiõꝫ ſicͣ nũc diſpſi ſũt
Hec ille. Uñ Nico.de ly.exponit. Diſpſit
ſupbos.i.legiſpitos ⁊ phariſeos q̄ fuerũt ſup/
bi mẽte cordis ſui ſpernẽtes ꝯſiliũ dei. vt dr
Lu.vij.c. Et idõ ipi cũ ceterꝫ iudeis.xlij.ãno
a paſſiõe xpi fuerũt capti ⁊ captiuati ꝑ Titũ ⁊
veſpaſianũ ⁊ ꝑ orbẽ diſpſi. Et loq̄t̃ h̃ ꝟgo de
futuro ꝑ modũ pteriti ꝓpt̃ certitudinẽ euẽtꝰ
ſue ꝓphie. Hugo ꝟo cardinal' exponit.diſp/
ſit ſupbos.i.diſpgi pmiſit.mẽte cordis ſui.i.
volũtatũ ac ſenſuũ diuiſitate. Sicͣ eñ mltitu
dinis credẽtiũ ẽ cor vnũ ⁊ aĩa vna. Act.iiij.
ſic ſupboꝝ ꝯrie ſt̃ opiones ⁊ volũtates ac ſen
ſus diuiſi. Uñ Prou.xiij.dr. Jnt̃ ſupbos ſp
iurgia ſt̃. Ul' expoãt̃. Diſpſit.i.ab inicẽ ſepa
uit.vl' exules a regno diuiſit ſupbos mẽte coꝛ
dis ſui.q.d.ñ dico apparẽtes ſupbos i exteri
ori hitu.ſꝫ ſupbos mẽte cordis ſui.i.q̄ hñt ſu
pbiã i volũtate iteriori. Sepe eñ apparꝫ ſup
bia i lõgis ⁊ pcioſis veſtibꝫ ⁊ i alijs actibꝫ ex
teriorıbꝫ:nec tñ ẽ i mẽte. ⁊ ſepe i curta ⁊ vili
tunica ẽ lõga ⁊ magna ſupbia. Uñ notãduꝫ
Duplex ẽ ſupbia — ꝙ ẽ duplex ſupbia.ſ.interior ⁊ exterior.ſicͣ eti
am eſt duplex hũilitas. Juxta illdõ Ecci.xix.
Eſt qui nequiter ſe humiliat ⁊ interiora eiꝰ

plena ſunt dolo. Sapbiens āt ſb hītu ſcītā/
tis ē ſumme deteſtād⁹.c.ħ ſcripſim⁹.xxx.diſt.
De⁹ aūt oīs iſtos ſupbos diſpſit.ſic̄ diſpſit
edificātes turrī babel ſup faciē vniuerſe terre
Ge.i.xj. Itē diſpdit luxurioſos.i.pmittit di
ſpgi a luxuria.nō tm̄ mēte cordis ſ3 etiā paſ/
ſiōe corpis.vn̄ ps.inq̄t. Diſpierūt in endor
q̄ interpratꝰ fons generatōis. Silr̄ diſpergit
auaros.i.diſpgi pmittit ab auaricia ⁊ mēte
⁊ corpe. Vn̄ Exo.v.dr̄. Diſpſus ē popul⁹ p
vniūſam t̄rā egypti ad colligendas paleas.
Recte āt diſpſus dr̄ auar⁹.q2 cuilib3 rei quā
poſſidet dat vnā ptē cordis ſui.⁊ iō Ecci.x.
ſcp̄tū ē. Auaro nihil ē ſceleſti⁹ In vita ei ſua
piecit itima ſua.i.cor ſuū. Vn̄ ps.in pſona
auari dic̄. Effuſus ſum ſic̄ aq ⁊ diſperſa ſunt
oīa oſſa mea Sic̄ em̄ de aq nihil remanet cū
effunditꝰ.ita de corde ſuo nihil remanet aua/
ro:ſ3 totū effunditꝰ exteri⁹ ſup reb3 ſuis. Hec
ille. Ego vo dico q3 cū radix oīs pctī ſit ſup/
bia. Ecci.x.p ſupbiā q̄ ē rebellio ꝯ deū itelligi
tur oīe pctm̄. Et iō b.vgo ī his vbis:diſp/
ſit ſupbos ⁊c̄.itellexit oēs pctōres q̄s de⁹ a fa/
cie ſua diſpdit.⁊ ad etnā dānatōz diſperdet
De q̄b3 exponi moralr̄ pt illō Gen.vj. Diſ/
perdā eos cū t̄ra. Et Nūe.xvj. Eos repente
diſpdā. Et ps.lxxvij.dr̄. In malicia eoꝝ diſ
perdet eos. Et ps.cxliiij. Oēs pctōres diſper
det. Et ps.lxxxviij.inq̄t ppha deo. Diſpſiſti
inimicos tuos. Et ps.xcj.dr̄. Diſpgentꝰ oēs
q̄ opantꝰ iniq̄tatē. Hoc āt nobis itimauit vt
hortaretꝰ nos ad pniaꝫ. Sciebat ei q3 ⁊ ſuper
bis ⁊ q̄buſcūq3 pctōrib3 ſe p pniaꝫ hūiliāti/
bus de⁹ idulget.iux̄ illō.ij.Paral̄.xij.vbi ip̄e
dn̄s inq̄t. Quia hūiliati ſr̄ nō diſpdaꝫ eos.
Vn̄ ⁊ ppha ait ps.lxxvij. Propici⁹ fiet pec/
catꝫ eoꝝ ⁊ n̄ diſpdet eos ¶ O igitꝰ pijſſima v
go q̄ nos ſic benigne admonuiſti:tu bn̄ videſ
vificatū eē de nob illō.j.Mach.xj. Diſperſi
ſunt vnuſq̄ſq3 ī locū ſuū. Vn̄ etiā dicere po/
tes illud.iij.Re.xxij. Vidi iſrl̄ diſpſum ī mō/
tem. Et illō.j.Paral̄.x. Dereliq̄rūt vrbes ſu
as:⁊ huc illucq3 diſpſi ſūt. Et illō Ecci.xlviij
Diſpſi ſunt ī oēꝫ terrā. Vides benigna dn̄a
q3 de grege filij tui.i.de ꝯgregatōe xpianoruꝫ
dici q̄dammō pt illō Iere.x. Ois grex eo/
rū diſpſus eſt.⁊ q3 multi q̄ deberēt eē ſcti ⁊ filio
tuo vniti p deuotōꝫ:ab eo receſſerūt.⁊ p pctm̄
diſpſi ſunt. Vn̄ de ill̄ dici pōt illō Tren.iiij.
Diſpſi ſr̄ lapides ſanctuarij:⁊ ip̄e bn̄dictus
paſtor nr̄ dicere pt illō Ezech.xxxiiij. Diſpſe
ſunt oues mee.roga igitꝰ ip̄m bn̄dictū filium
tuū q̄ nō vult mortē pctōrꝫ ſ3 vt magꝫ ꝯūtatꝰ
⁊ viuat. Ezech.xviij. De q̄ ſcp̄tū eſt Iſa.xj.

A
Oro ad
virginē ne
diſperga
mur

Diſpſos iuda colliget a q̄ttuor plagis terre.
Obſecra eū q̄ ꝯgregat iſrl̄. Iſa.lvj. Qui ex
te hūanat⁹ eſt vt filios dei q̄ erāt diſpſi ꝯgre/
garet ī vnū. Joh.ij. De q̄ etiā pdixit David
pgenitor tu⁹ ps.cxlvj.di. Diſpſiōes iſrl̄ cō/
gregabit vt nos ad ſe reuocare ⁊ ſibi vnire di
gnetꝰ Tu q̄3 o dn̄a nr̄a cui tā magna fec̄ q̄ po
tens eſt:ꝯgrega diſpſionē nr̄am.ij.Mach.
j.vt tecū magnificare dn̄m valeamus ⁊ exul
tare ī deo ſalutari nr̄o. Et nō ſim⁹ cū illis ſo/
ciati de q̄b3 in ſeq̄nti vſiculo cecinſti dicens
Depoſuit potētes de ſede. S3 de ill̄ hūilibuſ
q̄s exultādos pnūciaſti. ¶ Hec āt vbis bene
dicte vba exponēs Hugo cardinal̄ dic̄. De/
poſuit potētes de ſede.i.deponet.q2 gl̄ia pctō
rum ſterc⁹ ⁊ vmis.j.Machab.ij. Exaltauit
id eſt exaltabit hūiles. Per potētes aūt ħ in
telligi pn̄t ſupbi. Vn̄ glo.ſup pdicta vba in
q̄t. Potētes ſunt ſupbi q̄ ſup modū ſe extol/
lunt ⁊ nō in dei vtute ſ3 in ſua potētia confi/
dunt q̄ deponuntꝰ. Nā vt inq̄t Seneca in li.
tragediaꝝ. Supbos ſequitꝰ victor a tergo de
us. Et ſaluator ait Omis q̄ ſe exaltat humi/
liabitꝰ ⁊c̄.Mat.xxiij.⁊ Luc.xviij. Supbia
em̄ deorſum trahit.⁊ hūilitas ſurſum eleuat
xcvj.diſ.c.cū ad veꝝ. Merito aūt debēt hu/
miles exaltari ⁊ potētes depmi q̄ hūiles ⁊ im
potētes oppſſerūt.q2 q̄ ī vno aggrauatꝰ d3 in
alio ſbleuari.l.eū q̄.ff.de iureiur. Potētes eī
ſolēt impotētiū vires abſorbere.l.generaliter
ff.de fideiuſ.⁊ de ſolu.l.ſi duo.⁊.xvij.diſti.c.ſi
vir.⁊.lxxvj.di.ieiuniū.⁊.xiiij.q.j.c.rogam⁹
⁊ extra q̄ cle.vl̄ vouē.c.meminim⁹ ⁊.c.ruꝛſuſ
⁊ de ꝯceſ.pbē.c.auctoritate.li.vj. Myſtice āt
exponitꝰ ſcdm pdictū doctorē ſic. Depoſuit po/
tētes de ſede.i.demōes eiecit de celo.⁊ exalta/
uit hūiles.i.hoīes loco eoꝝ ſblimauit. Vnō
Ecci.x.dr̄. Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit:et
ſedere fec̄ mites p eis. Ex hoc autem pcedit
q3 demones ita inuident homib3.q2 homīes
tenēt p hūilitatē locū eoꝝ quē ipi amiſerunt
p ſupbiā. Vel p humiles intelliguntꝰ angeli
boni in ſede felicitatis eternalitꝰ exaltati.vt
ait mgr̄ Johes gerſon in octauo tractatu ſu
per Magnificat ī ſcda prītiōe. ¶ Itē depoſu
it potētes.i.iudeos.de ſede.ſ.l̄ralis itelligētie
in q̄ quieſcebāt:nō iueſtigātes ſpūalē intelli
gentiā.⁊ q̄ſi magiſtri docebāt. Vn̄ Math.
xxiij.inq̄t dn̄s. Sup cathedra Moyſi ſede
runt ſcribe ⁊ phariſei.⁊ exaltauit hūiles.i.gē
tiles ob humilitatē ad ſpūalem intelligētiaꝫ
ad pdicandū fidē euangelicam ſublimauit.
Vnde Eccl̄i.x.predictum fuit. Radices gē/
tium ſuperbarum areſecit deus.et planta/

B
Depoſu
it potēn/
tes

C
Judei ſr̄
depoſiti
de ſede

nit hũiles ex gẽtibꝰ. Et Mat. xxj. inqͣt ſal/
uator iudeis. Auferet a vob regnũ dei: ⁊ da/
bit gẽti facienti fructũ eiꝰ. Et hꝫ ſignificatũ fu
it .j. Re. iiij. vbi dꝛ ꝙ Hely ſacerdos ñ pote/
rat videre lucernã .ſ. ſpũalis intelligẽtie. ⁊ ce
cidit de ſella capta archa .i. finito ſacerdotio.
Vñ Heb. vij. inqͣt Paulꝰ. Trãſlato eñ ſa/
cerdotio: neceſſe ẽ vt ⁊ legꝭ trãſlatio fiat Hec
Hugo. Et iſta fuit expoſitio Nico. de lyra. q̃
ait. Depoſuit potẽtes de ſede. i. iudeos q̃ erãt
potẽtes i lege ⁊ pphetꝭ. dimittẽtes eos ex ſuo
demerito i pfundo erroris. ſcḋm ꝙ dꝛ Rom. xj
Cecitas ex pte ↄtingit i iſrl'. Et exaltauit hu
miles .i. gẽtiles hũilit' ⁊ deuote pdicatiõem
aplꝛoꝝ ſuſcipiẽtes. Cyrillꝰ ſꝰo pdictas expoſi
tiões approbãs inqͣt. Magna ſapiebãt de/
mones ⁊ diabolꝰ gẽtiliũ: ſapiẽtes phariſei et
ſcribe. hos tñ depoſuit. erexitq; humiliãtes ſe
ſb potẽti manu dei. dãs illis ꝟtutẽ calcãdi ſer
pentes ⁊ ſcorpiones. omnẽq; ptãtem inimici
Erãt ⁊ iudei qñq; ptãte ſuperbi. ſꝫ pſtrauit
hos incredulitas. ex gẽtibꝰ aũt ignobiles et
humiles p fidẽ ad pacẽ ↄſcẽderũt. Gregoriꝰ
aũt dicit. Deitatis tribunal noſter intellectꝰ
eſſe cognoſcit'. ſꝫ inique ptãtes poſt trãſgreſ/
ſionẽ incubuerũt pcordijs pthoplaſti tãq; i
ppo ſolio. Ob hoc ḡ venit dñs: ac ſpũs ini/
quos eiecit a ſedibꝰ voluptatũ. ⁊ pſtratus a
demonijs exaltauit eoꝝ ↄſciẽtias purgans ⁊
eoꝝ mentẽ ſtatuẽs ppriã ſedẽ. Hec ille. Hu/
go aũt cardinal' etiã exponit dicẽs. Depoſu/
it potẽtes de ſede. ſicut Paulũ ſupbientẽ de le
gali doctrina. ⁊ exaltauit humiles .i. ipm hu
milẽ iã factũ ad pdicãdũ fidẽ euãgelij ſubli/
mauit. Moraliter ãt ſcḋm eũdẽ: potẽtes ſunt — *In ſeↄfidẽtes deponit*
q̃ nõ in dei ſꝫ in ſua ꝟtute ↄfidũt. vt ſ. diximꝰ
De q̃bꝰ Iſa. lix. dꝛ. Cõfidũt in nihilum ⁊ lo
quũtur vanitates. Humiles ſunt q̃ ſe nihil
reputãt ⁊ i ſolo deo ↄfidũt. Illos igit' deponit
id eſt deijcit dñs. hos ſꝰo exaltat. Vnḋ Job
xij. dꝛ. Effudit oppſſionẽ ſup pncipes ⁊ eos
q̃ oppſſi fuerãt releuauit. Et tũc ꝟificat' illḋ
Eccl. iiij. De carcere catenisq; interdũ vnus
egredit' ad regnũ. ⁊ aliꝰ natꝰ i regno inopia
D ↄſumit'. ¶ Exemplũ aũt depoſitõis ſupboꝝ
in ſe ↄfidentiũ. ⁊ exaltatõis humiliũ habemꝰ
in Saul rege ſupbo depoſito. ⁊ Dauid hũili
ſublimato .j. Re. xv. ⁊ de Sobna de ſummo
ſacerdotio depoſito ⁊ Eliachim exaltato. vñ
Iſa. xxij. inqͣt dñs ipi ſupbo ſacerdoti i ſeↄfi
denti. Expellã te de ſtatõe tua ⁊ de miniſterio
tuo deponã te. ⁊ vocabo ſuũ meũ Eliachim ⁊
induã illũ tunica tua. ⁊ ptãtẽ tuã dabo i ma/
nus eiꝰ. Per potẽtes etiã itelligũt' vane glo

ſi q̃ i fama ponũt ſuã potẽtiã q̃ deponũt' a ſta — *Omnes potẽtes deponẽt'*
tu gl'e. ſic depoſiti fuerũt illi de q̃bꝰ dꝛ Gen. vj
Iſti ſũt potẽtes a ſecl'o viri famoſi ⁊c. Itẽ depo
nunt' illi potẽtes de q̃bꝰ inqͣt Lucanꝰ li. viij.
Virtꝰ ⁊ ſũma ptãs nõ coeũt. q̃ .ſ. ſunt vicio/
ſi. Itẽ deponũt' illi potẽtes de q̃bꝰ dꝛ Iſaie. v.
Ve q̃ potẽtes eſtꝭ ad bibẽdũ. Et p iſtos itelli
gunt' guloſi. Itẽ deponũt' iracũdi q̃ ſunt potẽ
tes i vindicta faciẽda. Vñ in figura dꝛ Iudi
cũ. v. Oẽs potẽtes i Eſebon pſtrauerũt. Eſe/
bon eñ iterptat' cingulũ triſticie vl' cogitatõ
meroꝛꝭ. ⁊ ſignificat iracũdos: triſtes ⁊ indi/
gnatos ⁊ cogitãtes ſe vlciſci de hoſtibꝰ. De/
ponũt' q̃ꝫ illi q̃ volũt eẽ potẽtes i hꝫ mõo ſup
alios: vt eos ↄculcare poſſint ⁊ oppmere: ſic
Nebroth. de q̃ dꝛ Gen. x. ꝙ cepit eẽ potẽs in
terra Et ibidẽ dꝛ .j. Paral'. j. Cũ eñ deus ſit
ſolꝰ rex potẽs. vt ait apl's .j. ad Thi. vj. Nõ
vult hanc ſuã potentiã ab aliq̃ vſurpari. Et
iõ deponit eũ q̃ illã pſumit vſurpare. Vnde
Eze. vij. dic'. Quieſcere faciã ſupbiã potẽtis
¶ E cõtrario ſꝰo exaltãt' hũiles. i. illi q̃ ſeipos — *E Hũiles exaltant'.*
viles reputãt. ac p oĩa diuĩe volũtatꝭ diſpoſi
tioni ſe ſbijciũt. ſuãtes illḋ .j. Pe. v. Hũili/
amini ſb potẽti manu dei vt exaltet vos i die
miſeratõis. Sc̃ptum eſt eĩ Eccl. xj. Sapiã
hũiliati exaltabit caput illiꝰ. Int' oẽs ãt hũi
les tu pncipatũ tenes o hũillima ꝟgo ancil
la dei. q̃ ſp dicere potuiſti cũ ppha. ps. cxxx.
Dñe nõ eſt exaltatũ coꝛ meũ neq; elati ſũt ocli
mei. Neq; ambulaui i magnis: neq; i mira/
bilibꝰ ſup me. Si nõ humilit' ſentiebã ⁊c. et
iõ ſup oẽs exaltata fuiſti. Quia eñ tu fuiſti
vt vallis depſſa p hũilitatẽ. iõ merito ſubli/
mari debuiſti. Sc̃ptũ ẽ eñ Eſa. xl. Oĩs val
lis exaltabit'. Quapropt' dicere potes illud
Eccl. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſũ i libano
⁊ q̃ſi cypſſus i mõte ſyõ. Quaſi palma exalta
ta ſum i cades. ⁊ q̃ſi platanꝰ exaltata ſum iux̃
aq̃s. ¶ Proſequit' aũt bñſſima ꝟgo i cãtico
ſuo di. Eſuriẽtes ipleuit bonis: ⁊ diuites di — *F Eſurientes ipleuit ⁊c.*
miſit ianes. Qḋ exponit Nico. de lyra di. ꝙ
p eſuriẽtes deſignãt' gẽtiles. q̃ cũ magno deſi/
derio ꝟbũ dei receperũt. Per diuites ſꝰo le/
giſperiti diuitijs ſc̃pturaꝝ pꝰ repleti. q̃s di/
miſit i nanes p excecatõꝫ coꝝ. ⁊ falſum itelle/
ctũ ſc̃pturaꝝ. Hugo ſꝰo cardinal' dic' ꝙ p eſu
riẽtes itelligũt' nõ ſolũ gẽtiles. ſꝫ etiã oẽs iu/
ſticiã ⁊ gl'iaꝫ deſiderãtes. iux̃ illḋ Math. v.
Bti q̃ eſuriũt ⁊ ſitiũt iuſticiã qm̃ ipi ſatura/
bũt'. Trãſſũptiue i. e. acceſſerũt. de ↄſe. di. ij. Et
de hꝫ in figurã hꝛ .iiij. Re. iiij. vbi Helyſeꝰ re/
pleri fec' vaſa vacua nõ pauca Et ad hꝫ addu
ci pt illud .j. Re. ij. Repleti pus p panibꝰ ſe

locauerūt ⁊ famelici ſaturati ſunt. Et Prouˋ.
xiij. dr. Juſtus comedit ⁊ replet aïam ſuam.
venter autē impioꝝ inſaturabilˀ. Vñ ſequitur
Et diuites .i. ſupbos. vel diuites ad lrãm di
miſit inanes .i. vacuos omi bono ⁊ ꝟtute. iu/
xta illud Gualterij i alexãdriade. Aufert pe
cunia mores. nõ auferre ſolet. Et hec itelligũ
tur de acqrentibꝫ diuitias ꝑ fas ⁊ nefas. q re
manẽt ꝓuati lumie diuie cognitiõis. ⁊ tene/
brati i pctis. c. nõne. xxxvij. di. Ad h etiã fac
ꝙ difficile ẽ ſilˀ ꝟtutes ⁊ diuitias poſſidere ⁊
onuſtꝰ pondere auri xpm pauperẽ nõ pt ſeq.
c. ſocrates. xij. q. ij. Et ita exponi pt illud. ps.
23. Diuites eguerũt ⁊ eſurierũt. Vlˀ expona
tur. inanes .i. fraudatos a ſpe ſua. Scptũ eſt
eni Job. 27. Diues cũ dormierit nihil ſecuꝫ
afferet. apiet oclos ſuos ⁊ nihil iueniet. ⁊ Sa
pientie. v. ſpes ipij qſi lanugo q a vẽto tollitˀ.
⁊ tãqꝫ ſpuma gcilˀ q a pcella diſpgitˀ. ⁊ tãqꝫ fu
mus q a vẽto diffuſus ẽ. ⁊ Apoc. iij. Tu dicꝫ
qꝛ diues ſuꝫ ⁊ locupletatꝰ ⁊ nulliꝰ egeo. ⁊ ne
ſcis qꝛ tu es miſer ⁊ miſerabilˀ ⁊ paup: cecꝰ et
nudꝰ. De tali etiã diuite inqt Proſper i li.
epigrã. Terrenis opibꝫ cũ diues gaudet ini
quꝰ. Verꝫ ſe miſeꝝ neſcit egere bõis. Cũ licꝫ
adũſis ceſſantibꝫ oĩa parcat. Lege tñ mortꝫ
ſit faciẽdꝰ iops. Merito ĝ tales diuites di/
mittũtˀ ianes. qꝛ terreni ſr. Terra at dr ianis
Eſurit auarus ⁊ vacua. Gen. j. Vñ Hiere. iiij. inqt ppha.
Aſpexi trã ⁊ ecce vacua erat. Itẽ remanent
auari ianes. qꝛ auarꝰ non iplebitˀ pecunia. vt
dr Eccl. v. Vñ Oracꝰ i eplis ait. Sp aua/
rus eget. ⁊ Hiero. i plogo pncipij biblie dic
Auaro deeſt tã qd hꝫ qꝫ qd ñ hꝫ. Auarꝰ ĝ cũ
nõ poſſit ipleri pecunia. nõ pt etiã i aliq alia
re impleri. qꝛ nihil alid amat. ⁊ ſeipm ⁊ aiaꝫ
ſuã vẽdit amore pecunie: vt ex ea impleat ar/
chã. Vñ Eccl. x. dr. Nihil ẽ ſceleſtiꝰ qꝫ ama/
re pecuniã. hic eni .ſ. amatoꝛ pecunie ex auari
cia: aïam ſuã venalẽ hꝫ. Ex qbꝫ pꝫ declaratio
huiꝰ ꝟſiculi Eſuriẽtes ⁊c. Sup q etiã dicit
glo Quia hũana pſpitas pcipue i honoribꝫ
potẽtatuũ. ⁊ i abũdãtia diuitiaꝝ ꝯſiſtere vi/
detˀ. poſt deiectõꝫ potẽtiũ ⁊ exaltatõꝫ hũiliũ
de diuitũ exinanitiõe. ⁊ paupeꝝ repletõe mẽ/
tionẽ fac. Baſilius ꝟo approbãs pdicta ait.
Diſpõit qdẽ nos pñs ꝟbũ etiã q ad ſenſibi/
lia: edocẽs reꝝ mũdanaꝝ icertitudinem. Ca
duca ſiqdẽ ſr hec ſic̃ vnda q ab ipetu vẽtoꝝ
Eſuriũt myſtice hincinde diffunditˀ. Intellectualitˀ at ſumẽ/
do eſuriebat genꝰ hũanũ exceptꝫ iudeis. hos
nãqꝫ ditauerat legꝫ traditio ⁊ ſcrõꝝ dogma/
ta pphaꝝ Quia ꝟo ñ hũilitˀ heſere ꝟbo hũa
nato: dimiſſi ſr ianes nihil deferẽtes. nõ ſidẽ

nõ ſciam. ⁊ ſpe bonoꝝ ꝓuati ſr. ⁊ a trena hie/
ruſalẽ ⁊ a vita futura excluſi. Qs ꝟo de gẽtibꝫ
fames ⁊ ſitꝫ ꝯtriuerat: cũ heſiſſent dño reple
ti ſr ſpũalibꝫ bõis. Hec ille. Glo autẽ dicit.
Qui etña toto ſtudio qſi eſuriẽtes deſiderãt
ſaturabũtˀ cũ xps appuerit i glia. ſꝫ q trenis
gaudẽt: i fine totiꝰ btitudis ianes dimittentˀ
Mgr ꝟo Joh. gerſon i tractu. ix. ſup magni ꝭ
ficat ait. Eſuries nob neceſſaria ẽſi tãtis qri
mus ipleri bonis. Eſuries aũt cauſatˀ ex eua
cuatõe ſtomachi a noxijs humoribꝫ. hãc ꝟo
pauptas ſpũs fac. Exemplũ habemꝰ ihu xpi
crucifixi: q nõ vult bibere vinũ ſecularꝫ dele/
ctatiõis. qꝛ mirratũ. qꝛ felleũ. qꝛ acetoſuꝫ eſt
ſpũi. Vñ dic cũ ppha. Renuit ꝯſolari aïma
mea: memoꝛ fui dei ⁊ delectatꝰ ſum. Hec ille
Qui iteꝝ ibidẽ inqt. Si eſuriẽtes implẽtˀ bo
nis. ſi bti ſunt q eſuriũt iuſticiã: cuꝫ btitudo
nihil alid ſit qꝫ dei fruitio. qd ẽ oẽ bonũ. cõſe
quẽs ẽ ꝙ eſuriẽtes de qbꝰ Maria loqtˀ ſint
bti. Dicit etiã ibi pdictꝰ doctoꝛ. Sic maria
ꝑ ceterꝫ purꝫ i via eſurijt iuſticiã: ſic ꝑ ceteris
purꝫ viatoribꝫ ipleta fuit bonis ex illo. i illo.
⁊ ꝑ illũ q ẽ oĩe bonũ dicẽs aïme ſue. Bñdic
aïa mea dñm: q replet i bonis deſideriũ tuũ.
¶ Quibꝫ at bonis repleta fuerit i hac vita: Quibus bõis maria fuerit impletaᷓ hac vita
ſbinfert idẽ doctoꝛ di. Maria ſic ꝑ ceteris i
via cognit: credidit ⁊ itellexit figuras legis ⁊
nature xpi ſacerdotiũ pſignãtes. ſic i illis aut
ꝑ illas mãducauit fruitiue bñdictũ fructuꝫ
vẽtrꝫ ſui. ⁊ ſpũalitˀ eiꝰ ſacrm. vñ exultauit ſpi
ritꝰ eiꝰ i deo ſalutari ſuo. et iteꝝ ait maria dũ
legebat dauid preꝫ ſuũ dicẽtẽ xpo filio ſuo.
Tu es ſacerdos i etñũ ſm ordineꝫ melchiſe/
dech. q .ſ. panẽ ⁊ vinũ obtulit. extũc itellige/
bat ⁊ mãducabat ſpũalitˀ h ſacrm bñdictum
vñ cecinit Magnificat aïa mea dñm. Iteꝫ
pſallẽs illd dauidicũ. Meoriã fec mirabili
um ſuoꝝ miſicoꝛs ⁊ miſatoꝛ dñs: eſcã dedit
timẽtibꝫ ſe. Credebat ⁊ itelligebat hãc eſcaꝫ
ſacralẽ figurari ⁊ i figura cõedebat eã ⁊ teſtm
ſpabat hereditatꝫ etñe. ⁊ ñ minꝰ refecta ẽ ⁊ i
pleta bonis hꝰ ſacri qꝫ pres antiq. de qbus ait
apls. ꝙ eãdẽ eſcã ſpũalẽ mãducauert. ⁊ eũdẽ
potũ ſpũalẽ bibert. Bibert at de ſpirituali cõſe
quẽti eos petra. petra at erat xps. q ẽ ꝟe pãis
q de celo deſcẽdit. Itẽ maria ſtãs vlˀ oꝛans in
tẽplo. aſpiciebat. credebat ⁊ itelligebat oĩs
oblatiões: victimas ⁊ holocauſta. Sacrifi/
cia inſup matutina ⁊ veſptina mãducãs im
plebatˀ bonis hꝰ bñdicti ſacri. etiã añ ꝯceptuꝫ
bñdicti fructꝰ vẽtrꝫ ſui. Et ſic itellexit filiuꝫ
ſuũ fuiſſe agnũ q occiſus eſt ab origie mũdi
ꝑut Johãnes in Apoc. loquitur. Sic reco/

lẽs ſacrificiũ abel ꝛ eiꝰ martyriũ. fruebaẗ xp̄o agno q̄ fuit figuraliẗ occiſus ĩ eo ĩ q̄ fuerũt ꝓmitie martyꝝ. q̄ꝫ fuit ꝟginitatꝭ ꝯſecratoꝛ. ꝛ dũ celebrabaẗ phaſe ſiue paſcha iudeoꝝ. celebrabat ꝛ ipiꝰ aĩa cũ exultatõe ſpũs paſca noſtrũ q̄d ĩmolatꝰ ē xp̄s. quē epulabaẗ ĩ azimiſ ſinceritatꝭ ꝛ ꝟitatꝭ fermẽto veteri relicto. ꝛ fermẽto malicie ꝛ neq̄tie. Itẽ q̄cunq̄ꝫ loco fuerit coꝛpaliẗ ĩ veſpe cene dñi comedit añ ꝛ poſt iſtitutõꝫ hꝰ ſacri veꝝ corpꝰ ꝛ bibit ſpũaliẗ verum ſanguinẽ filij ſui plꝰ appropĩate q̄ꝫ aplĩ receperũt. Itẽ veſpe dicte cene dicẽda ē frui corpe ꝛ ſanguĩe filij ſui plꝰ appropĩate q̄ꝫ ipſe xp̄s dꝛ ſe cibaſſe eodẽ pane ꝛ vino myſtice cõſecratꝭ. q꞉ nõ ĩ fide ꝫ ĩ clara viſiõe. nec in augmẽtũ caritatꝭ ſeipõ fruitꝰ ē. Itẽ dicto veſpe ꝛ ſi nõ fuit inſignata charactere ſacerdotalis officij. nihilominꝰ tũc ꝛ antea ꝛ poſtmodũ fuit ĩ regale ſacerdotiũ ꝑ ꝯſoꝛtibꝫ ſuis inũcta nõ q̄dẽ ad ꝯſecrãdũ ſꝫ ad offerẽdũ hãc hoſtiam purã: plenã ꝛ ꝑfectã ĩ altare coꝛdis ſui. ĩ q̄ ſꝑ ignis ardebat holocauſti. fuit eñ rubus ardẽs ĩcõbuſtꝰ. Itẽ plꝰ ꝯplacuit deo ꝛ plꝰ humano generi ꝓfuit poſt xp̄m bñdictũ fructũ ſiue filiũ ſuũ: offerẽdo ipm ſpõtanee in holocauſtũ ĩ ara coꝛdis ſui feruẽtiſſima charitate ſuccẽſi. q̄ꝫuis h̄ ꝓmiꝰ fieret in enigmatibꝫ et figurꝭ añ cenã hãc bñdictã fructus vẽtrꝭ ſui. Hec ille. Qui etiã ibidẽ alloq̄ꝰs ſaluatorẽ nr̄m ait illi. Iħu tua fruitio eſuriẽtes replẽs bonis ꝟtuoſiꝰ affecit Marie ſpm̄ q̄ꝫ coꝛpalꝭ ꝯtrectatio ꝛ lactatio ſuauiſſima tuij pſiꝰ q̄ es bñdictus fructꝰ vẽtrꝭ ſui. Rõ. q꞉ cũ ꝫ maioꝛi merito. Vñ exultauit ſpũs eiꝰ ĩ deo ſalutari ſuo. Et iteꝝ ait. Iħu tua fruitio ſeu mandu-

Quomõ mãduca-tio ſacramenti repleuit

catio mirabilioꝛ fuit ꝛ ꝟtuoſioꝛ ſuo mõ ĩ maria q̄ꝫ ſola ꝯtrectatio vꝭ viſio coꝛpalꝭ dum natus es ĩ bethleẽ Iude. dũ reclinatꝰ ſuꝑ fenuꝫ iacuiſti ĩ medio duoꝝ aĩaliũ ĩ pſepio q̄ſi pabulum iumẽtoꝝ. Et certe cõpatꝰ eſt hõ iumẽtis inſipiẽtibꝫ ꝛ ſilꝭs factꝰ ē illꝭ. q̄bꝫ dediſti cibũ. ꝛ ad q̄ꝝ vilia ꝛ ſoꝛdida coꝛda ſepe venis ꝯcinẽtibꝫ cũ eccl̄ia choꝛꝭ angloꝝ Glĩa in altiſſimis deo ꝛ ĩ terra pax hoibꝫ bone voluñtatꝭ Ibidẽ etiã ꝑdictꝰ doctoꝛ ſubnectit dicẽs. Iħu tua refectio dñi Maria recepit eccl̄ie ſacrm̄: etiã ſacramentaliẗ. maxie poſt aduentũ ſpũſ ſancti q̄ñ cepit h̄ ſacrm̄ freq̄ntari: fuit admirabilioꝛ ſuo mõ q̄ꝫ maternalis generatio ꝟbi dei. Hec eñ fruitio ſacramẽtalis ponit generatiõem ꝟbi dei ꝛ aliud multũ vltra in admiratiõem ꝛ vtilitatẽ oĩm a ꝓgenie in ꝓgenies timentibꝫ eũ. Ieſu tua fruitio ſacramẽtalis: q꞉ Maria impleta eſt bonis: exẽplar

erat ꝛ eſt oĩbꝫ fidelibꝫ ꝙ eſuriãt h̄ ſacrm̄. ꝛ impleanẗ bonis eiꝰ cũ fidei certiſſime firmitate Ieſu tua fruitio ſacramẽtalis ĩpleuit Mariam prius bonis q̄ꝫ obiret. ĩ. obuiã tibi xp̄o iret. ꝛ aſſumereẗ in celũ. Nec abhoꝛret a pietate fidei. ꝙ tu bñdictꝰ fructꝰ vẽtris ſui totus feſtiuꝰ adueniẽs dederꝭ ſibi ſicut poſtmodum Dionyſio ĩ carcere myſteriũ h̄ tui coꝛpis di. Accipe h̄ mr̄ mea q̄d mox cõplebꝫ tibi in regno meo. Hec ille. ¶ Recurramꝰ ḡ oms ad hãc bñdictiſſimã ꝟginẽ ꝛ dicamꝰ ei. O clauigeraria cellarioꝝ regꝭ pacifici O repleta oĩbꝫ bonis filij tui. Ecce ꝙ nos eſuriẽtes cõuertimur ad te eſurientẽ olim. ad te pauperẽ ſpũ: ꝛ humilẽ ancillã xp̄i. iã btãm: iã bñdictã per oẽs generatõẽs. Tu ḡ ꝑijſſima ꝟgo nũc eternis epulis ſꝑ abũdãtiſſime plẽa poꝛrige nobis panẽ de q̄ quotidie ſplẽdide epularꝭ. noli negare aliq̄ micaꝝ fragmẽta vlceroſis nobꝭ ꝛ mẽdicꝭ. q̄ꝝ ſunt tot lingue clamãtes ad tuam miſcdiam q̄t ſunt vlcera nr̄am oñdentia miſeriã. panẽ ḡ tuũ cũ eſuriẽtibꝫ ꝛ egenis comede. Thob. iiij. Imitare filiũ tuũ. q̄ aĩam tuã eſurientẽ ſatiauit bonis. ps̄. cvj. Qui dat eſcã eſuriẽtibꝫ. ps̄. 145. O igiẗ ꝟgo benigniſſima aĩam eſuriẽtẽ ne deſpexerꭍ Ecci. iiij Sꝫ frãge eſuriẽti panẽ tuũ Iſa. lviij. Aĩma eñ nr̄a eſuriẽs dabit tibi glĩaꝫ. Baruc. ij. c. ſi eã impleri facies bõis filij tui. Obſecra ḡ illũ vt nos nõ dimittat ĩanes bonis moꝛibꝫ ꝛ plenos pctĩs: ſic dimiſit illos diuites de q̄bus dꝛ Mich. vj. Diuites eiꝰ repleti ſunt ĩ iq̄uitate. Sꝫ fac nos ꝯſeq̄ illas veras diuitias de q̄bꝫ dic̄ aplꝭs Eph. iij. vt. ſ. det nobꝭ diuitias grẽ ſue. Fac nos ꝯſeq̄ ĩueſtigabiles diuitias grẽ xp̄i. vt ĩ eodẽ. c. inq̄t aplꝭs. Fac noſ hr̄e remiſſionẽ pctõꝝ ſm̄ diuitias grẽ eius. ꝛ adipiſci diuitias glĩe hereditatꝭ eiꝰ. Eph. j. ¶ Sequiẗ aũt in cãtico ꝟginali. Suſcepit iſrael pueꝝ ſuũ: recoꝛdatꝰ miſcdie ſue ꝛc̄. In q̄bꝫ ꝟbis btã ꝟgo tãgit bñficiũ ĩextimabile exhibitũ toti hũano generi cõiẗ. ſꝫ ꝑplo iſraelitico ſpãliter. Vñ exponit Nico. de lyra ſic Suſcepit iſralꝭ pueꝝ ſuũ. q꞉ deꝰ accepit carnẽ puerilẽ de populo iſrael. q̄d fuit bñficiuꝫ illi populo collatũ ꝑticulariẗ. maxime q̄ꝫtum ad credẽtes de populo illo. Recoꝛdatꝰ miſericoꝛdie ſue. Ad modũ eñ recoꝛdãtꝭ ſe habuit q̄ñ filiũ ſuũ patribꝫ antiq̄s ꝓmiſſuꝫ ĩ carne miſit. Iõ ſubdiẗ. Sic̄ locutꝰ eſt ad pr̄es nr̄os. ĩ. ad ꝑriarchas ꝛ ꝓphas Abraã ꝛ ſemini eius ſm̄ ꝙ dꝛ Geñ. xxij. In ſemine tuo benedicentur oẽs gẽtes terre. In ſecula. q꞉ caro humana permanebit generaliter deitati vnita. hec

P

Dño ad vt ipleamur bõiſ

I

Suſcepit iſrael pueꝝ ꝛc̄.

Ille. Hugo aūt cardinalis exponit ſic. Suſce
pit iſrl'.i.ppl's iudaicꝰ.puerꝫ ſuū.nō dr̄ dn̄m
qꝛ venit miſtraturꝰ nō dn̄aturꝰ. Math.xx.
Filiꝰ hoīs nō venit miſtrari ſꝫ miſtrare. vn̄
dicere debebāt iudei illō̄ Iſa.ix. Puer natꝰ ē
nob: ⁊ filiꝰ datꝰ ē nob ⁊c̄. Recordatꝰ miſcdie
ſue.i.ſibi ꝓmiſſe. Iuxͣ illō̄ Iſa.63. Miſera/
cionū dn̄i recordabor. Vl' ſic. Suſcepit iſrl'
puerꝫ ſuū.i.popolū iudaicū vl' magꝭ pplūm
xpianū videtē deū.ad ſanādū vt medicꝰ in/
firmū.iuxͣ illud pſ. Qui ſanat oēs infirmita
tes tuas. Vn̄ Ecci.38.dr. Honora medicū
ꝓpͤ neceſſitatē em̄ illū creauit altiſſimꝰ. Itē
ſuſcepit eū ad docēdū vt mgr̄ diſcipulū. Io.
xiij. Vos vocatꝭ me mgr̄ ⁊ dn̄e ⁊ bn̄ dicitis:
ſum etenim. Vn̄ pſ. inqͭt. Qui docet hoīem
ſciam. Et iterꝫ. Beatꝰ hō quē tu erudierꝭ do
mine: ⁊ de lege tua docuerꝭ eū. Itē ad regēdū
vt gubernator regit nauē Vn̄ dicebat ꝓpha
pſ.22. Dn̄s regit me ⁊ nihil mihi deerit Itē
ad paſcēdū vt paſtor gregē ſuū. vn̄ dicebat
Joh.x. Ego ſum paſtor bonꝰ. ⁊ Iſa.xl.dr. ſic
paſtor gregē ſuū paſcet ⁊c̄. Itē ad lauādum
pollutū.iuxͣ illō̄ Apoc.j. Ipe dilexit nos ⁊ la
uit nos a pctīs nr̄is ī ſanguie ſuo. Itē ad ſol
uēdū vinctū de carcere pcti ⁊ īferni. ⁊ illumi/
nādū cecū.iuxͣ illō̄ pſ. Dn̄s ſoluit ꝯpeditos
dn̄s illumiat cecos. Itē ad ditādū pauperē
Vn̄.ij.Cor.viij.ait apl's. Propͤ vos egenꝰ
factꝰ ē cū eſſet diues: vt illiꝰ inopia nos diui
tes eſſemus. De h̄ etiā dr.j.Re.ij. Dn̄s pau/
perem facit ⁊ ditat. pauperē fac ſpū ꝓprio. ⁊
ditat ſpūſcō. pauperē fac ad modicū ⁊ ditat
in eternū. His modis ſuſcepit iſrael puerū
ſuū. Vn̄ pſ. rogabat dicēs. Suſcipe dn̄e ſ/
uum tuū in bonū. Aliqn̄ em̄ puer accipitͬ pro
ſeruiēte vel p ſuo.l.pueri.in ꝑn.ff.de ꝟ.ſig. ⁊
le.iij.l vxorem.§.teſtamēto.⁊ nō.i.c.i veteri.
lxxvij.di. Recordatꝰ miſcdie ſue.i.ꝓmiſſiōis
ſue miſericordiͤ factē ⁊ miſcditer adimplēde
Abacuc.iij. Cū iratꝰ fueris miſcdie recorda
beris. Sequitͬ. Sic locutꝰ eſt ad pr̄es nr̄os.
quibꝫ ꝓmiſit ſe filiū ſuū daturꝫ. Abraam ⁊ ſe
mini eius.i.imitatoribꝫ eius. Nā Roma.ix.
inquit Paulꝰ. Nō om̄es q̇ ex iſrael ſunt: hi
ſunt iſraelite. neqꝫ q̇ ex ſemie ſunt abrae om̄s
ſunt filij Abrae. Non em̄ filij carnis hi filij
dei ſunt. ſed qui ſunt filij ꝓmiſſionis extimā
tur in ſemie. Et ad Gal.iij.dr. Qui ex fide
ſunt hi ſunt filij Abrae. Et notāter nomina/
uit Abraā in particulari.qꝛ ei ter fuit facta
ſpālis ꝓmiſſio de xpo naſcituro.vt ptꝫ Gen̄.
xviij.xxj.⁊.xxij. Itē vt hꝫ Gen̄.xviij. ipe abra
am tres vidit ⁊ vnū adorauit.quē p ſpūꝫ itel
lexit gerere figurā filij dei incarnādi. Itē ſpe/
cialiter exprimitͬ.qꝛ ꝑmꝰ apte ꝑdicauit fideꝫ
Vn̄ etiā dr pr̄ fidei nr̄e.ad Roma.iiij. In ſe
cula. Quia gl'ia beatoꝝ nūqꝫ deficiet: ſꝫ ī eter
num durabit. Vel in ſecula.i.ſemini duratu
ro in ſecula. vel miſcdiam ꝯſecuturo in ſecu Puer ꝑ
la ſecl'oꝝ. Nos aūt dicere poſſumꝰ ꝙ in ſacra xpo ſuit.
ſcriptura aliqn̄ puer accipitͬ p paruulo Ihu
vt in miſſa natiuitatꝭ eiꝰ dū canitͬ. Puer na
tus eſt nob ⁊c̄. Dr aūt puer q̄ſi purꝰ aer a pu
ritate. ſm Arch. in.c.j.de de.egro.lib.vj. Et
ſm Albricū de roſate ī ſuo repertorio in ꝑmo
alphabeto.ī ꝟbo puer. Puer ꝑ xpo ſic poteſt
ethimologizari. Per p.patris.ꝑ v.ꝟbū.ꝑ e
eternaliter.ꝑ r.regnās ſignificatͬ. Vel per p.
partꝰ.ꝑ v.ꝟgis.ꝑ e.hereditatē.ꝑ r.reſtituēs.
Vel ꝑ p.paſtor.ꝑ v.verus.ꝑ e.errātes.per r.
recōcilians vl' reuocās. Vel ꝑ p.panis.per v
viuus.ꝑ e.eſuriētes.ꝑ r.reficiēs. Ipe em̄ ē il/
le q̇ corpe ſuo ⁊ pcioſo ſanguie reficit om̄es fi
deles. Et h̄ ꝑdixit ꝓphetice bt̄ā ꝟgo dū ceci/
nit. Eſuriētes impleuit bonis.i. īplebit mo/
re ꝓphetico. Predicta aūt expoſitio Hugo/
nis accepta eſt a gloſa ſup Magnificat In
qua expoſitōe hꝰ penultimi ꝟſiculi dr. Poſt
generalē diuīe pietatꝭ ⁊ iuſticie ꝯmemoratio
nē ad ſingularē noue īcarnatōis diſpēſatiōꝫ
ꝯuertit ꝟba di. Suſcepit iſrael puerꝫ ſuum.
quaſi medicꝰ egrū. viſibilis in hoīes factꝰ vt
faceret iſrael.i.videntē puerū ſuū. Et addit
Beda. Obedientē.ſ.⁊ humilē. Nā q̇ cōtem
nit humiliari nō poteſt ſaluari. Baſilius ꝟo
dicta in ꝑcedētibꝫ approbās ait. Iſrael dicit
nō materialē quē ſola nobilitat appellatio:
ſed ſpiritualē qui nomē fidei retinebit: hn̄s
oculos tendētes ad deū viuendū ꝑ fidē. Po
teſt etiā ad iſrael carnalē hoc aptari: cū ex eo
quaſi infiniti crediderint. Hoc aūt fecit deꝰ
recordatꝰ miſericordie ſue. Sicut locutꝰ eſt
ad patres noſtros Abraā ⁊ ſemi eiꝰ in ſecula.
Nā abrae dixit deꝰ. Statuā pactū inter me
⁊ te. ⁊ ſemē tuū poſt te in generatōibus ſuis
federe ſempiterno. vt ſim deꝰ tuꝰ ⁊ ſemis tui
poſt te. cuiꝰ ꝓmiſſionis dei genitrix recorda/
ta memoriā fecit Beda ꝟo etiā inqͭt. Semē
aūt dr nō carne ꝓgenitꝰ ꝗꝫ fidei eiꝰ veſtigia
ſecutꝰ. cui aduētus ſaluatoris in ſecula ꝓmiſ/
ſus eſt. Illi em̄ dicuntͬ filij Abrae q̇ eiꝰ fideꝫ
imitantͬ.xxij.q.ij.§.item opponitͬ. Vn̄ ſalua
tor Joh.viij.inqͭt. Si filij abrae eſtis: opera
abrae facite. Gloſa aūt expōnēs in ſecula ait.
Quia ipa ꝓmiſſio hereditatꝭ nullo fine clau
detur: ⁊ vſqꝫ in finē ſeculi credētes nō deerūt
⁊ beatitudinis gl'ia erit ꝑhennis. Si aūt q/

ratur: quare deꝰ ꝑmo ꝓmiſit abrae incarnati
onem filij ſui? Poſſumꝰ inť alias cauſas aſſi
gnare vltra ꝑdicta. ꝙ qꝛ ipe fuit ꝑmus q̄ pſbr
id eſt ſenioꝛ appellatꝰ eſt. vt dꝛ i. c. vl. lxxxiij.
diſ. Iō Jeſus puer illi merito eſt ꝑmo ꝓmiſ/
ſus. ¶ O igiť ſanctiſſima ỽgo cuiꝰ meritꝭ et

k
Pᵒ ad mariā vt ſuſcipiat nos ſpū/ alit iſrael vt puez

interuētu ſuſcepit deꝰ puez ſuū iſrael. qui (vt
dictum eſt) interp̄tať videns deū. fac ⁊ me vi
dere deū filiū tuū. fac vt in lumine tuo videā
lumē. Tu em̄ Maria. i. illuminās vel illu/
minata vocarꝭ. fac ḡ etiā me illuminatū ⁊ vi
dentem. vt mihi dici poſſit illud Geñ. xxxij.
Jſrael appellabiť nomē tuū. Deꝰ em̄ filiꝰ tu
us bona ꝓmiſit iſraeli. Numeri. x. Fac vt in
me verificeť illō Deuť. xxxiij. Beatꝰ tu iſrael
q̇s ſilis tui? Diligit em̄ deꝰ iſrael ⁊ vult ſal/
uare eū in eternū. ij. Para. ix. Et i iſrael ma/
gnum nomē eiꝰ. ps. 75. Vñ ipe inq̇t Jſa. xix
Hereditas mea iſrael. Fac vt ſim ille d̄ quo
dꝛ Jſa. xlv. Jſrael ſaluatus eſt in dn̄o ſalute
eterna. Fac vt ſim ille de q̄ dꝛ Oſee. xiiij. Jſ/
rael germinabit q̄ſi liliuꝫ. Et Baruch. iiij.
Jſrael dilectio ſibi. Ita vt mihi dicat filiꝰ tu
us deꝰ meꝰ illō Sopho. iij. Jubila tu iſrael.
Et illud Joh. j. Ecce ỽe iſraelita in q̄ dolꝰ nō
eſt. Sꝫ nō ſufficit ꝙ ſim iſrael niſi etiā puer
fiā. i. innocētia humilitate ⁊ obediētia: qualꝭ
appellatꝰ eſt Dauid annoſus. ⁊ Abraā cente
narius. Ecce em̄ o ỽgo digniſſima ꝙ deꝰ me/
us ꝓ ſalute mea factꝰ ē puer tuꝰ. Vñ Mat.
ij. de magꝭ dꝛ. Inuenerunt puez cū Maria
mr̄e eius. Et in eodē. c. dꝛ Joſeph ab angelo
Tolle puez ⁊ mr̄em eiꝰ: defuncti ſunt em̄ q̇ q̄
rebāt aīam pueri. Et Lu. ij. etiā dꝛ. Cū com
pleti eſſent dies octo vt circūcidereť puer. et
ibidē. Cū inducerēt puez ieſum ⁊c. Et iterū
Puer aūt ieſus creſcebat ⁊ ↄfortabať ⁊c. Cū
igiť ſilitudo ſit cā amoris. viij. ethicoz. non
eſt miz ſi puer tuꝰ ita pueros diligit. Unde
Lu. xiij. dꝛ. ꝙ ieſus apprehēdens puez: ſta/
tuit illū ſecꝰ ſe: ⁊ ait diſcipulꝭ ſuis. Quicūq̄
ſuſcepit puez iſtū in noīe meo: me ſuſcipit. et
Mat. ix. etiā dꝛ. ꝙ accipiēs puez ſtatuit eū
in medio diſcipuloz. quē cū cōplexꝰ eſſet ait.
Quiſq̇s vnū ex hmōi puerꝭ recepit in nomi
ne meo: me recipit. Itē Lu. xviij. ſcriptū eſt
ꝙ offerebant infantes ad illū vt eos tāgeret.
Quō cū viderēt diſcipuli increpabant illos.
Jeſus autē ↄuocans eos dixit. Sinite pue/
ros venire ad me ⁊ nolite eos vetare. talium
em̄ eſt regnū dei. Et poſtea intulit di. Quicū
q̄ nō recepit regnū dei vt puer: nō itrabit in
illud. Et itez Mat. xviij. dꝛ ꝙ querētibus
diſcipulis q̇s maioꝛ eſſet in regno celoz? Je

ſus aduocās puulū: ſtatuit eū i medio eoz. ⁊
dixit illis. Amē dico vob: niſi ↄuerſi fueritis
⁊ efficiamini ſicut puuli: nō intrabitꝭ i regnum
celoz. q̇cūq̄ ḡ hūiliauerit ſe ſic̄ puulꝰ iſte: hic
maioꝛ eſt i regno celoz. Quia ỽo diſcipuli h̄
audito effecti ſunt ſic̄ puuli. iō dn̄s meꝰ ⁊ fili
us tuꝰ o ỽgo bn̄dicta eos poſtea appellabat
pueros dicēs Joh. xxj. Pueri nūq̇d pulmē
tum haberꝭ? Marie aūt b. Johes euāgeliſta.
⁊ ipe filiꝰ tuꝰ adoptiuꝰ ⁊ tibi a filio tuo depu
tatus vt puer effectꝰ erat. de q̄ vt canit eccl'ia
dicit idem filiꝰ tuꝰ. Ecce puer meus dilectuſ
quē elegi. poſui ſup eū ſpm̄ meū. ¶ Fac ergo
⁊ me eſſe talē puez. ⁊ non de illis de q̄bꝫ dꝛ. j.
Coꝛ. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibꝫ. nō inq̄
illū puez malū de q̄ dꝛ Jſa. lxv. Puer centū
annoz morieť. Et de q̄ dꝛ in. c. Paulus. ij. q.
vij. Maledictus puer centū annoz. Nō de
illis malis pueris q̇ ferēt vrina. Per vrinam
aūt fetentē que de coꝛpe egrediť: ſignificātur
exterioꝛa opa mali exempli. Cōtrariū aūt fa
ciebat apl's Paulꝰ tāq̄ bonꝰ puer dans om
nibꝫ odoꝛē ſuauē boni exēpli. Vñ dicebat. ij.
ad Choꝛ. ij. Chriſti bonus odoꝛ ſumus i om
ni loco. Non etiā facias me effici de illis pue
ris qui ſunt timidi ad bonū aggrediendum
⁊ peragendū. iuxta illud Judicum. viij. Ti
mebat: quia puer adhuc erat. Non de illis
de quibꝫ dꝛ. j. Re. ij. Erat peccatū pueroruꝫ
grande nimis corā dn̄o. Nō de illis q̇ ſterco
rizant mō in lecto. mō in gremio matris. ⁊ ſi
gnificant luxurioſos ⁊ corruptiōi carnali de
ditos. iuxta illud Johel. j. Cōputruerūt iu
menta in ſtercoꝛe ſuo. Et eiuſdē libri. iij. cap.
Poſuerūt puez i ꝓſtibulo. Talis fuit q̇daꝫ
puer q̇ in ſeptimo anno generauit filiuꝫ. De
q̄ ꝑ glo. xx. q. j. c. in ſumma. ⁊ ꝑ doc. in. c. iij. de
deſpon. impu. ⁊ i. c. ſi. de eo q̇ cogno. ↄſan. vxo.
ſue. ⁊ ꝑ Hoſti. in ſumma. in ti. de peni. §. cui
ↄfitēdi. §. cui pueri. Nō de illis qui ſemꝑ ha
bent facies ⁊ manus imūdas. Per faciē aūt
ſignificať ↄſciētia qua cognoſcimur a deo co/
gnitione approbatōis q̄ eſt bona. Per ma
nus ỽo ſignificanť actōes coꝛpales. Cōtra
ỽo boni pueri haberēt faciē id eſt ↄſcientiā mū
dam quā ſepe lauāt ꝑ confeſſionē: ſeruantes
conſilium ꝓphete dicentis Jſa. j. Lauamini:
mundi eſtote ⁊c. Et ſaluatoris noſtri qui ait
Mat. vj. Faciē tuā laua. Similiť habent
manus. i. actōes coꝛpales impollutas. cuſto/
diētes illud Geñ. xxxviij. Manꝰ vias ſuas
te inoxias. Nō etiā facias me effici de illꝭ pu
eris qui ſtant in luto. i. dediti ſunt terrenis q̄
tanq̄ lutū ſunt in cōparatōe celeſtiū. Juxta

l
Pᵒ ad ỽginē ne ſit vl' efficiatur de malis pueris

illud Sap.vij. Tāq̄ȝ lutū extimabit̄ argen
tū i ꝯpatōe illi⁹. Boni āt pueri rogāt deum
cū ꝓpha ps.lxviij.di. Eripe me de luto vt nō
infigar. Nō facias me effici de illis pueris q̄
ſunt debiles ad opa ꝟtutū. Iuxͣ illud Iſa.xl.
Deficiēt pueri ⁊ laborabūt. ⁊ iuuenes infir/
mitate cadēt. De h̄ etiā h̄r Treñ.ij. vbi dici
tur. Cū deficeret puul⁹ ⁊ lactēs i plateis. nō
de illis q̄ generāt ꝟmes. Per ꝟmes aūt q̄ ro
dunt viſcera ⁊ inteſtina ſignificāt̄ ſecrete de/
tractiōes ⁊ crudeles infamatōes impiorum
Vñ.ij. Mach.ix.d̄r. q̄ de corpe ipi̇ Antio/
chi ſcaturiebāt ꝟmes. Nō de illis q̄ nō habēt
verꝫ iudiciū rōnis. Et iō nō accipiūt̄ i teſtes
l.iij.§.lex iulia.ff.de teſti.⁊ inſti.de teſta.§.te/
ſtes.⁊.iiij.q.iij.c.j.⁊.ij. Nō de illis q̄ dant ꝑ
cioſum iocale ꝑ pomo. De q̄bꝰ dicit̄ Treñ.j.
Dederūt pcioſa queq̄ȝ ꝑ vino ⁊c̄. Nō de ill'
q̄ a mane vſq̄ȝ in ſero ſemp comedūt. ⁊ ſigni
ficant guloſos. de q̄bꝰ d̄r Iſa.lvj. Canes im
pudētiſſimi neſcierūt ſaturitatē. Nō de illis
q̄ nō clare loquunt̄. Iuxta illud Hieremie.j.
Puer ego ſum: neſcio loq̄. Trāſſumptiue in
ca.in ſcripturis.viij.q.j. Itē neſciūt vocare
patrē ⁊ mr̄em. Iſa.viij.ſ.celeſtē in orōibꝰ ſuiſ
⁊ neſciūt eum laudare. ſicut eis pcepit ꝓpha
pſ.cxiij.dicens. Laudate pueri dominū ⁊c̄.
Nō de illis q̄ multū dormiūt. de q̄bꝰ d̄r Iſa.
lvj. Dormiētes ⁊ amātes ſomnia. Multuȝ
etiā dormire eſt multū in peccatis iacere.ar.
in.c.ponderet.l.diſt. Non de illis qui magꝭ
diligunt nutricē etiā ſeruā q̄ȝ mr̄em. id eſt q̄
magis amant laudari q̄ȝ corrigi ⁊ reprehen/
di. Nihil aūt eſt miſerius illo qui vanis lau
dibus ⁊ adulationibus delectatur.c. Nihil.
lxxiij.diſ. Non de illis de quibꝰ d̄r Prouer.
xxij. Stulticia colligata eſt in corde pueri.
Non ſicut ille cui inq̄t Ouidius in.j.de re/
medio amoris. Tu quer es: nec te quicq̄ȝ niſi
ludere oportet. Lude: decent animos mollia
regna tuos. Nō de illis q̄ ſeipſos diſperdūt.
⁊ ad domū reuerti neſciūt. domū ſcȝ celeſtem
errātq̄ȝ i deſerto hui⁹ mūdi. Iuxta illud pſ.
cvj. Errauerūt in ſolitudine ⁊ viā ciuitatis
habitaculi nō inuenerūt. Non de illis q̄ iui/
cem rixant̄. Iuxta illud Geñ.xxv. Collide/
bāt i vtero ei⁹ puuli. Nō de illis q̄ clamoroſi
ſunt. Iuxta illud Exo.ij. Cernēs puulū vagi
entē. Sȝ fac me puerorꝫ malorꝫ impfectiōes
euitare cū Paulo.q̄.j.ad Cho.xiij.dicebat
Cum eſſem puulus loquebar vt paruul⁹.ſa/
piebam vt puulus.cogitabam vt paruulus
Cū aūt fact⁹ ſum vir: euacuaui q̄ erāt puuli.

M ¶ Fac etiā me eſſe d̄ illis pueris q̄ puero tuo
Ieſu aſſimilant̄.q̄ ſunt innocētes: ſeruantes
illud.j.ad Chorꝫ.xiiij. Malicia puuli eſtote
Scriptū eſt em̄ Iob.xxij. Saluabit̄ innocēs
mūdicia manuū ſuarꝫ. Fac vt ſim de illis de
q̄bꝰ d̄r Dañ.j.in quibꝰ nulla ſit macula. Itē
de illis qui paucis ꝯtenti ſunt. ſciētes ſcṗtuȝ
eſſe Ecci.xix. Initium vite hoīs aqua et pa/
nis ⁊ domus ꝓtegens turpitudinē. Vñ apo
ſtol⁹ q̄ bon⁹ puer erat dicebat.j.ad Thi.vj.
Habētes alimēta ⁊ q̄bꝰ tegamur his ꝯtenti
ſimuſ. Et ſic ſuauit ſobrietatē boni filij. Qui
etiā in limo ſiue i puluere ſedēt: ſuātes illud
Iſa.xlvij. Deſcende: ſede in puluere. Et ſic ſ
uant humilitatē. q̄ȝ hūilē ſpū ſuſcipiet glīa.
Prouerb.xxix. Fac o mr̄ dei btiſſima vt dice
re poſſim illud.iij. Re.iij. Ego ſum puer ꝑ/
uulus.ſ.humilitate. Itē vt ſim de illis bonis
pueris q̄ motus carnis nō ſentiūt: ⁊ caſtita/
tem pfectā ſuāt De q̄ d̄r Sap.vj. Cuſtodia
legū ꝯſummatio incorruptōis. Incorruptō
aūt facit eſſe ꝓximū deo. Et adimplēt ꝯſiliū
apl'i dicētis.j.ad Thi.j. Teipm caſtū cuſto
di. Fac me eſſe de illis puerꝭ de q̄bꝰ d̄r.j. Re.
xij. Mūdi ſunt pueri a mulieribꝰ. Itē de ill'
q̄ largi ⁊ liberales ſunt etiā canibꝰ. vñ Ma
thei.xv.d̄r. Catelli edūt de micis dominorū
Sciūt em̄ q̄ Prouer.xxij.ſcṗtū ē. Victoriā
⁊ honorē acq̄rit q̄ libēter dat munera. Unde
ſeruāt illud ꝯſiliū dn̄i dicētis Lu.vj. Omi
petēti te tribue. Qui obediūt parētibꝰ. Iuxͣ
illud Ecci.iiij. Filij ſapiētes eccleſie iuſtorū
⁊ natio illorꝫ obediētia ⁊ dilectio. Iō dicit̄.j.
Pe.j. Quaſi filij obediētie ⁊c̄. Scṗtū eſt em̄
prou.xxj. Vir obediēs loquet̄ victoriā. Qui
amāt ſe mutuo. q̄ȝ Ecci.xiij.d̄r. Om̄e aīal
diligit ſil'e ſibi. Et ſic hn̄t charitatē. ⁊ ſunt ꝟi
diſcipuli ſaluatoris q̄ ait Ioh.xiij. In h̄ co/
gnoſcēt om̄es q̄ diſcipuli mei eſtis ſi dilecti/
onem ad inuicē habueritꝭ. Qui nō ꝯfidūt i
ſe ſed in p̄re ſuo.ſ.celeſti. Sciūt em̄ ſcriptum
eſſe Hiere.xvij. Maledict⁹ q̄ ꝯfidit i hoīe
⁊ ponit carnē brachiū ſuū. ⁊ bn̄dictus vir qui
ꝯfidit in dn̄o. Vñ vnuſquiſq̄ȝ eorꝫ dicit cuȝ
ꝓpheta pſ.x. In dn̄o cōfido ⁊c̄. Qui clamo/
rem de iniurijs ſibi illatis referūt patri ſuo.
ſcȝ celeſti. Iuxta illud pſ.cxix. Ad dn̄m cum
tribularer clamaui ⁊c̄. Qui nō ſunt ſolliciti
de aliquo. ſeruantes illud quod ait ſaluator
Mat.vj.ſ. Nolite ſolliciti eſſe dicentes. q̄d
mādụcabimus ⁊ q̄d bibemus aut quo operi
emur. Et illud.j. Pe.v. Omnē ſollicitudi/
nem veſtrā ꝓijcientes in deum: quoniam ipi
cura eſt de vobis. Qui cito ⁊ de modico placā
tur. ſuantes illud Eph.iiij. Sol nō occidat

Petitio vt ſit de bonis puerꝭ. ⁊ ponit ꝯditi onē eorꝫ

ſup iracũdiã vrãm. Et illð Mat.vj. dimit
tite ⁊ dimitteť vob. Et illð Ecci.xxviij. Re
linq̃ primo tuo nocẽti tibi. Qui hoĩes pſo/
natos expaueſcũt ⁊ fugiũt. Vñ Seneca ad
Lucillũ ait. Pueri hos amãt cũ qbꝫ ludere
ꝯſueuerũt. ⁊ ſi pſonatos videãt expaueſcunt
Scptũ ẽ ei Ecci.ix. Lõge eſto ab hoĩe ptãtẽ
occidẽdi hñte ⁊ nõ ſuſcitãdi. Et eiuſdẽ li.xiij.
c. Aduocat⁹ a potẽte diſcede. Qui verecũdi ſť
Ait em̃ Seneca vbi s̃. Verecũdia bonũ eſt i
adoleſcẽte ſignũ. Vñ Comic⁹ poeta ait. eru
buit. ſalua res ẽ. Et Ecci.vij. dr̃. Verecũdia
ei⁹ ſup auꝝ. Et eiuſdẽ li.xxvj.c.dr̃. Gr̃a ſup
grãm mlier ſctã ⁊ pudorata. Qui veraces ſũt.
ſuãtes illð Eph.iiij. Deponẽtes mẽdacium
loq̃mi vitatẽ vnuſq̃ſqꝫ cũ p̃rio ſuo. Scptũ
eſt ei Prouẽ.xij. Labiũ vitatꝫ firmũ eſt i ppe
tuũ. Jð de puerꝫ inocẽtibꝫ dr̃ Apoc.xiiij. In
ore ipoꝝ nõ ẽ iuẽtũ mẽdaciũ. Qui ñ gl̃iant
de põpoſis ⁊ vanis veſtibꝫ: ſuãtes illð Ecci
xj. In veſtitu ne gl̃ierꝫ vnq̃ꝫ. Qui pmittũt
ſe regi a ſupiorib⁹ ſuis ſapiẽtibꝫ. iuxta illud
Ouidij i li. d̃ arte amãdi. In puero eſt etas
moll' ⁊ apta regi. Qui ſimplices ſť ⁊ ſine do/
lo ac duplicitate. iuxͭ illð .j. Pet.j. Sic mõ
geniti infantes ſine dolo. Seruãt ei illð ſal/
uatorꝫ ꝯſiliũ Mat.x. Eſtote prudẽtes ſic ſ/
pẽtes ⁊ ſimplices ſic colũbe. Et illð Ro.xvj.
vbi ap̃ls ait. Volo vos eẽ ſapiẽtes i bono: et
ſimplices i malo. Simplicitas ei iuſtoꝝ di/
riget eos. Prouẽ.xj. ⁊ cũ ſimplicibꝫ ſmocina/
tio ei⁹. ſ. dei. Prouẽ.iij. Jð dr̃ Sap.j. In ſim
plicitate cordis q̃rite illũ. Qui libẽť plorãt
⁊ libẽter ridẽt. iuxͭ illð Jo.xvj. Amẽ dico vo
bis: q2 plorabitꝫ ⁊ flebitꝫ vos: ſꝫ triſticia vr̃a
vteť i gaudiũ. Tps eni ẽ ridẽdi ⁊ tps flendi.
Eccẽs.iij. Qui plorãdo naſcũť. iuxͭ illð Sap
vij. Primã vocẽ ſileꝫ oĩbꝫ emiſi plorãs. Bti
em̃ q̃ lugẽt qm̃ ipi ꝯſolabũť. Math.v.ca.
Qui nõ verecũdaťmãducare panẽ. iuxͭ illð
Treñ.iiij. Paruuli petierũt panẽ. i. q̃ ab oĩbꝫ
addiſcere nõ verecũdãť ſꝫ oĩm panẽ. i. doctri
nã comedũt tãq̃ꝫ igenioſi pueri. ſic fuit ſalo/
mõ q̃ de ſe ait Sap.viij. Puer erã igenioſuſ
Qui ſp ſť hilares i bono. iuxͭ illð Ecci.xxvj.
Diuitꝫ ⁊ paupis cor bonũ. ⁊ i oĩ tpe vult⁹ hi
laris. Hilarẽ ei datorẽ diligit de⁹.ij. Cor.ix.
Qui credũt pmiſſiõibꝫ. ſ. diuis. ⁊ iõ ꝯſequũ
tur eas. Vñ Nu.xiiij. inq̃t dñs. Paruulos
ĩtroducã i terrã q̃ diſplicuit vob. Qui amãt
veſtimẽta decẽtia ⁊ nitida: ſuãtes illð Ecci.ix
Oĩ tpe ſint veſtimẽta tua cãdida. Qui deuꝫ
laudãt. iuxͭ illud pſ̃.viij. Ex ore infantiũ ⁊ la
ctẽn. pfc. lau. vñ q̃nq̃ꝫ eis dať ſpũs pphie. ſꝫ

illud Lu.j. Tu puer pph̃a altiſſimi vocabẽ
ris. Tal' puer erat ap̃ls q̃ dicebat. j. Theſ.ij
Facti ſum⁹ ſic puuli i medio vr̃m. Sciebat
em̃ ꝙ dñs vocat puulos ad regnũ celoꝝ: di.
Prouẽ.ix. Si q̃s ẽ puul⁹ veiat ad me. Et ꝙ p
uulos i ocul' ſuis elegit ad regnũ. j. Reg.xv.
vbi dictũ ẽ Saul. Cũ eſſes puul⁹ i ocul' tuis
vnxit te dñs in regẽ. Nouerat etiã ꝙ dñs ſa
piẽtiã p̃ſtat puul'. pſ̃.18. vt inq̃t Salomõ p
uer.viij. Intelligite puuli aſtutiaꝫ. Et.xiiij.
eiuſdẽ li.c. Poſſidebũt puuli aſtutiã. Itẽ ꝙ
dñs cuſtodit puulos. 114. ⁊ ꝙ itellectũ dat p
uul'. pſ̃.118. vñ ſaluator ait p̃ri ſuo Mat.xj
Abſcõdiſti hec a ſapiẽtibꝫ ⁊ pru. ⁊ reue. ea. p/
uul'. ⁊ idẽ h̃r Lu.x. Sciebat q̃ꝫ ꝙ boni pueri
hitãt cũ deo. iuxͭ illð Lu.xj. Pueri mei mecũ
ſť i cubili. O igiť btiſſima btõꝝ vgo p̃ŭſſi/ N
ma. q̃ vides ꝙ ego ñ ſum puer bon⁹ ſic deſide
rat videri fili⁹ tu⁹. rogo vt ꝯpatiarꝫ mihi. et
de me puero tuo dicas ei illð Mat.viij. Do
mĩe puer me⁹ iacꝫ i domo paliticꝰ ⁊ male toꝛ
queť ſꝫ tu dic vbo ⁊ ſanabiť puer me⁹ Lu.vij
⁊ tũc oſcitabit puer ſepties. iiij. Re.iiij. ⁊ ve/
rificabiť i me illð. j. Para.34. Cũ puer eſſꝫ
cepit q̃rere dñꝫ. Dico vgo ſctiſſima filio tuo
Ne auertas faciẽ tuã a puero tuo. pſ̃.68. dic
ei ñ illð pſ̃.85. Da ipiũ puero tuo. ſꝫ vt ex/
audiet me clamãtẽ ⁊ dicẽtẽ ſibi illð Sap.ix.
Noli me reprobare a puerꝫ tuis. qm̃ ſu⁹ tu⁹
ſum ego ⁊ fili⁹ ancille tue. Et tũc ex ſua beni/
gnitate de me dicꝫ tibi illð Oſ.xj. Puer me
us iſrl' ⁊ dilexi eũ. Et illð Iſa.xj. Ecce puer
me⁹ exaltabiť ⁊ ſblimis erit valde. Que vba
habẽť ſm vnã trãſlatõꝫ. Tũc q̃ꝫ dicꝫ tibi be/
nign⁹ fili⁹ tu⁹ illud Gen.43. Ego ſuſcipio
pueꝝ. ⁊ illð Job.42. faciẽ ei⁹ ſuſcipiã. Ego
aũt ei exultãs dicã Exaltabo te dñe qm̃ ſuſce
piſti me pſ̃.28. q2 me ppť inocẽtiã meã ſuſce
piſti. pſ̃.xl. ſ. a mr̃e tua ipetratã. Itẽ q2 me ſu
ſcepit dextera tua. pſ̃.lxij. Itẽ q2 ſal⁹ tua deus
ſuſcepit me. pſ̃.lxviij. ⁊ cũ gl̃ia ſuſcepiſti me
pſ̃.lxxij. Tũc etiã dicã ei. Suſcepiſti me de
vtero mr̃is mee. pſ̃.138. Fac etiã o ſctãꝝ ſctiſ
ſima vt puer tu⁹ oñdat ſe mihi. q2 eũ ex defe/
ctu meo pdidi. Vñ dicere poſſum illð Gen.
38. Puer nõ cõparet: ⁊ ego q̃ ibo? Dic ḡ ei de
quo dr̃ pſ̃.106. Suſcepit eos de manu iniq̃/
tatis: vt me quoq̃ꝫ iniquũ ſuſcipe dignetur.
Ego aũt dico tibi o puer dñe mee illud qð ẽ
eodẽ pſ̃. habeť. ſ. Suſcipe me ſm eloquium
tuũ. Tu em̃ dixiſti Hiere.iij. Reuertere ad
me ⁊ ego ſuſcipiã te. Ego vero toto corde re/
uertoꝛ ad te ⁊ oro dicens illud Act.vij. Dñe
Jeſu ſuſcipe ſpũm meum: vt te cum beatiſſi/

ma mr̄e tua ſp magnificare poſſit ⁊ exultare
ī deo ſalutari meo. cui ſit honoꝛ ⁊ gl'a Amē

¶ Incipit ps ſeptia h⁹ opis qd̄ Mariale
nūcupat̄. in q̄ tractat̄ de btiſſime ꝟgis Ma-
rie parturitiōe. hec aūt ps ꝓpꝛio ac pticulari
noīe fluui⁹ dulcedinis infinite appellat̄.

Sermo pͥmus

Annūcio vo-
bis gaudiū magnū qꝛ nat⁹ eſt
hodie ſaluatoꝛ mūdi. Lu. ij. ⁊ i
euāgꝫ. occurrētꝫ ſolēnitatꝫ inq̄t
Leo papa ī ſmōe natiuitatꝫ dn̄i Saluatoꝛ
nr̄ dilectiſſimi hodie nat⁹ ē: gaudeam⁹. neqꝫ
eī fas ē locū eē triſticie vbi natal' ē vite. q̄ ꝯſū-
pto moꝛtalitatꝫ timoꝛe igerit nob de ꝓmiſſa et-
nitate leticiā. nēo ab h⁹ alacritatꝫ pticipatōe
ſecernit̄. vna cūctꝫ leticie cōis ē rō. qꝛ dn̄s nr̄
pctī moꝛtꝭqꝫ deſtructoꝛ ſicͭ nullū a reatu liberꝝ
repit: ita ꝓ liberādis oībꝫ veit. exultꝫ ſcūs: qꝛ
appꝛopinq̄t ad palmā. gaudeat pctōꝛ. qꝛ iui
tat̄ ad veniā. aīet̄ gētil' qꝛ vocat̄ ad vitā. hec
ille. Que ꝟba accepit oꝛigīalit̄ ab Augꝫ. ī ſ.
iij. h⁹ ſolēnitatꝫ. Oēs igr̄ ī hac celeberria feſti
uitate n̄ ſolū coꝛdͤ iubilare dēm⁹ ſꝫ etiā oꝛe ⁊
ligua leticiā nr̄aꝫ demōſtrare vt poſſim⁹ puu
lo nato dicere cū ꝓpha pſ. cxxv. Repletū eſt
gaudio os nr̄ꝫ ⁊ li. no. exul. Cāꝫ āt h⁹ tāti gau
dij aſſigͤt āgel⁹ ī ꝟbis thēatꝫ nr̄i. ſup q̄bꝫ treſ
ſolūmō deuotas ꝯſideratōes faciem⁹.
Pꝛima dicet̄ ꝓpheratōis.
Scd̄a declaratōis
Tertia ꝯſolatōis.
¶ Pars pͥma hui⁹ ſmōis q̄ dr̄ ꝓphetatōis

B
Recitat ꝓphias de icarnatiōe xpi

Qvia de ꝓphetijs icarnatōis ⁊ natiui
tatꝫ xpi diffuſe tractaui ī. j. pteroſa-
rij ſmonū. ſ. xiiij. ꝑte. iij. iō h̄ breui⁹
ptrāſeo. Solū āt. v. ꝓphias referā ꝓpharū
veterꝫ teſtamēti. vt appeat ꝟificatuꝫ eē illdͦ
Amos. iij. Nō faciet dn̄s ꝟbū. ſ. icarnari et
naſci q̄n p⁹ loq̄t̄ ad ꝓphas ſuos. Haꝝ aūt ꝓ
phiaꝝ pͥma de natiuitate ei⁹ ex ꝟgie ſepi⁹ al-
legata ī pcedētibꝫ ſmōibꝫ hꝫ Iſa. vij. vbi dr̄
Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ piet filiū: ⁊ vocabit̄ nom̄
ei⁹ emanuel. ī nobiſcū de⁹. Scd̄a q̄ debebat
naſci media nocte hꝫ Sap. xviij. vbi inq̄t
ſalomō. Dū mediū ſilētiū tenerēt oīa. ⁊ nox
in ſuo curſu mediū iter hꝛēt: oīpotēs ſmo tu
us dn̄e a regalibꝫ ſedibꝫ vēit. Tertia q̄ debe-
ret naſci ī via ⁊ n̄ hꝛe domū l'hitatōꝫ ꝓpꝛiā:
hꝫ Hiere. xiiij. vbi illi dic̄ ꝓpha. Quare ſic̄
colon⁹ futur⁹ es ī t̄ra. ⁊ q̄ſi viatoꝛ declināſ ad
manēdū. q̄re futur⁹ es velut vir vag⁹. Quar
ta q̄ debebat naſci apdͦ bethlec hꝫ Michee. v
q̄ ꝓphia ītitat̄ etiā Mat. ij. vbi dr̄. Tu beth
lec̄ terra effrata mīma es in milibꝫ iuda. ex te
eī exiet dux q̄ regat pplꝫ meū iſrl' ⁊ egreſſus
ei⁹ ab initio a diebꝫ et̄nitatꝫ. Quita ꝓphia.
q̄ fili⁹ dei q̄ ī veteri teſtamēto dederat legē fi-
lijs iſrl' debebat coꝛpalit̄ cū hoībꝫ ꝯūſari ⁊ ill'
dare legē euāgelicā hꝫ Baruch. iij. c. vbi dr̄
de eo. Hic ē de⁹ nr̄: ⁊ nō extimabit̄ ali⁹ adūſus
illū. hic adinuenit oēm viā diſciplie. ⁊ tradi
dit eā Iacob filio ſuo. ⁊ iſrael dilecto ſuo. p⁹
hec ſup terrā viſus ē ⁊ cū hoībꝫ ꝯūſat⁹ ē. Et i
c. ſeq̄nti imediate ſbīnfert̄ Hic liber mādato
rum dei. ⁊ lex q̄ ī eternū manet. oēs q̄ tenēt eā
ꝑuenient ad vitā. q̄ aūt reliq̄rit eā ī moꝛtem.
Hec ibi. ¶ Nō ſolū aūt ꝓphe dei de xp̄i nati-
uitate pdixerūt: ſꝫ etiaꝫ infideles ⁊ pagani.
Inter q̄s fuit Albumaſar. li. vj. itroductoꝛij
ſui ī aſtrologia. q̄ ſm trāſlatōꝫ Hermāni ſe-
cūdi ⁊ Iohis hiſpalēſis dixit q̄ vna ꝟgo he
bꝛea: pulcra atqꝫ honeſta ⁊ mūda. atqꝫ a vi-
ro ſuo intacta debebat parere ⁊ nutrire filiū
quē appellaret Ieſum. Plato q̄ꝫ de h̄ pdixit
ſm Hiero. ⁊ Aug. in. vij. li. ꝯfeſſionū. Unde
refert Ethicus phs in cōmētario ſup illo ꝟ-
bo Boecij de diſciplina ſcholariū. ſ. Plato-
nis ꝓbata diuinitas. q̄ ī tumba Platonis ī
uenta fuit lamina aurea ſup pect⁹ ei⁹ in qua
ſcriptū erat. Credo ī Ihm xp̄m naſciturꝫ de
ꝟgie. paſſurūqꝫ ꝓ hūano genere. ⁊ tertia die
reſurrecturꝫ. ⁊ merebunt̄ iuſti videri dn̄m de
um ſuū Ihm. regēqꝫ ſuū ꝟbū pr̄is atqꝫ pͥnci
piū cū eo cūcta ꝯponēs. Hec ille. Dic̄ etiaꝫ
b. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. q̄ multis gētiliū fa-
cta fuit reuelatio de xp̄i incarnatōe. ſic̄ ptꝫ in
Balaam q̄ pdixit de natiuitate xp̄i Nume.
xxiiij. di. Oriet̄ ſtella ex Iacob ⁊c. Et ī beato
Iob. q̄ cū eēt de pplo gētili: ꝓpheauit dͦ ea
ſui li. c. xix. loquēdo moꝛe ꝓphetico de futu-
ris tāqꝫ de pteritis dū dixit. Scio q̄ redem
ptoꝛ me⁹ viuit: ⁊ ī nouiſſimo die de terra ſur
recturus ſum. ⁊ rurſum circūdaboꝛ pelle mea
⁊ in carne mea videbo deū ſaluatoꝛē meū ⁊c̄
Recitat q̄ꝫ idē doctoꝛ vbi ſ. iueniri in hyſto
rijs Romanoꝝ. q̄ tpe Cōſtātini auguſti et
Helene mr̄is ei⁹ inuētū fuit q̄ddā ſepulcrū
in q̄ iacebat hō laminā aureā hn̄s in pectoꝛe
in qua ſcriptū erat ſic. Chꝛiſt⁹ naſcet̄ de vir
gine ⁊ credo ī eū. O ſol: Helene ⁊ Cōſtātini
tpibus iterū me videbis. id eſt videri facieſ
Et quidam putāt hoc eſſe idem cum illo qdͦ
refert Ethicus phus. ſcꝫ fuiſſe coꝛpus Pla-
tonis talem laminam in pectoꝛe haberꝫ. Le
gitur quoqꝫ in cronicis regum Caſtelle. q̄

C
Q, ifideles pdixerint icarnatiōem chꝛiſti